

REC'D JAN 19 1921

L
S

Biol
& Me
Serial

SKOGSVÅRDS
FÖRENINGENS
TIDSKRIFT

Handwritten text, possibly a signature or date, in light ink.

SKOGSVÅRDSFÖRENINGENS TIDSKRIFT

MED
MEDDELANDEN FRÅN STATENS SKOGSFÖRSÖKSANSTALT

UTGIVS AV

SVENSKA SKOGSVÅRDSFÖRENINGEN

(FÖRENINGEN FÖR SKOGSVÅRD)

REDAKTION: PROFESSORN, JÄGMÄSTAREN GUNNAR SCHOTTE, ANSVARIG UTGIVARE
PROFESSORN, FIL. DR. HENRIK HESSELMAN.

Tidskriftens pris i bokhandeln 15 kr., för medlemmar (medlemsavgift 3 kr., varför erhålles tidskriften Skogen) allenast 12 kr.

Föreningens kontor, Jakobsbergsgatan 9, 3 tr., hålles öppet vardagar kl. 1/2 10—12, 1—5. Rikstel. 22 90. Postadress: Stockholm C. Professor Schotte träffas i telefon Rikts Experimentalfäktet 32 (kl. 10—11 f. m.) och efter kl. 1/2 6 e. m. i sin bostad vid Dalängens hållplats å Lidlingön, Rikstelefon Lidungö 133 o. Allm. tel. Lidungö 2 19.

Författarna äro ensamma ansvariga för sina uppsatsets innehåll. Avtryck av uppsatser och illustrationer ur tidskriften förbjudes, därest ej särskilt tillstånd härtill erhållits av redaktionen.

INNEHÅLL:

WIBECK, EDVARD: Om olika skogsodlingsmetoders förhållande till uppfrysningsskadan i Norrland (med 3 kartor)	Meddel. sid.	329
Redogörelse för verksamheten vid Statens Skogsförsöksanstalt under år 1919:		
I. Skogsavdelningen av GUNNAR SCHOTTE	» »	349
II. Naturvetenskapliga avdelningen av HENRIK HESSELMAN, ..	» »	354
III. Skogsentomologiska avdelningen av IVAR TRÄGÅRDH	» »	356
IV. Avdelningen för förnyingsförsök i Norrland av EDVARD WIBECK	» »	357
LINDBLAD, OSCAR: En grafisk kuberingstabell (med 4 fig.)	Ser. A. sid.	253
ELGSTRAND, AXEL: Formhöjdstillväxten i granbestånd inom Övre Norrland	» »	262
WALLMO, UNO: Lämpligaste beskattningsformen för skogsbruket från skogsvårdssynpunkt (föredrag)	» »	262
Diskussion, yttranden av A. LINDMAN, P. JACOBSSON, U. WALLMO, A. NILSSON och P. O. WELANDER	» »	268
In memoriam:		
Thor Georg de Frese (med porträtt) av KARL FREDENBERG	» »	272
Victor Hammarstrand (» ») » A. W. SCHMIDT	» »	275
Emil Palm (» ») » J. A. AMILON	» »	277
Conrad Stiernspetz (» ») » FREDRIK GIÖBEL	» »	279
Tell Dahllöf (» »)	» »	281
Alfred Petersson (» ») av GUNNAR SCHOTTE	» »	282
PETRINI, SVEN: Några synpunkter på variations- och korrelationsräkningen. Gemmäle till Doc. L. Mattsson-Mårn	Ser. B. »	× 281
Skogspolitiska inlägg:		
Den finska kronoskogskolonisationskommitténs betänkande och förslag till lag ang. kolonisationsverksamheten i statens skogsparker, ref. av AD. LANGE	» »	× 282
Skogsforskningen:		
Undersökningar av i dösa lagrade träkol, rapport av EDW. LUNDBERG	» »	× 287
Upplåtande av försöksparker	» »	× 288
Litteratur:		
Recensioner:		
GAYER, K, Die Forstbenutzung (rec. av MAGNUS NORDQUIST) ..	» »	× 289
BEHM, ALRIK: Jaktlexikon (rec. av E. G.)	» »	× 291
Tidskriftsöversikt:		
Skogsskötsel och skogshushållning i allmänhet	» »	× 292
Skogsuppskattning	» »	× 293
Skogsindustri och handel med skogsprodukter	» »	× 294
Statistik	» »	× 294
Nytorkna böcker	» »	× 294
Tidskriftsöversikt, fortsättning:		
Skogsindelning	» »	× 299
Trävarumarknaden av —M	» »	× 301
Meddelanden från Svenska Skogsvårdsföreningen:		
Priset å Föreningens tidskrifter 1911	» »	× 302
Skogsadministrationen:	» »	× 302
Från skogsvårdsstyrelserna:		
Fördelningen av behållna skogsavgifter	» »	× 303
Tjänster och förordnanden se Platsnotiser sid. LIX.		

SKOGSVÅRDSFÖRENINGENS TIDSKRIFT

1920

MED 1408 SIDORS TEXT OCH BILAGOR SAMT 4 PLANSCHER, 63 ILLUSTRATIONER (DÄRAV 13 HELSIDESBILDER), 18 KARTSKISSER, 9 PORTRÄTT.

ADERTONDE ÅRGÅNGEN

UTGIVEN

AV

SVENSKA SKOGSVÅRDSFÖRENINGEN
(FÖRENINGEN FÖR SKOGSVÅRD)

STOCKHOLM

1920

Redaktörer:

SCHOTTE, GUNNAR, f. d. jägmästare, professor, chef för Statens Skogs-
försöksanstalt och föreståndare för dess skogsavdelning, För-
eningens sekreterare, *ansvarig utgivare*.

HESELMAN, HENRIK, fil. d.r, professor, föreståndare för naturvetenskap-
liga avdelningen vid Statens Skogsförsöksanstalt.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

Efterföljande innehållsförteckning är uppställd enligt samma grunder och under samma huvudgrupper, som det av förste bibliotekarien L. LINDER upprättade registret över Svenska skogsvårdsföreningens publikationer 1902—1919. **M** anger Meddelanden från Statens skogsförsöksanstalt (bilaga till Skogsvårdsföreningens tidskrift), **S** tidskriften »Skogen», **T** Skogsvårdsföreningens tidskrift och **P** bilagan »Platsnotiser».

Förteckningen upptager all av Skogsvårdsföreningen utgiven litteratur under år 1920.

I. Skogsskötsel och skogshushållning i allmänhet.

Sällskap och möten.

Skogsveckan 1920.

Dagordning (notis)	S56
Skogsveckans allmänna sammanträde (notis).....	S55, S80, T102
1920 års skogsvecka (kort redogörelse).....	S131
Skogsveckans avslutningsfest (notis)	S 56, T × 102
LINDMAN, A., Om skogens betydelse för vårt land (anförande vid skogsveckans öppnande).....	S129
JACOBSSON, PER, Skogslagstiftningens mål och möjligheter (Föredrag vid Skogsveckans allm. sammanträde).....	T125
STRANDBERG, VILH., Några erfarenheter från timmerkörning med traktorer (Föredrag vid Skogsveckans allm. sammanträde)	T135
ÖDMAN, PER, Några undersökningar rörande förbrukningen av virke till husbehov inom Västernorrlands landsbygd (Föredrag vid Skogsveckans allm. sammanträde 1919)	T1
Diskussion, yttrande av H. TIGERSCHIÖLD	T46
1921 års skogsvecka (notis).....	T × 302

Svenska skogsvårdsföreningen.

Protokoll vid extra sammanträde den 24 nov. 1919	S58
NILSSON, ARVID, Arrendelagstiftningen för skogsbygdens småbruk (Föredrag)	T65
Diskussion, yttrande av A. LINDMAN, B. A. DE VERDIER, FR. HOLMQUIST, D. AF WÄHLBERG, G. SEDERHOLM, A. NILSSON, U. WALLMO, W. DYBECK, FRIBERG, H. CARBONNIER, A. HOLMGREN, T. JONSON, J. W. RUNQVIST, O. ENEROTH och GABRIELSSON	T77—91
Årsmötet (notis)	S19, S55, S80, T × 69, T × 102
Protokoll vid årsmötet den 20 mars 1920.....	S151

NILSSON, ARVID, Skogslagstiftningskommitténs förslag till föreskrifter ang. återväxten och om skogens skydd (föredrag)...	T 197
WISÉN, Y., Om organen och sättet för skogslagarnas handhavande (föredrag).....	T 213
Diskussion, yttr. av A. LINDMAN, K. FREDENBERG, G. SCHÖTTE, U. DANIELSSON, W. DYBECK, T. GRENANDER, M. CARLGREN, E. HAMMARSTRAND, A. NILSSON, A. SAHLBERG, C. STENBERG, O. ENEROTH, Y. WISÉN, W. ÅLUND och B. A. DE VERDIER	T 221—238
SEDERHOLM, G., Om allmänningar (föredrag).....	T 239
Diskussion, yttr. av A. LINDMAN, J. A. AMILON och A. WIGELIUS	T 246—252
WALLMO, UNO, Lämpligaste beskattningsformen för skogsbruket från skogsvårdssynpunkt (föredrag).....	T 262
Diskussion, yttr. av A. LINDMAN, P. JACOBSSON, U. WALLMO, A. NILSSON och P. O. WELANDER	T 268—271
WALLNER, OSCAR, Lagarna om härbärgen för skogs- och flottningarbetare samt deras tillämpning (föredrag)	S 161
Diskussion, yttrande av A. LINDMAN, D. AF WÄHLBERG och HANS O. ELLIOT.....	S 193
Inbjudan till pristävlan	S 93, S 269, T × 69, T × 101, T × 258
Program för excursion till Norge 14—19 juni.....	PXXV
Extra sammanträde	S 301, T × 257
Länsjägmästare v. Porats donationsfond.....	T × 258
Avgifterna för tidskrifterna 1921	S 300, T × 302
Skogsvårdsföreningens årsmöte 1921 (notis)	T × 299, × 302
Andra föreningar.	
Dansk Skovforenings uppvisning av skogsbruksmaskiner och redskap å Bregentved. Ref. av F. A. BERGMAN	S 201
Uppvisning av skogsbruksmaskiner och redskap samt arbetsmetoder (notis)	S 61, 127
Föreningen för dendrologi och parkvård	S 199
Landbruksveckan	S 57
Matrikel över Sveriges privatanställda skogs- och flottningstjänstemän (notis)	S 59
Om danska hedesällskapet. Översättn. av E. G.	S 81
<i>Studieresor och excursioner.</i>	
Från Svenska skogsvårdsföreningens excursion den 31 juli till 3 aug. 1919 av SVEN PETRINI A.-B. Stjärnfors-Ställdalens marker	S 133
Hällefors bruks skogar	S 216
Gävle—Dala distriktsmöte 1919, av ERIK GEETE.....	T × 1
Skogsexkursion för kronojägare inom Tjusts revir 19—22 aug. 1919, av R. H. H. ALMQUIST	S 85
Demonstration av skogsredskap, av E. DAHLIN.....	S 265, S 304
Svenska skogsvårdsföreningens excursion till Norge (notis).....	T × 224
Norrlands skogsvårdsförbund (notis)	T × 224
Skogssällskapet	T × 224
Sveriges häradssällmanningsförbund	T × 224
Östra distriktets skogstjänstemän	T × 224
Mellersta Norrlands distrikts skogstjänstemän (notis)	T × 224
Övre Norrbottens » » »	T × 224
Umeå » » »	T × 224
Jägmästare A. N. Cedergrens resestipendium	S 90

Skogsodling.

LINDBERG, FERD., Sådd eller plantering? Om faran för rotde- formering vid omskolning och barrotsplantering, särskilt spett- plantering, av barrträdsplanter	S97
MELLSTRÖM, GÖSTA, Skogsträdens frösättning år 1919.....	M21
WIBECK, EDVARD, Det norrländska tallfröets grobarhet	M1
» » Lindbergs kotträfsa	S91
» » Samla i vinter mesta möjliga talkott i övre Norrländ.....	S95
» » Om olika skogsodlingsmetoders förhållande till uppfrysningsskolan i Norrländ.....	M329

Sumpmarkskultur och dikning.

LINDBERG, FERD., Kostnadsberäkning, protokoll och arbetsavtal vid dikning och bäckrensning	S227
MOTELL, GUNNAR, Skogsmarkens försumpning och åtgärder för dess torrläggning.....	S319

II. Skogsteknologi.*Skogsprodukternas förädling och användning.*

KINNMAN, GUNNO, Redogörelse för vid Garpenbergs sågverk år 1918 utförd provsågning.....	T101
KLASON, PETER, Om lignin och ligninreaktioner	T48
LUNDBERG, EDW.: Undersökningar av i dös lagrade träkol	T × 287
ÖDMAN, PER, Några undersökningar rörande förbrukningen av virke till husbehov inom Västernorrlands landsbygd	T1
Förbrukningen av virke till husbehov inom Västernorrlands län	S59

Avverkning och virkesutdrivning.

BERGMAN, F. A., Dansk Skovforenings uppvisning av skogsbruks- maskiner och redskap å Bregentved	S201
GEETE, E., Barkspaden	S194
LUNDBERG, GUSTAF, Redogörelse för provning av vedbunnings- apparat.....	S253
NORDQUIST, MAGNUS, Buntning av grenved för transport med tillhjälp av Kvist-Björn	S33
STRANDBERG, VILH., Några erfarenheter från timmerkörning med traktorer	T135
Världens största sågblad (notis)	S303
WALLNER, O., Förbandslåda vid skogs- och flottningsarbeten ...	S297

Virkesmätning.

LUNDBERG, GUSTAF, Enhetliga inmättningsregler. Genmäle mot genmäle	T × 12
---	--------

III. Transportväsen och byggnader.

ALARIK, ALF, Motortransport av timmer vintertid	S313
STRANDBERG, VILH., Några erfarenheter från timmerkörning med traktorer	T125

HEDSTRÖM, BERNHARD, Anläggning av enklare vägar	S115
KINNMAN, GUNNO, Om trärör, deras konstruktion och användning	S20
WALLNER, O., Om vägar och bostäder på skogarna. Deras betydelse för det norrländska skogsbruket och dess arbetarefråga	S241, S273, S305
— Anvisningar ang. härbärgen för skogs- och flottningsarbetare	T × 235
— Lagarna om härbärgen för skogs- och flottningsarbetare samt deras tillämpning	S161
IV. Skogsuppskattning.	
ELGSTRAND, AXEL, Formhöjdstillväxten i granbestånd inom övre Norrland	T260
LINDBLAD, OSCAR, En grafisk kuberingstabell	T253
MATTSSON MÄRN, L., Slutenhet och slutenhetsfaktorer	T168
— Några synpunkter på variations- och korrelationsräkningar	T × 253
PETRINI, SVEN, Några synpunkter på variations- och korrelationsberäkningar	T × 281
V. Skogsekonomi. VI. Skogsbrukets planläggning, skogsindelning.	
VII. Skogsbiologi.	
BERGSTRÖM, A., Nytt fynd av alm i Jämtland (notis)	S302
LAGERBERG, TORSTEN, Om snöskador och deras samband med rötter hos granen	S65
— Ytterligare bidrag till kännedomen om topprötterna hos granen	T55
— Röttskador i lagrad pappersved	T149
ROMELL, LARS-GUNNAR, Något om artbildningsproblem	T92
TAMM, OLOF, Markstudier i det nordsvenska barrskogsområdet	M49
VESTERLUND, OTTO, 1917 års stormhärjning på Alvdalens kronopark	S123
<i>Djurinflyttelser.</i>	
NILSSON, K. G., Ett av skogens svåraste skadedjur	S268
SYLVÉN, HJALMAR, Orsaker till flertoppighet hos tallplantor	S1
TRÄGÅRDH, IVAR, Tallbastborren och granbastborren, två fiender till skogskulturer	S49
— Undersökningar över nunnans uppträdande i Gualöv 1915 — 1917	M301
VIII. Naturskydd. (Se reg. sid. XIII, skogsundervisning.)	
IX. Jakt.	
ELGSTRAND, AXEL, Rävtingen	S24
BERGMAN, KLAS, Mera om rävtingen	S198
X. Anstalter för skogsforskning och skogsundervisning. (Se även Statens Skogsadministration sid. XVI.)	
Anslag ur fonden för skogsvetenskaplig forskning under år 1920	T × 204
Bjurfors kronoparks 25-årsjubileum som övningspark	T × 226
Fonden för skogsvetenskaplig forskning	S127
Fonden för skogsvetenskaplig forskning. Årsberättelse	T × 197

Förslaget till utvidgning av Statens skogsförsöksanstalt.

Ytr. av styrelsen för skogshögskolan och Statens skogsförsöksanstalt	T × 31
» » H. HESSELMAN	T × 33
» » domänstyrelsen	T × 36
» » departementschefen för K. jordbruksdepartementet.....	T × 36
Hjälp de österrikiska skogseleverna, av A. WAHLGREN och GUNNAR SCHOTTE	S 159
Kurser vid skogshögskolan för skogsägare och privatanställda skogstjänstemän (notis)	S 301
Nya docenter vid skogshögskolan.....	T × 257
Offentliga föreläsningar vid skogshögskolan	S 302
Olika veds värde för pappersfabrikation.....	T × 88
Redogörelse för verksamheten vid Statens Skogsförsöksanstalt under år 1919.	
I Skogsavdelningen av GUNNAR SCHOTTE	M 349
II Naturvetenskapliga avdelningen av HENRIK HESSELMAN	M 354
III Skogsentomologiska avdelningen av IVAR TRÄGÅRDH	M 356
IV Avdelningen för förnyrningsförsök i Norrland av EDVARD WIBECK.....	M 357
Träförädlingskurs vid handelshögskolan	S 127
Undersökning av i dös lagrat träkol (rapport av E. LUNDBERG) ..	T × 287
Undervisningen vid skogsskolorna	S 218
Upplåtande av försöksparker	T × 288
Vacker gåva till skogshögskolan (notis)	T × 104

XI. Skogspolitik, skogsförvaltning och skogslagstiftning.

GRENANDER, TELL, I skogsarbetsfrågan	T × 149
JACOBSSON, PER, Skogslagstiftningens mål och möjligheter.....	T 125
JONSON, TOR, Skattelagstiftningens skogspolitiska betydelse	T × 137
LANGE, AD., Den finska kronoskogskolonisationskommitténs betänkande och förslag till lag ang. kolonisationsverksamheten å statens skogsmarker	T × 282
NILSSON, ARVID, Arrendelagstiftningen för skogsbygdens småbruk — Skogslagstiftningskommitténs förslag till föreskrifter ang. återväxten och om skogens skydd	T 65
NORDQVIST, MAGNUS, Avgången ur statstjänst åren 1913—1919 (ref.) ..	T × 127
SEDERHOLM, G., Om allmänningar.....	T 239
WALLNER, OSCAR, Lagarna om härbärgen för skogs- och flottningsarbetare samt deras tillämpning	S 161
WALMO, UNO, Lämpligaste beskattningsformen för skogsbruket från skogsvårdssynpunkt	T 262
WISEN, YNGVE, Om organen och sättet för skogslagarnas handhavande	T 213
Skogsvårdsstyrelsernas verksamhet år 1918, ref. av GUNNAR SCHOTTE ..	S 40
Belöningar för god skogsvård (notis)	S 61
Skogsstatens lönereglering.	
Domänstyrelsens yttrande	T × 105
Yttrande av GUNNAR ANDERSSON och WILH. EKMAN	T × 113
Lönereglering för domänverket, ref. av GÖSTA MELLSTRÖM.....	S 62
Nya löneregleringsförslaget för skogsstaten	T × 71

Riksdagen.

Ur 1920 års statsverksproposition.	
Skogshögskolan.....	T × 18
Statens skogsförsöksanstalt.....	T × 20, T × 193

Den lägre skogsundervisningen och skogshushållning i allmänhet	T × 21
Kap- och klyvverk vid skogsskolorna	T × 21
Fortsättningskolan vid Kloten	T × 21
Tillsyn å enskildes skogar i lappmarkerna samt Särna och Idre socknar	T × 21
Tillsyn å enskildes skogar i Väster- och Norrbottens läns kustland	T × 21
Skogsvård å enskildes skogar i Västerbottens och Norrbottens län samt Särna och Idre socknar	T × 21
Skogsvårdens befrämjande	T × 21
Släckning av skogseld	T × 22
Utgifter för naturskyddsändamål	T × 22
Odlingsbidrag till vissa krononybyggare i Norrbottens län	T × 22
Kolonisation av vissa kronoparker	T × 22
Tekniskt gymnasium och teknisk fackskola för träindustri i Härnösand	T × 22
Kungl. propositioner.	
Förändrad lydelse av dimensionslagen	T × 23, T × 193
Ny nationalpark	T × 23
Pensioner åt extra bevakare	T × 23
Ändrad lydelse av 1 § i 1903 års skogslag	T × 81
Ändring i lagen om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige ...	T × 81
Användande av sax för fångst av djur	T × 81, × 196
Allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst	T × 81
Provisorisk förhöjning av dagtraktamentena i resereglementet	T × 82, × 195
Förslag till kommunalskattelag	T × 154, T × 194
Förordning ang. allmänningsskogar i Väster- och Norrbottens län	T × 155, T × 193
Lönereglering för domänverkets personal	T × 156, T × 194
Ökade kostnader för dagtraktamenten under år 1920 för vissa under jordbruksdepartementet hörande statsinstitutioner	T × 156
Vissa byggnadsarbeten vid statens skogsskolor	T × 156
Förslag till ändrad lydelse av lagen om skogsaccis	T × 156
Antalet befattningar vid domänverket	T × 157
Ny stat för Statens skogsförsöksanstalt	T × 158
Anslag till statens skogsskolor och skogshushållning i allmänhet	T × 158
Anslag för tillsyn å enskildes skogar	T × 158
Tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet	T × 158
Tekniskt-vetenskapliga undersökningar på byggnadsområdet	T × 158
Tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo	T × 159
Särskilda grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid domänverket	T × 161
Tjänstepension för ordinarie tjänstemän vid domänverket	T × 161
Motioner i skogs- och jordfrågor.	
Uthålligt skogsbruk å enskildes skogar	T × 82
Avkastningen från häradsallmänningarna	T × 83
Förändrad lydelse av dimensionslagen	T × 83
Entomologiska undersökningarna i Statens skogsförsöksanstalt	T × 83
Flottledslänefond	T × 83, T × 193
Rätt för flottningsförening att använda sig av allmän flottleds egendom	T × 84
Avsättande av medel till väganläggningar, telefonledningar m. m. å statens domäner	T × 84
Försäljning av virke från kronans skogar till egna hem	T × 84
Användande av ved m. m. vid Statens järnvägar	T × 84
Bondebefolkningens rätt till kreatursbete å renbeteslanden	T × 84
Tilläggsbidrag till innehavare av odlingslägenheter och skogstorp	T × 84
Skydd för rätt till husbehovsvirke å annans mark	T × 85
Värnpliktigas användning vid skogsarbeten m. m.	T × 85
Sulfitsprittillverkningens betydelse	T × 85
Om rekognitionshemmanens oskiljaktighet från bruket	T × 85
Revision av bestämmelserna om skatteköp	T × 85
Återförande till kronan av vissa donationer till industrien	T × 86

Behörigheten av kronans upplåtelse till bergsbruket av skogen i Hedemora socken	T × 86
Förbud i vissa fall för enskild person att besitta fast egendom	T × 86
Förbud för bolag att förvärva fast egendom	T × 86
Odling av mossar å annans mark	T × 86
Utsträckt rätt till jakt och fiske för arrendatorer	T × 87
Användande av sax för fångande av djur	T × 87
Pension åt e. jägmästare B. L. E. Rossanders änka och minderåriga barn	T × 87
Provisorisk förhöjning av dagarvodena i resereglementet	T × 87
Ökat anslag till anordnande av utbildningskurser i beteskultur och ängsskötsel	T × 193
Användande av sax för fångst av djur	T × 161, T × 195
Allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst	T × 161, T × 195
Förslaget till kommunalskatt	T × 162
Ny stat för Statens skogsforsöksanstalt	T × 163
Löneregleringen för domänverkets personal	T × 163, T × 194

Kommitténotiser.

Kort redogörelse för de kommittéers verksamhet, som beröra skogsbruket...	T × 52
Arbetslöshetskommissionen	T × 55
Avlösningsreglemente för domänverket	T × 226
Bränslekommissionen	T × 59
Domänverkets omorganisation	T × 226, T × 256
Fideikommiss	T × 52
Förädlingsverksamhet av virke	T × 66
Jordkommissionen	T × 52
Kolonisationskommittén	T × 64
Kronans fisken och jakten	T × 63
» jordbruksdomäner	T × 63
Kronoägenhetskommissionen	T × 61
Kyrkofondskommittén	T × 60
Lönekommissioner	T × 57
Ny jordabalk	T × 53
Resereglementet	T × 56
Skiftsystemet inom pappers-, cellulosa- och trämasseindustrien	T × 56
Skogsavverkningsstatistik och rikstaxering	T × 65
Skogsbokföringskommittén	T × 61
Skogslagstiftningskommittén	T × 61
Statens kolonisationsnämnd	T × 65
Sulfitsprensens användning	T × 60
Torvkommittén	T × 64
Vanhävd	T × 52
Vintersjötrafik	T × 58
Åborätsfrågan	T × 58
Ågostyckning och jordavsöndring	T × 54

Från skogsvårdsstyrelserna.²

Kort redogörelse för förhandlingarna vid mötet mellan skogsvårdsstyrelserna i Stockholm 1919	T × 24
Utlåtande över Skogslagstiftningskommitténs betänkande	T × 24
Förslag till provisorisk lagstiftning till skydd för exponerade skogar	T × 26
Enhetliga avlösningsförmåner för skogsvårdsstyrelsernas personal	T × 26
Länsskogvaktarnas kompetens	T × 27
Skogsupplysningsverksamhet genom förevisande av levande bilder	T × 27
Kostnadsfria kurser i skogsskötsel och sågverksrörelse	T × 27
Utgivande av småskrifter rörande skogsbushållning	T × 27
Förhöjt dagarvode till skogsvårdsstyrelsernas ledamöter	T × 28
En skogsvårdsstyrelsernas understödsfond	T × 28
Skogsvårdsstyrelsens befogenhet att meddela förbud mot ungsogsavverkning i samband med laga skifte	T × 28

Uppskattning av skogskapitalets storlek och värdering av skog genom skogs- vårdsstyrelse	T × 29
Gemensamt stämpelmärke för skogsvårdsstyrelserna	T × 29
Gemensam tjänstedräkt för skogsvårdsstyrelsernas länsskogvaktare	T × 30
Förslag om en skogsvårdsstyrelsernas presskommitté	T × 30
Förslag till präglade av medalj för förtjänstfull skogsvård	T × 30
Sättet för fördelning av skogsvårdsavgifter	T × 30

Arsberättelser.

Stockholms läns landstingsområde	Bil. 1, sid. 1
Uppsala »	» 24
Södermanlands läns »	» 47
Ostergötlands »	» 67
Jönköpings »	» 85
Kronobergs »	» 99
Kalmar läns norra »	» 107
» » södra	» 123
Gottlands läns »	» 138
Blekinge »	» 147
Kristianstads »	» 157
Malmöhus »	» 171
Hallands »	» 181
Göteborgs o. Bohusläns »	» 197
Alvsborgs läns »	» 207
Skaraborgs »	» 237
Värmlands »	» 252
Örebro »	» 267
Västmanlands »	» 289
Kopparbergs »	» 309
Gävleborgs »	» 329
Västernorrlands »	» 351
Jämtlands »	» 377

Tabellsammandrag:

Enskilda skogarnas areal samt skogsvårdsstyrelsernas tjänste- personal och skogsvårdskommittéer	sid. 402
Skogsodlingar, utförda under skogsvårdsstyrelsens ledning ...	» 403
All å enskild mark utförd skogsodling	» 404
Föredrag, kurser o. d. samt utdelad skogslitteratur	» 405
Åtgärder på grund av skogsavverkningar	» 407
Bäckrensning, dikning och markberedning	» 408
Fröklängning	» 409
Länsskogvaktarnas tjänstgöring	» 409
Skogsfrö	» 410
Skogsplantor	» 412
Skogsvårdsstyrelsernas inkomster och utgifter 1919	» 414
Skogsvårdsstyrelsernas utgifter närmare specificerade (inhäftad tabellbilaga).	
Skogsvårdsstyrelsernas tillgångar och skulder 1919	» 414
Skogseldar	» 416

Rättegångar och prejudikat.

24. Kungl. Maj:ts resolution ang. vad i visst fall skall anses som icke enskild skog.....	T × 191
Prejudikat ang. förbud mot icke påbörjad avverkning enl. § 4 i 1918 års provisoriska skogslag	T × 255
Länsjägmästare har ej rätt att för vinnande av anställning i skogsstaten räkna sig till godo tjänstgöring hos skogsvårdsstyrelse	T × 192
Kungl. Maj:ts resolution, på besvär av skogsvårdsstyrelsen i Kristianstads län.....	T × 266

Övriga ärenden.

Belöningar för skogsvård.....	S 61
Ang. tidsenlig höjning av dagtraktamenten för skogsvårdsstyrelsernas ordförande, ledamöter och revisorer	T × 70
Framställning om proposition rörande tillfällig lagbestämmelse till skydd för skogar i havsbandet	T × 134
Ang. fördelning av det å extra stat för år 1920 uppförda anslaget till skogsodlingens befrämjande	T × 176
Ang. fördelning av de på extra stat för år 1920 såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för uppehållande av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet anvisade medel.....	T × 176
Fördelningen av behållna skogsvårdsavgifter.....	T × 300

Statens skogsadministration.

Anslag av medel.

Lån till skogsstatens förvaltande personal för inköp av motorcyklar och automobiler	T × 132
Ang. förslag till skogsförvaltningsåtgärder, avsedda att under år 1920 bekostas av kyrkofonden.....	T × 175
Ang. anslag av bevakningsmedel till gäldande av utgifter i samband med beslag	T × 177
Anslag för deltagande i vätkurser.....	T × 177
Domänstyrelsens underdåniga framställning om anvisande av medel till lån åt skogsstatens förvaltande personal för inköp av motorcyklar m. m. Den 15 nov.....	T × 304

Avlönings- och ersättningsfrågor.

Nya lönereglerys-förslaget för skogsstaten	T × 71
Lönereglerys för domänverket, ref. av GÖSTA MELLSTRÖM	S 62
Tillfälliga understöden åt pensionerade kronojägare	S 271
Ökning för år 1919 av reseanslaget till kronojägare	T × 70
Ang. förhöjning av arbetspriser till hyresgäster och arrendatorer av inägor i kronoparker och vissa andra skogar.....	T × 132
Ang. kronans deltagande i kostnaderna för förseende av vissa kronoegen- domar med elektrisk kraft	T × 177
Ang. ålderstillägg	T × 178
Ang. höjning av maximiärvodena åt skogsstatens extra bevakande personal	T × 178
Ang. dyrtidstilläggets utgående å hela den i stat bestämda avlöningen för domänstyrelsens underlydande tjänstemän, till vilka bostad eller bo- ställe upplåtits	T × 178
Ang. uppförande av ny koja i stället för en nedbrunnen sådan å krono- parken Gunnarn inom Östra Stensele revir	T × 178
Ang. uppehållande av vakant överjägmästareassistenttjänst under 1920... ..	T × 227
Ang. ifrågasatt tillfällig löneförbättring åt överjägmästareassistenterna för innev. år	T × 227
Ang. lönereglerys för domänverkets personal	T × 227
Ang. pension för domänverkets tjänstemän	T × 228

De extra jägmästarnas förbunds skrivelse till domänstyrelsen med förslag till löneplan för i skogsstaten anställda extra jägmästare	T × 260
Övergång till provisorisk lönestat för tjänstemän vid domänverket enligt avlöningsreglementet den 22 juni 1920; domänstyrelsens underd. utl. den 20 nov.	T × 304
Domänstyrelsens underd. utlåtande i anledning av skogsingenjörernas framställning hos K. Maj:t att fortfarande uppbära samma avlöning som jägmästare; den 15 nov.	T × 304
Bestämmelser i fråga om övergång till provisorisk lönestat för tjänstemän vid domänverket	T × 505

Cirkulär.

N:r 14 år 1919 ang. förenkling i K. D:ns föreskrifter ang. de allm. skogarnas indelning till ordnad hushållning d. 27 maj 1916	T × 132
» 1 år 1920 ang. sparsamhet med tjänstefonnsamtal m. m.	T × 132
» 2 angående ändrad lydelse av punkt 9 i reglementariska föreskrifterna den 31 jan. 1910	T × 133
» 3 ang. allmänna bestämmelser för bokföringsmässigt ordnande av affärstransaktioner mellan redogörare inom skogsstaten	T × 133
» 4 ang. ändringar och tillägg till reglementariska föreskrifter till efterrättelse vid skogsstatens tjänsteförvaltning	T × 133
» 5 rörande tjänstgöringsbetyg för bevakande skog-statspersonal	T × 179
» 6 till samtliga revirförvaltare ang. insändande av uppgifter om utförda beståndsvardande huggningar	T × 179
» 7 ang. utsyningar å ekklesiastika lönebeställens skogar	T × 180
» 8 ang. uppgifter å trädantal inom körskiten	T × 180
» 9 ang. anläggande av basvägar och uppförande av koj- och stallbyggnader vid avverkningarna	T × 230
» 10 ang. jägmästares rätt att försälja skogseffekter under hand	T × 263

Cirkulärskrivelser.

N:r 1 ang. formulär vid anmälan om olycksfall i arbete	T × 133
» 2 ang. inköp genom domänstyrelsen av stubb-brytare och Widéns kulturplogar	T × 133
» 3 ang. lån för inköp av motorfordon	T × 181
» 4 ang. arvoden åt biträden å överjägmästarexpeditionerna	T × 181
» 5 ang. sågtabellen till årsberättelsen 1915	T × 181
» 6 ang. vissa garantiförsäkringsbrev som säkerhet	T × 181
» 7 ang. uppgifter till ny matrikel över skogsstaten	T × 181
» 8 ang. tillgång å upphugget till försäljning avsett vedvirke den 1 juli 1920	T × 182
» 9 ang. tillgång å upphuggen pappersved och props den 1 juli 1920	T × 182
» 10 ang. uppgifter till olycksfallsstatistiken	T × 228
» 11 ang. inköp av velocipeder, automobiler och motorcyklar	T × 229
» 12 ang. centralisering av inköp av vissa materialier	T × 229
» 13 ang. sättet för insändande av förteckningar över arrendeavgifter, som uppbäras av revirförvaltningarna	T × 229
» 14 ang. rese- och traktamentsersättnings utbrytande ur förvaltningsförelagen	T × 229
» 15 ang. dyrtidstillägget under senare hälften av år 1920	T × 230
» 16 ang. inforande av uppgift å för innevarande år utöver stat erfordrerliga förvaltningsmedel	T × 263
» 17 ang. tillfälligt understöd för år 1921 åt pensionerade kronojägare	T × 263
» 18 ang. inköp av maskiner	T × 263
» 19 ang. upprättande av arrendekontrakt	T × 264
» 20 ang. ränta å köpeskilling vid försenad betalning	T × 264
» 21 ang. upprättat förslag till enhetligt anordnande av revirexpeditionerna	T × 264
» 22 ang. förslag till gruppering av kronojägare jämlikt avlöningsreglementet för tjänstemän vid domänverket	T × 264

N:r 23 ang. ersättning för upplåtande av koj- och stallbyggnader vid av- verkningsplatserna	T × 307
» 24 ang. virkespris vid upphugning av kolved	T × 307
» 25 ang. fredande av vissa rovfåglar på de allmänna skogarna	T × 308
Finanser.	
Statens domäner 1919	T × 182
Inkomstförslag för statens domäner under år 1921	T × 308
Driftkostnader för domänverket under år 1921	T × 309
Försäljnings- och prisfrågor.	
Pris å talkott	T × 70
Ang. förslagspriser å virke	T × 70
Ang. inköp av barrträdkott	T × 133
Ang. försäljning av brännved från vissa allmänna skogar	T × 183
Ang. underhandsförsäljning av virke från Burträsk revir	T × 183
Ang. anstånd med erläggande av köpeskilling för å rot inköpt virkespost	T × 264
Ang. redovisning av till skogen återfallet virke	T × 265
Jaktärenden.	
Ang. jakträtt i vissa fall för extra kronojägare	T × 231
Kassa- och bokföringfrågor.	
Likvidering av virke till kronans flottleder	T × 134
Lagar och förordningar.	
Ang. tolkning av 13 § i Kungl. förordn. 18 juni 1915 s. k. kustlandslagen	T × 310
I svensk författningssamling utkomna författningar rörande skogsväsen- det	T × 70, T × 135, T × 183, T × 231, T × 265, T × 311
Personalfrågor.	
Ang. framställning att få mottaga allmänt uppdrag	T × 135
Ang. rätt för domänstyrelsen att under år 1920 till e. jägmästare för- ordna från skogshögskolans jägmästarekurs utexaminerad skogselev utan föregående praktisk verksamhet	T × 136
Ang. förordnande för skogsfogde att tjänstgöra på överjägmästarexpedi- tion	T × 266
Rättegångar och prejudikat.	
Utslag ifråga om resekostnads- och traktamentsersättning åt jägmästaren Gösta Englund	T × 183
Skogsundervisning.	
Ang. inträdesprövning vid statens skogsskolor	T × 70
Ang. de extra jägmästarnas förbunds underdåniga framställning om an- ordnande av fortbildningskurser vid skogshögskolan	T × 267
Ang. domänstyrelsens underd. utlåtande över Svenska naturskyddsfore- ningens ansökan om åtgärder för användning vid rikets läroanstalter av en handledning i naturskydd	T × 311
Skogsvård.	
Ang. utsyningsarnas utförande i skyddsskogsområdena	T × 269
Övriga ärenden.	
Distribution av tidskriften Skogen	T × 136
Ang. utstämpling av virke till flottledsbyggnader	T × 136
Ang. vedavverkning å allmänna skogar	T × 136
Ang. brandförsäkring av såg- och virkeslager	T × 184
Beslag av virke	T × 232
Ang. utarrendering för kortare tid av kronoegendomar, arrendelediga under år 1922	T × 232

Ang kolonisationsundersökningar å kronoparken Vargisåvatnet	T × 232
Ang. nedsatt pris å virke för återuppbyggande av nedbrunnen by å Öland	T × 271
Ang. granskning av skogsvårdsnämnds räkenskaper	T × 271
Ang. utläggande av kolonat å kronoparker i Korpilombolo socken	T × 271
Ang. prästernas ersättning för mistad andel i skogsavkastningen	T × 272
Ang. avverkning av ved instundande vinter för tillgodoseende av vedbe- hovet bränslsäsongen 1922—1923	T × 273
Domänstyrelsens underd. utlåtande ang. förslag till lag om ströängars in- dragande till kronan m. m.	T × 274
Överläggningsämnen vid överjägmästaremötet i nov. 1920	T × 312
Meddelanden från specialinspektören för tillsyn av skogs- arbetarnas bostadsförhållanden	T × 274
Jägmänstemanföreningar	T × 257
Kronojägareförbund, Sveriges, meddelanden (O. J:SON BRAGÉE) S31, S64, S128, S160, PXL, S270, S304, S332	
Matrikel över Sveriges privatanställda skogs- och flottningstjänstemän S268, T × 257	
Styrelseberättelse för Stockholms jägm.-klubb	T × 256
Diverse	
Avtäckning av minnesvård på byråchefen Örtenblads grav	PXXIX
Redovisning	T × 256, T × 226
Till Smålands distrikts kronojägare, av C. LIGNELL	S96
Slutredovisning över insamlingen till kronojägare Petter Jönssons familj	S32
Till samtliga kamrater från Grönsinka skogsskola 1913—14	S160
Civilstatens änke- och pupillkassa, av OSCAR J:SON BRAGÉE	S298
Ombergs skogsskola 1915—16 (upprop till kamratmöte)	S32, S64

Kungl. Domänstyrelsen.

Tjänster och förordnanden.

Allmänt uppdrag, PLI.	
Amanuenser, PIX, XIII, XV, XXIII, XXVII, XXXII, XXXV, XLVII, LV.	
Biträde, PIV, IX, XV, XIX, XXVII.	
Byråchef, PI.	
Domänkamrer, PI.	
Domänstatistiker, PI.	
Inspektionsresor, PXX, XXIII, XXXVII, XLVII.	
Jägmästare, PXXXVII, LI.	
Sakkunniga i bokföringsfrågor, PXXXII.	
Semester, PXXXIII, XXXVII.	
Tjänster i första lönegraden, PI, IX, XV, XXXVII, XLI, XLVII.	
Tjänstledighet, PI, IX, XIII, XV, XXIII, XXVII, XXXII, XXXVII, LI, LIX.	
Upphävda förordnanden, PXXXV, LV, LIX.	

Skogsstaten.

Allmänt uppdrag, PXXXVIII, LIX.	
Assistenten, PVI. se också revirassistenter.	
Assistenten vid Klotens fortsättningskola, PXXXVII.	
Avsked, PI, XV, XVI, XX, XXIII, XXVIII, XXXIX, XLII, XLVIII, LV, LVII, LIX.	
Bevakare, PXXIV, XXXIII.	
Biträde å överjägmästarexpedition, P × LIX.	
Bokhållare och kassör vid Kloten, PX.	
Dikningsförmän, PIV, XXXVI.	
Dödsfall, PX, XV, XVI, XXVIII, XLVIII.	
Enskilt uppdrag, PXXVI, XXIV, XXVIII, XXXIII, XXXV, XXXVI, XXXIX, XLVII, LVII.	
Flottledsingenjör (statens), PI.	
Flottledstillsyningsmän och förmän vid flottleder, PIV, X, XXIX.	
Föreståndare vid fröklämningsanstalt, PX.	
» » skogsskola, se skolföreståndare.	
Jägmästare, PIX, XXIII, XXVII, XXXII, XXXVIII, XLI, se även revir.	
» biträdande, PI.	
» extra, PIII, XVI, XIX, XXIII, XXVIII, XXXIII, XXXVI, XXXIX, XLII.	
» t. f., PI, IX, XIII, XV, XVI, XIX, XXIII, XXVII, XXXII, XXXV, XXXVIII, XLVII, LIX.	

- Kronojägare, **PIII**, XIV, XVI, XX, XXIV, XXVIII, XXXIII, XXXVI, XXXIX, XLIX, LV, LVIII, LIX.
- » biträdande, **PLV**.
 - » extra, med arvode, **PIII**, IV, VI, X, XIV, XVII, XX, XXIV, XXVIII, XXIX, XXXIII, XXXVI, XXXIX, XLIX, LI, LV, LVIII, LIX, LXII.
 - » t. f., **PX**, XVI, XX, XXIV, XXVIII, XXXIII, XXXVI, XXXIX, XLII, XLIX, LI, LVIII, LV, LIX.
- Kronoskogvaktare, **PX**, XVII.
- Repetitör vid Klotens fortsättningskola, **PXXXIII**, XXXV.
- Resestipendier, **PXIX**.
- Revirförvaltare:
- Anundsjö revir **PXVI**, Bjurholms revir **PIX**, Blåvikens revir **PXIII**, XXVII, Frostvikens revir **PXXXVIII**, XLI, Fryksdals revir **PIX**, Grangärde revir **PXXXVIII**, XLI, Gästriklands revir **PXXXII**, Idre västra **PIX**, Jönköpings revir **PIX**, Karlsby revir **PIX**, Nässjö revir **PIX**, Ragunda revir **PIX**, Södra Malå revir **PXV**, LV, LVII, Södra Piteå revir **PIX**, Sunnerbo revir **PIX**, Tåsjö revir **PIX**, Uddevalla revir **PIX**, Älvdalens Östra revir **PXXXVIII**, XLI, Västerdalarnas revir **PIX**, Västra Jörns revir **PXVI**, Östra Stensele revir **PXIII**, XXIII.
- Revirassistenter, **PII**, IX, XIII, XVI, XIX, XXIII, XXVII, XXXII, XXXV, XXXVIII, XLI, XLVIII, LI, LV, LVII, LIX.
- Rätt att kvarstå i tjänst, **P** XLII, XLVIII.
- Skogsfogdar, **PIII**.
- Skogsindelningsassistenter, **PX**, XIV, XVI, XXIII, XXVII, XXXIII, XXXVI, XXXIX, XLVIII, LIX.
- Skogsingenjörer, t. f., **PLVII**, LIX.
- » extra, **PXXXIII**, XXXVI, XXXVIII, XLVIII, LV, LVII.
- Skogsrättare, t. f., **PXL**, LV.
- » extra, **PVI**, XXXVI, XLIX, LVI, LVIII, XLII.
- Skogstaxatorer, **PII**, IX, XIII, XVI, XXIII, XXVII, XLVIII.
- » biträde åt, **PXXXIX**, XLII, XLVIII.
- Skolförståndare, **PXLVII**, LVII.
- » t. f., **PXLI**.
- Sockenallmänningsassistenter, **PIII**.
- Skyddsskogsassistenter, **PXXXIII**, XXXVIII, XLI, XLVIII, LI.
- Stipendium för vägkurs, **PXXXIII**, XLIX.
- Sågverksförmän, **PXXXVI**.
- Sökande, **PVI**, X, XIII, XXVIII, XXXV, LV.
- Tillstånd att vistas utom distrikt, **PXXXVII**, XLVII.
- Tillsyningsmän, **PXIV**, XXIV.
- » biträdande, **PXXXVI**.
 - » extra, **PVI**, XVII, XX, XXXVI, XXXIX, XLII, XLIX, LI, LVI, LVIII.
- Tjänstledighet, **PI**, III, IX, X, XIII, XIV, XV, XVI, XIX, XXIII, XXIV, XXVII, XXVIII, XXXII, XXXIII, XXXV, XXXVI, XXXVII, XXXIX, XLI, XLII, XLVII, XLVIII, LI, LV, LVII, LIX.
- Underlärare, **PIII**, XIII.
- Upphävda eller återkallade förordnanden, **PVI**, XV, XVI, XVII, XIX, XXIV, XXIX, XXXIII, XXXV, XXXVI, XXXIX, XLII, XLVIII, LI, LVIII.
- Utmärkelseecken, **PXLIX**.
- Åldersdispens till skogsskola, **PXXXVI**, XLII.
- Överjägmästare, **PXXVII**, XXXII.
- » t. f., **PXIX**.
- Överjägmästarassistenter, **PII**, IX, XIII, XXIII, XXVII, XXXII, XXXVIII, XLI, XLVIII, LVII.
- Överjägmästareexpeditioner, biträde å, **PXLIX**.

Övriga tjänster i officiell ställning.

- Bränslekommissionen, **PVI**.
- Jägmästare i vattenfallsstyrelsen, **PXVII**.
- Länsjägmästare, **PX**, XIV, XVII, LII.
- Sekreterare hos skogstaxeringsakkunniga, **PXXXIII**.

Enskilda tjänster.

- Chefer, **PXII**, **LII**.
 Disponenter, **PII**, **LII**.
 Förvaltare, **PXLII**.
 Skogens kolaktiebolag, **PLI**.
 Skogsförvaltare, **PVI**, **XLII**.
 Skogsällskapets statsarbeten, **PXLII**.
 Tumningsföreningen, **PLII**.
 Överingenjör, **PXLII**.

XII. Skogsindustri och handel med skogsprodukter.*Marknadsberättelser.*

- Trävarumarknaden, av O. HELLSTRÖM **T** × 67, **T** × 103, **T** × 225, **T** × 301

XIII. Skogsekonomisk historia, topografi och statistik.*Allmänt.*

- LINDMAN, ARVID, Om skogens betydelse för vårt land **S**129
 ÖDMAN, PER, Några undersökningar rörande förbrukningen av
 virke till husbehov inom Västernorrlands landsbygd..... **T**1
 Från domänstyrelsens verksamhetsområde (notis) **S**59

Särskilda skogar.

- A. B. Stjärnfors—Ställdalens marker **S**133
 Hellefors bruks skogar **S**217

Förhållandena i utlandet.

- Australiens trävaruexport, av HELGE SYLVÉN **T** × 239
 Konsumtion av massaved och produktion av trämassa i Förenta
 staterna under år 1918, ref. av I. T—DH **T** × 15
 Krigets skadegörelse i de allierades skogar, ref. av I. T—DH... **T** × 73
 SYLVÉN, HELGE, Några skogliga anteckningar från Alaska **S**77
 Vad norska statens skogar inbringa, av E. G. **S**226
 Virkesexporten och Förenta staternas skogar, ref. av I. T—DH **T** × 185

XIV. Biografier.*Svenskar.*

- Edvard Gustaf Kinberg, av KARL FREDENBERG **T**121
 Kurt Hammarström, av M. MAGNEVILL **T**195
 Thor Georg de Frese, av KARL FREDENBERG **T**272
 Victor Hammarstrand, av A. W. SCHMIDT **T**275
 Emil Palm, av J. A. AMILON **T**277
 Conrad Stiernspetz, av FR. GIÖBEL **T**279
 Tell Dahllöf av G. SCH **T**281
 Alfred Petersson av GUNNAR SCHOTTE **T**282

XV. Bibliografi.

- Förteckning å nyttkomna böcker ... **T** × 45, **T** × 99, **T** × 169, **T** × 218, **T** × 249, **T** × 294
 Meddelanden från skogsbiblioteket..... **T** × 47, **T** × 171, **T** × 221, **T** × 252

Recensioner.

Skogsskötsel och allm. skogshushållning.

- SCHOTTE, GUNNAR, Skogsförsöksanstaltens exkursionsledare, I. Beskrivning av skogsförsöksanstaltens försöksytor å Omberg. Rec. av L. M. **T** × 205

Skogsteknologi, transportväsen och byggnader.	
Ronges tvåprissystem, av GUSTAF LUNDBERG	S289
GAYER, K., Die Forstbenutzung. Rec. av MAGNUS NORDQUIST	T × 291
Skogsuppskattning, skogsbrukets planläggning, skogsindelning och skogsekonomi.	
FLURY, PHILIPP, Aus dem Gebiete unserer Forsteinrichtung. Rec. av SVEN PETRINI	T × 89
KUBELKA, AUGUST, Die Ertragsregelung im Hochwalde auf waldbaulicher Grundlage. Rec. av S. P.	T × 165
Skogsbiologi.	
DOUGLAS, A. E., Climatic cycles and tree-growth. Rec. av LARS-GUNNAR ROMELL	T × 165
JACCARD, PAUL, Nouvelles recherches sur l'accroissement en éparseur des arbres. Rec. SVEN PETRINI och LARS-GUNNAR ROMELL	T × 241
NEGER, F. V., Die Krankheiten unserer Waldbäume und wichtigsten Gartengehölze. Rec. T. LBG	T × 207
RANRIN, W. HOWARD, Manual of Tree Diseases. Rec. av T. LBG	T × 209
SAALAS UUNIO, Kaarnakuoriaisista ja nūden aihentamista vahingoista suomen metsissä (Finlands barkborrar och de av dem förorsakade skadorna.) Rec. av I. T—DH	T × 39
Naturskydd och jakt.	
LUNDBERG, GUSTAF, Bara en hare. Rec. av G. SCH.	S331
BEHM, ALARIK, Jaktlexikon. Rec. E. G[EETE]	T × 291
Diverse.	
HENRY, AUGUSTINE, Forests, Woods and Trees in relation to Hygiene. Rec. av SVEN PETRINI	T × 164
RISBERG, G. E., 1920. Almanack för Västmanlands län.	S26
WEBER, HEINRICH, Grundlinien einer neuen Forstwirtschaftsphilosophie. Rec. av SVEN PETRINI	T × 41
Lustgården, årsskrift för denologi och parkvård	S331
<i>Tidskriftsöversikt.</i>	
Skogsskötsel och allm. skogshushållning.	
The Mapledurham Statistics LESLIE S. WOOD, ref. av S. P.	T × 211
Das Wachstum im Winde. BERNBECK, ref. av S. P.	T × 211
Über Sturmgefährdungen. A. SCHMAUSS, ref. av S. P.	T × 292
Skogsteknologi, transportväsen och byggnader.	
Nyare riktlinjer inom natroncellulosaindustrien, av H. BRAHMER, ref. av G. K.	T × 90
Halmcellulosa och halmpapp. ALF LARSON, ref. av G. K.	T × 91
Skogsarbetarnas organiserande, ref. av G. K.	T × 92
Skogshanteringen och järnvägarnas frakttaxor, ref. av G. K.	T × 92
Ackordssystem vid virkesutdrivning. GUSTAF LUNDBERG, ref. av G. K.	T × 213
The Burmese Atha System of Measuring Timber, ref. S. P.	T × 214
Skogsuppskattning, skogsbrukets planläggning, skogsindelning och skogsekonomi.	
Eine Untersuchung zur Bestimmung der Umtriebszeit in württembergischen Fichtenbeständen. HOLLAND, ref. av S. P.	T × 93
Bodenverbesserungen oder Waldrodungen, av PH. FLURY, ref. av S. P.	T × 94
Wald und Rente. R. WILBRAND, ref. av S. P.	T × 95
Reinertragslehre und Hönlingertheorie. E. KREUTZER, ref. av S. P.	T × 95
Landsskogtakseringen, OLAF SKOEN, ref. av S. P.	T × 168
Détermination de diamètre au milieu du tronc de l'arbre sur pied. P. D'ABOVILLE, ref. av S. P.	T × 214
Granens stamform. OVE HASLUND, ref. av S. P.	T × 215

Ein neues Instrument, um uppskatta trädstammens diameter i sadana fall, där direkt mätning icke kan komma i fråga. T. HEIKKILÄ, ref. av S. P.	T × 215, × 247
The use of Seaplanes in Forest mapping. ELLWOD WILSON, ref. av S. P.	T × 216
Betrachtungen über die Wirtschaftseinrichtung der Waldungen in der Schweiz, av H. BRÜLLY, ref. av S. P.	T × 218
Ueber die Berechnung der Wäldwertrechnung. I. ERLMANN, ref. av S. P.	T × 217
The Johnson Absolute Form Quotient as an Expression of Taper. K. CLANGHTON—WALLIN a. F. Mc. VICHER, ref. av S. P.	T × 246
S. proposed Standardization of the Checking of Volume Tables. DONALD BRUCE, ref. av S. P.	T × 247
The Height and Diameter Basis for Volume Tables DONALD BRUCE, ref. av S. P.	T × 247
Volume tables for single trees of Deodar, Kall, Chih, Spruce and Silver Fir. C. G. TREON, ref. av S. P.	T × 293
Rapport du diamètre à 1 m 30 au diamètre de la souche. H. DE LA HAMELINAYE, ref. av S. P.	T × 293
Die Aufstellung neuer Ertragsstafeln für die Sächsischen Staatsforsten. MARTIN, ref. av S. P.	T × 293
Die Fortbildung des sächsischen Forsteinrichtungsverfahrens. MARTIN, ref. S. P.	T × 299
Skogsbiologi (skogsbotanik, marklära m. m.)	
Redogörelse för torvmarksundersökningar i Gävleborgs län. H. SMITH, ref. av O. T—M	T × 42
Wie die Lüneburgerheide ward und schwindet. CH. FRÖMBLING, ref. av O. T—M	T × 43
Ein neues, untrügliches Merkmal für Rauchsäden bei Laubhölzern. F. W. NEUBER, ref. av T. LIG.	T × 44
Neuere Untersuchungen über den landwirtschaftlichen Wert der Waldstreue (Rechstreue). L. TSCHERMAK, ref. av O. T—M	T × 96
Ein Forstdüngungsversuch in einer verheideten Fichtenpflanzung. LUDWIG, ref. av O. T—M	T × 97
Om Bedömmelse av Skovjordens Godhet ved Hjälp av Bundfloran. G. H. BORNERSCH, ref. av O. T—M	T × 247
Forstliche Standortgewächsen im westlichen Moränengebiet Bayerns. K. RUBNER, ref. av O. T—M	T × 248
Rauchsäden und Böden. W. LEININGEN—WESTERBURG, ref. av O. T—M	T × 248
Übersicht über Bayerns Bodenverhältnisse. H. NIKLAS, ref. av O. T—M	T × 249
Skogsekonomisk historia, topografi och statistik.	
Skovbrøge i de krigsførende Lande under Krigen. C. W. MÖLLER, ref. av G. K.	T × 97
Zur forstlichen Statistik. WIMMER, ref. av S. P.	T × 99
Statistique des Forêts de l'Alsace-Lorraine. G. HEEBEL, ref. av S. P.	T × 294
Skogsindustri och handel med skogsprodukter.	
Ein outnyttjat fält för svensk företagsamhet. Framtidsutsikter för Sibiriens handel och industri. Ref. av G. K.	T × 97
Holzpreise in Süddeutschland in früherer Zeit. H. RUBNER, ref. av S. P.	T × 294

Författare.

- ALARIK, ALF, S313.
 ALMQUIST, R. H. H., S85.
 AMILON, J. A., T246, 277.
 ANDERSSON, GUNNAR, T×113.
 BRAGÉE, OSCAR J:SON, S32, 64, 128, 160,
 270, 298, 304, 332.
 BERGHSTRÖM, A., S302.
 BERGMAN, F. A., S201.
 BERGMAN, KLAS, S198.
 CARBONNIER, H., T86.
 CARLGREN, M., T224, 236.
 DAHLIN, E., S265, 304.
 DANIELSSON, U., T223, 229, 237.
 DYBECK, W., T85, 88, 224.
 ELGSTRAND, A., S24, T260.
 EKMAN, WILH., T×113.
 ELLIOT, HANS O., S193.
 ENEROTH, O., T90, 233.
 FREDENBERG, KARL, T121, 221, 272.
 FRIEBERG, T85.
 GABRIELSSON, T91.
 GIÖBEL, FREDR., T279.
 GEETE, ERIK, T×1, ×291, S81, 194, 226.
 GRENANDER, T., T224, 229, ×149.
 HAMMARSTRAND, E., T225.
 HEDSTRÖM, BERNHARD, S115.
 HELLSTRÖM, O., T×67, ×103, ×225.
 HESSELMAN, H., M354, T×33.
 HOLMGREN, A., T88.
 HOLMQUIST, C. F., T79.
 JACOBSSON, PER, T125, 269, 271.
 JONSON, T., T89, T×137.
 KLASON, PETER, T48.
 KINNMAN, GUNNO, S20, T101, ×90, ×91,
 ×92, ×97, ×213.
 LAGERBERG, TORSTEN, S65, T55, 149,
 ×44, ×207, ×209.
 LANGE, AD., T×272.
 LINDBERG, FERD., S97, 227.
 LINDBLAD, O., T253.
 LINDMAN, A., S129, 193, T77, 82, 221,
 238, 246, 268, 271.
 LUNDBERG, EDVARD, T×287.
 LUNDBERG, GUSTAF, S27, 253, T×12.
 MAGNEVILL, M., T195.
 MATTSSON-MÄRN, L., T168, ×205, ×253.
 MELLSTRÖM, GÖSTA, M21, S62, T21.
 MONTELL, GUNNAR, S319.
 NILSSON, ARVID, T65, 81, 84, 90, 197,
 227, 237, 269.
 NILSSON, K. G., S268.
 NORDQUIST, MAGNUS, S33, T×127, ×289.
 PALM, E., T×192, ×295.
 PETRINI, SVEN, S133, 216, T×41, ×89,
 ×93—95, ×99, ×164, ×165, ×168,
 ×211, ×214—216, ×218, ×241, ×246,
 ×281, ×292—×294, ×299—×300.
 ROMELL, LARS-GUNNAR, T92, ×165, ×241.
 RUNQUIST, J. W., T89.
 SAHLBERG, A., T231.
 SCHMIDT, A. W., T276.
 SCHOTTE, GUNNAR, M349, S26, 40, 58,
 151, 159, 199, 331, T281, 282, ×45,
 ×99, ×104, ×169, ×197, ×218,
 ×249, ×294.
 SEDERHOLM, G., T80, 239.
 STENBERG, C., T232.
 STRANDBERG, VILH., T125.
 SYLVÉN, HELGE, S77, T×239.
 SYLVÉN, HJ., S1.
 TAMM, OLOF, M49, T×42—43, ×96,
 ×97, ×247—×249.
 TIGERSCHÖLD, H., T46.
 TRÄGÅRDH, I., M301, 356, S49, T×15,
 ×39, ×73, ×185.
 WAHLGREN, A., S159.
 WALLMO, U., T83, 87, 262, 269, 270.
 WALLNER, O., S161, 241, 273, 306, T×235,
 ×274.
 WELANDER, P. O., T270.
 DE VERDIER, B. A., T78, 238.
 VESTERLUND, OTTO, S123.
 WIBECK, E., M1, 329, 357, S91, 95, T1.
 WIGELIUS, A., T250.
 WISÉN, Y., T213, 236.
 AF WÄHLBERG, D., S193, T80, 82.
 ÅLUND, V., T237.
 ÖDMAN, PER, S59, T1.

SVENSKA SKOGSVÅRDSFÖRENINGEN.

DEC. 1920.

Hedersledamöter.

Svenska.

VON ESSEN, FR., friherre, f. d. riksmarskalk, f. d. statsråd, vald 1903.
ODELBERG, TH., f. d. landshövding, f. d. statsråd, vald 1903.
FREDENBERG, KARL, generaldirektör och chef för K. Domänstyrelsen, vald 1918.
KEMPE, FRANS, fil. dr., vald 1918.

Utländska.

HEIBERG, AXEL, konsul, ordförande för Det norske Skogselskap.
MÜLLER, P. E., fil. dr., kammarherre, f. d. överförster, f. d. lärare vid Landbohögskolan i Köpenhamn.
WEDELL-NEERGAARD, kammarherre, f. d. ordförande för Dansk Skovforening.
FERNOW, B. E., dr., professor vid universitetet i Toronto, huvudredaktör för Journal of Forestry, organ för Society of American Foresters.

Styrelse.

Ordinarie ledamöter:

LINDMAN, ARVID, f. d. statsminister, f. d. utrikesminister, *ordförande*, vald 1917.
WAHLGREN, AND., professor, rektor för Skogshögskolan, *v. ordförande*, vald 1913.
HULTIN, J. H., jägmästare, intendent vid Stora Kopparbergs Bergslags aktiebolag, vald 1902.
HOLMQUIST, FR., f. d. statsråd, ordf. i skogsvårdsstyrelsernas förvaltningsutskott, vald 1914.
BARTHELSON, GUST., överjägmästare, ordf. i skogsvårdsstyrelsen i Skaraborgs län, vald 1916.
SAHLBERG, AXEL, disponent för Strömnäs aktiebolag, vald 1916.
HEDEMANN-GADE, ERIK, länsjägmästare i Stockholms län, vald 1917.

Suppleanter:

SCHOTTE, GUNNAR, professor, chef för Statens Skogsförsöksanstalt, vald 1913.
SEDERHOLM, GUSTAF, godsägare, ordf. i skogsvårdsstyrelsen i Södermanlands län, vald 1919.
AMINOFF, FEDOR, t. f. byråchef i K. Domänstyrelsen, vald 1919.

Revisorer.

Ordinarie:

MODIGH, HJ., jägmästare, revisor i K. Domänstyrelsen, vald 1911.
ÖHRSTRÖM, C. A., jägmästare, intendent för K. Djurgården, vald 1915.

Suppleanter:

THUNBERG, GUST., direktör för Långrörs aktiebolag, vald 1915.
LUNDBERG, GUSTAF, professor, vald 1911.

Sekreterare.

SCHOTTE, GUNNAR, professor, chef för Statens Skogsförsöksanstalt, antagen 1902.

Skattmästare.

MARTIN, SIGNE, fröken, antagen 1909.

Övrig kontorspersonal.

HAMMAR, OSKAR, distributör, antagen 1909.
LJUNGBERG, GÖSTA, antagen 1919.

Redaktion för Föreningens publikationer.*Skogsårdsföreningens tidskrift.*

SCHOTTE, GUNNAR, professor, redaktör och ansvarig utgivare.

HESELMAN, HENRIK, professor, bitr. redaktör.

KUMMEL, LARS-GUNNAR, fil. d.r.

MELLSTRÖM, GÖSTA, första skogsbiträde, } korrekturläsare.

Skogen.

SCHOTTE, GUNNAR, professor, redaktör och ansvarig utgivare.

HESELMAN, HENRIK, professor, bitr. redaktör.

MELLSTRÖM, GÖSTA, första skogsbiträde, redaktionssekreterare.

Anslagsgivande myndigheter och korporationer.

- Skogssällskapet.
- Statsverket.
- Svenska Cellulosaföreningen.
 - » Pappersbruksföreningen.
 - » Trämasseföreningen.
 - » Trävaruexportföreningen.
- Sveriges skogsägareförbund.

Stödjande medlemmar.

Erlägga 100 kr. årligen eller ock avgift en gång för alla.

- *Abenius, Allan, kapten, Lidingö-Brevik.
- Adelsvärd, Th., frih., kammarherre, Åtvidaberg.
- **Aktiebolaget Billingsfors-Länged.
 - » Böksholms Sulfitfabrik.
 - » Iggesunds Bruk.
 - » Karlskrona Träexport.
- ** » Mönbacka-Trysil.
- » Stjernfors-Ställdalen.
- ** » Ytterstfors-Munksund.
- Andersson, Ernst, skogschef, Ockelbo.
- *Barthelson, Gust., överjägmästare, Halnatorp.
- Beck-Friis, C. J., bruksägare, Harg.
- Behm, Herman, v. häradshövding, Sickelsjö.
- *Bellander, Paul, disponent, jägmästare, Stockholm.
- **Bergvik & Ala Nya Aktiebolag.
 - Billeruds Aktiebolag.
 - Blakstad, J., bruksägare, Värml. Sälboda.
 - Boström, G. S., godsägare, Östanå.
 - Boxholms Aktiebolag.
 - *Bünsow, Robert, konsul, Stockholm.
 - *Bäcklin, Emil, med. d.r, Göteborg.
 - *Carlson, Lars H., jägmästare, Stockholm.
 - Cedergren, A. N., jägmästare, Stockholm.
 - *De la Gardie, Jacob, greve, godsägare, Maltesholm.
 - Dieden, Th., v. häradshövding, Karlslund.
 - Ekelund, G., bruksägare, Hulfs Bruk.
 - Ekman, John, konsul, Väija.
 - Ekman, Oscar, godsägare, Bjärka-Säby.
 - Ekströmer, J. M., kapten, Fogelfors Bruk.
 - *Enhörning. E. A., konsul, Sundsvall.

* Har inbetalt avgift en gång för alla med 1,000 kr.

** » » » » » » » » » » » » 2,000 »

- Forssjö Trävaru Aktiebolag.
 Forsså Bruks Aktiebolag.
 *Fränkel, Gösta, grosshandlare, Göteborg.
 Graningeverkens Aktiebolag.
 v. Hallwyl, W., greve, godsägare, Stockholm.
 Hamilton, Alexander, greve, godsägare, Hedensberg.
 Hasselfors Bruks Aktiebolag.
 Hellefors Bruks Aktiebolag.
 Holmsunds Aktiebolag.
 *Huldt, Kristoffer, disponent, Stockholm.
 *Jensen, N. Chr., grosshandlare, Karlstad.
 Johannedals Trävaru Aktiebolag.
 Katrinefors Aktiebolag.
 Korsnäs Sägverksaktiebolag.
 Lessebo Aktiebolag.
 *Ljberg, I. L., grosshandlare, Stockholm.
 *Lindman, Arvid, konteramiral, Stockholm.
 Ljusne—Voxna Aktiebolag.
 *Lyckholm, M., godsägare, Göteborg.
 Långrörs Aktiebolag.
 Mellersta Sveriges Kolköpsförening.
 **Mo och Domsjö Aktiebolag.
 Munkedals Aktiebolag.
 **Nordmalings Ångsågs Aktiebolag.
 **Norén, H. L., disponent, Stockholm.
 Norström, Claes, civilingenjör, Stockholm.
 *Olrog, Thv., grosshandlare, Stockholm.
 Orrefors Bruks Aktiebolag.
 Ramel, Hans, frih., godsägare, Lillås.
 Ramel, Malte, frih., godsägare, Hviderup.
 Ramnäs Bruks Aktiebolag.
 Reiersen, N., disponent, Stockholm.
 Salsåkers Ångsågs Aktiebolag.
 Sandvikens Jernverks Aktiebolag.
 Santesson, Harder, godsägare, Forsby.
 *Silverschiöld, O., frih., godsägare, Koberg.
 Skogens Kolaktiebolag.
 Skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län.
 » i Södermanlands län.
 » i Uppsala län.
 » i Östergötlands län.
 » i Jönköpings län.
 » i Kristianstads län.
 » i Göteborgs och Bohus län.
 » i Skaraborgs län.
 » i Värmlands län.
 » i Örebro län.
 » i Västmanlands län.
 » i Kopparbergs län.
 » i Gävleborgs län.
 » i Jämtlands län.
 Skyllbergs Bruk.
 Stockholms Superfosfatfabriks Aktiebolag.
 **Stora Kopparbergs Bergslags Aktiebolag.
 Ströms Trävaru Aktiebolag.
 **Strömbäcka Bruks Aktiebolag.
 **Strömnäs Aktiebolag.
 **Strömsbergs Bruk.
 Sunds Aktiebolag.
 Sundsvalls Cellulosa Aktiebolag.
 Surahammars Bruks Aktiebolag.

- **Svanö Aktiebolag
- **Svenska Sockerfabriks Aktiebolaget.
- *Söderhielm, K. E. W., öfverste, Stockholm.
- **Trävaruaktiebolaget Dalarne.
Svartvik.
- **Uddeholms Aktiebolag.
at i gglas. trill., kabinettskammarherre, Forsmarks Bruk
Versteegh, A. N., bruksägare, Stockholm.
Watholma Bruk.
Wernlands Enskilda Bank.
- *Wikström, Ando, grosshandlare, Sundsvall.
Yngström, Lars, direktör, Falun.
Åkers Styckebruk.

Medlemmar i dec. år 1920.

Hedersledamöter	8
Stödjande medlemmar	103
Ständiga nu levande ledamöter	140
Ärligen betalande ledamöter i Sverige	3,708
i Norge	92
i Danmark	24
i Finland	19
i övriga utlandet	4
Summa 4,098	

Prenumeranter å Skogen, utöver medlemsantalet	1,459
a Skogsvårdsföreningens tidskrift: Svenska	1,581
Norska	101
Danska	22
Finska	22
övriga utlandet	11
1,737	

Publikationer.

- Skogsvårdsföreningens tidskrift*, 18 årg. 1920, tryckupplaga 2,000 ex.
- Skogen*, Populär tidskrift, 7 årg. 1920, tryckupplaga 6,700 ex.
- Platsnotiser för skogstjänstemän*, bilaga till Skogsvårdsföreningens tidskrift och Skogen.
- Skogsvårdsstyrelsernas berättelser*, 14 årg. 1920, bilaga till Skogsvårdsföreningens tidskrift
- Skogsvårdsföreningens folkskrifter*, 36 nr utkomna åren 1905—1913, nya upplagor utgivas successivt.
- Retningar till ledning vid husbyggnad å kronoparker m. fl. allmänna skogar*. Stockholm 1917. Pris 4 kr.
- Studiehandbok för Skogshögskolan*. Stockholm 1919. Pris 4: 50. kr.
- Bibliografisk förteckning öfver Skogsvårdsföreningens publikationer 1902—1919*, av L. LÄNDER. Stockholm 1920, 288 sid. Pris 25 kr. till medlemmar 15 kr.); bibliotikupplaga 50 kr. (medlemmar 30 kr.).

EN GRAFISK KUBERINGSTABELL.¹

Den grafiska framställningen har under det senaste årtiondet blivit mycket modern inom skogsfacket. Rätt använd är den också utan tvekan det lämpligaste sättet att överskådligt klarlägga något. Är det däremot frågan om att ange något med större precision eller att möjliggöra avläsandet av ett tal med ett par decimaler, är den grafiska framställningen icke så avgjort överlägsen men kan dock ofta vara av ett värde, som icke får förbises.

Att börja med vill jag helt kortfattat göra några allmänna erinringar. Det vanligaste bland de grafiska systemen är koordinatsystemet, och det enklaste fallet därvid är med en oberoende och en beroende variabel, t. ex. framställningen av en höjdkurva. Diametern, den oberoende variabeln, plägar avsättas på abscissan (vågräta axeln) och den beroende, höjden, på ordinatan (lodräta axeln). Mera invecklat blir det, när variablerna äro tre, två oberoende och en beroende. Det plana diagrammet representerar nämligen endast två dimensioner. Kommer den tredje dimensionen med, blir det en framställning i rymden, ett s. k. stereogram, något som visserligen förekommer, men som saknar större praktisk användbarhet. Svårigheten löser man dock lätt genom en kombination av siffror och diagram: på ett diagram låter man en variabel representeras av linjer (»kurvor») med utsatta storhetsvärden. Ett exempel på detta är fig. 2 där formhöjderna äro framställda. Höjden och formklassen äro de oberoende variablerna, formhöjden den beroende. Det ställer sig i detta fall lämpligast att låta formklassen representeras av linjerna med påskrivna värden, ehuru intet hindrar att i stället vilken som helst av de tre variablerna kunnat göra det.

Ökas variablerna till fyra blir det mera invecklat. Så är förhållandet i en modern kuberingstabell. Där är det diametern, höjden och formen, som äro de oberoende och kubikmassan den beroende variabeln. Svårigheterna kunde kringgås genom att göra upp flera skilda diagram, t. ex. olika diagram för olika form eller för olika diametrar; men då försvinna ett

¹ Då förf. har sig bekant, att under de sista åren åtminstone två olika grafiska framställningar av T. JONSONS kuberingstabell äro utarbetade, vilkas utkommande i tryck redan för länge sedan ställts i utsikt, har jag ansett det lämpligt att nu för offentligheten framlägga även en av mig utarbetad metod, som jag själv med stor fördel använt sedan år 1912.

par av den grafiska framställningens stora fördelar, nämligen dess lätthanterlighet och överskådlighet.

Genom att använda två i förhållande till varandra rörliga koordinat-system är det möjligt att övervinna dessa svårigheter, m. a. o., att låta en *rörelse*, enligt denna metod koordinatsystemens förflyttning i förhållande till varandra, uttrycka en av de oberoende variabelna och därigenom så att säga representera den fjärde dimensionen.

I den f. n. bästa kuberingstabellen -- professor TOR JONSSONS -- finner man, att för varje särskild diameter en ändring i formklassen föranleder samma ändring i kubikmassan som en viss ändring i höjden. För t. ex. ett 40 cm träd svarar en ändring av formklassen från 0,65 till 0,675 eller från 0,675 till 0,70 mot en höjdnökning av omkring en meter. För ett 12 cm träd behöver höjden endast ändras $\frac{1}{2}$ m för samma effekt. Om man då för formklass 0,65 lägger upp kubikmassorna grafiskt så, att abscissan representerar diametrarna, ordinatan höjderna, och kubikmassorna pr träd angivas med linjer med påskrivna värden, så ligger det nära tillhands att för andra formklasser låta höjdskalen förskjuta sig i förhållande till de linjer, som representera kubikmassorna, en förskjutning som måste göras större för de grövre dimensionerna än för de klenare. Detta har författaren lyckats åstadkomma medels användande av ett genomskinligt papper.

Metoden utföres på följande sätt. För varje bestånd, stämplingspost o. s. v. upplägges en höjdkurva; detta måste ske i en och samma skala. På ett genomskinligt papper i precis samma skala äro kubikmassorna inlagda för de olika diametrarna och höjderna för den på trakten vanligaste medelformklassen (fig. 1). För hela landet torde 0,65 vara en tämligen representativ medelformklass. För de övriga formklasser, som kunna komma i fråga, inläggas ovanför och nedanför abscissaxeln linjer (se fig. 1) representerande dessa, s. k. *orienteringslinjer*. Mera härom i det följande. Da tabellen skall användas, inpassas den på höjdkurvan på så sätt, att över den vågräta huvudaxeln för höjdkurvan kommer orienteringslinjen till den formklass, som skall användas, samt så att diametrarna för höjdkurvan och tabellen överensstämma. Användes formklass 0,65, skola också höjderna överensstämma, men vid andra formklasser blir det en viss förskjutning. Därefter kan man å den övre tabellen direkt avläsa den kubikmassa, som för varje diameterklass svarar mot höjdkurvan å det undre papperet.

Det exempel, som framställes i fig. 1 är uppgjort för de fall då diametern mätes i eng. tum, vilket ännu är det vanligaste vid stämpling, särskilt i Norrland. I regel tillgår därvid så att endast fulla tumtal ropas, d. v. s. att träden inom t. ex. 8" klassen hålla från och med 8" och intill 9" i

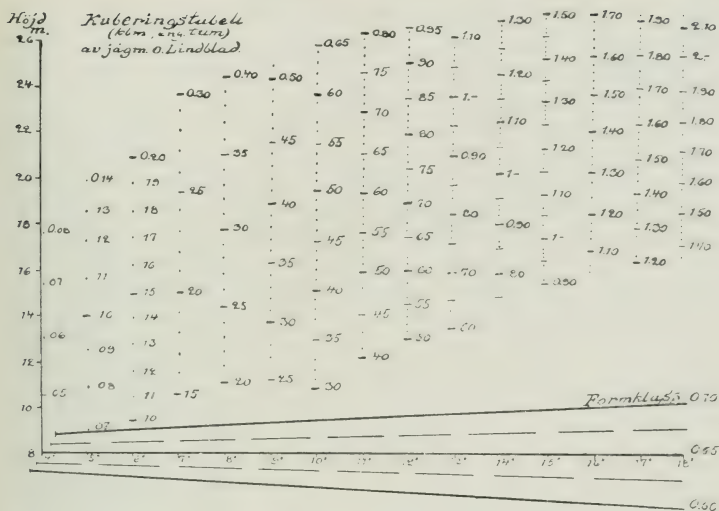

Fig. 1. Kuberings-tabellen. Tabellen är genom förbiseende återgiven blott i $\frac{3}{4}$ av den ursprungliga skala, som förf. avsett och som förutsattes i beskrivningen å följande sida.

diameter. Atminstone vid stämpling har ett sådant mätningssätt mycket som talar för sig. Men att kubera denna klass efter 8''s trädets kubikmassa ger för lågt resultat. Kubikmedelstammen torde ligga omkring $\frac{1}{3}$ tum ovanför tumklassens nedre gräns, vilket jag också räknat med vid upprättande av tabellen fig. 1. Medan antalet träd i de skilda tumklasserna ännu är i stigande, vilket vid stämpling plägar vara förhållandet endast för de 3 å 4 lägsta tumtalen och vid taxering är ändå mindre vanligt, ligger kubikmedelstammen närmare det högre tumtalet för att sedan stamantalet mera hastigt avtager alltmera närma sig det lägre tumtalet.

Att kuberingsstabellen måste icke blott upprättas i samma skala som höjdkurvan, utan även så att lägsta brösthöjdsdiameter och minsta höjd d. v. s. huvudaxlarnas skärningspunkter å båda äro desamma, är en självklar sak; likaså, att kubikmassorna skola angivas precis å den linje, där man avläser diameterklassens medelhöjd.

Domänstyrelsen har sedan år 1913 låtit trycka särskilda blanketter närmast avsedda för taxering, men även mycket användbara vid stämpling. Övre delen av denna är avsedd för höjdkurvan. Minsta höjd är 4 m och minsta dimensionsklass 9 cm, omfattande träd fr. o. m. 8 och intill 11 cm (=8—10 cm). En sådan klass kuberas lämpligen efter medeldiameter, 9 cm.

Den tabell, som återfinnes i fig. 1, är upprättad särskilt med tanke på att den skall kunna användas utan att särskilt tryckt blankett behövs för höjdkurvan. Höjdkurvan uppritas på i hela eller bättre halva centimeter rutlinjerat papper, där höjdskalet är 1 cm = 2 m, med början med 8 m och diameterskalet är 1 cm = 1 eng. tum med början med 4 tum. Formatet är beräknat så, att tabellen utmärkt passar till en vanlig i halva cm rutad anteckningsbok i format 10,5 × 17 cm (Herzogs rutade anteckningsbok n:o 10 S och Öbergs n:o 83 $\frac{1}{2}$ r likasom den av Domänstyrelsen tillhandahållna »dagbok för kronojägare» äro just sådana), vilken användes till höjdkurvorna. Genom detta förhållande mellan skalorna för höjd och diameter erhåller också höjdkurvan, som på Domänstyrelsens blanketter blir väl flack, en mera lämplig stigning.

Skalan bestämmer även den noggrannhet, varmed man kan ange kubikmassorna. För praktiskt bruk anser jag det fullt tillräckligt att bestämma dessa med två decimaler d. v. s. på 0,005 kbm när. JONSONS tabell har som bekant tre. — För grövre dimensioner räcker det mycket väl med ändå mindre noggrannhet, och att ange kubikmassan med större grad av noggrannhet än

Formhöjd.

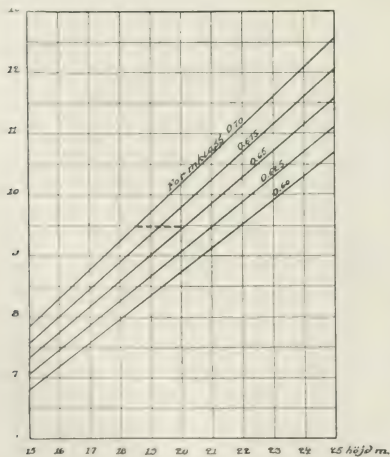

Fig. 2. Formhöjd vid olika trädhöjder och formklasserna 0,60—0,70. Endast höjder mellan 15 och 25 m äro här medtagna.

varmed man på grund av skalan eller höjdbedömningens osäkerhet kan bestämma höjden är meningslöst självbedrägeri. Om man t. ex. för ett 18" träd kan bestämma höjden på en halv meter nära, motsvarar endast detta ett fel på kubikmassan av 0,04 kbm.

När man skall konstruera upp orienteringslinjerna för formklasserna ovanför och under formklass 0,65 eller den man räknat med som medelformklass, kan detta enklast göras empiriskt, så att man i JONSONS tabell direkt och genom interpolering iakttagit vilken ändring i höjden, som motsvaras av en ändring i

formklassen. Man kan också, och det har jag gjort, då det bör medföra större noggrannhet, grafiskt upplägga formhöjderna i de olika formklasserna för olika trädhöjder, fig. 2. Av denna framgår t. ex. att form-

höjden för ett 18,5 m högt träd i formklass 0,70 är lika stor som formhöjden för ett 20 m högt i formklass 0,65. M. a. o. om höjdkurvan flyttas upp (eller den genomskinliga för formklass 0,65 beräknade kuberingstabellen sänkes) 1,5 m, erhålles rätt kubikmassa för formklass 0,70. Om man sålunda bestämmer läget av ett flertal punkter på grundlinjerna för de nya formklasserna, skall man finna, att dessa linjer egentligen erhålla en svag böjning, vilket för övrigt sammanhänger med att höjdkurvan i ett bestånd också är böjd. Deras läge blir även något olika för olika medelhöjder. Jag har därför följt de i prof. JONSONS »tabell n:o 3» angivna höjderna för »God växtform» (den tredje av sex klasser), vilka höjder jag tyckt mig finna vara mycket representativa medelhöjder för stora delar av vårt land. I östra Jämtland har jag funnit medelhöjden ligga mellan klasserna 3 och 4, dock mycket närmare den förre, i Norrbottens kustland omkring en klass lägre och i Svealand en klass högre.

När tabellen orienteras för t. ex. formklass 0,70, blir förflyttningen i höjded större för de grövre dimensionerna än för de klenare. Härigenom uppkommer en vridning, som särskilt då höjdkurvan är uppritad i sådan skala, att den erhåller större lutning, gör sig gällande på det sätt, att kubikmassan kommer att avläsas längre fram på kurvan. För att motverka detta måste tabellen i formklass 70 flyttas något till vänster och tvärtom i formklass 60. Denna förflyttning har angivits med ett tvärstreck till vänster å orienteringslinjerna. Tabellen är alltså orienterad, när dels orienteringslinjen är ens med vågräta axeln till höjdkurvan, dels nyssnämnda tvärstreck med lodräta linjen för det lägsta tumtalet å blanketten för höjdkurvan. För flackare höjdkurvor erfordras icke någon förflyttning i sidled.

Efter dessa approximativa utjämningar kan man icke av tabellen begära matematisk exakthet. Denna uppsats skulle icke vara fullständig, om uppgifter saknades över storleken av de systematiska fel, som vidlåda tabellen.

I fig. 3 har jag grafiskt angivit felprocenten för formklass 0,70 i fem av de höjdklasser, prof. JONSONS angivit i sin tabell n:o 3. Då vid 10 cm diameter klass 1 har 14 m och klass 5 7 m, vid 20 cm 22 och 11 m och vid 30 cm 27,5 och 14 m, torde dessa få anses omfatta alla mera vanliga beståndshöjder. I fig. 4 har angivits de absoluta felen i kbm för den mellersta och de båda yttersta av dessa höjdklasser. Av dessa tabläer framgår att för goda formklasser och samtidigt låga höjder erhålles ett för högt resultat, för goda formklasser och samtidigt stora höjder blir resultatet för lågt. För sämre formklasser är förhållandet omvänt. Dock uppgår felet ej till många procent, för höjdklasserna 2 och 4 i formklass 0,70 1 % å 2 % och för höjdklasserna 1 och 5 3 % å

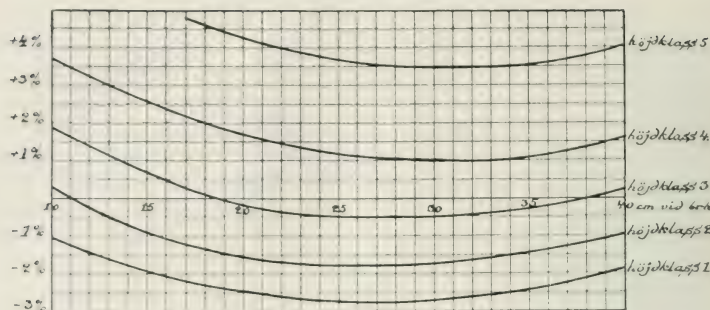

Fig. 3. Felprocenter vid olika höjdklasser.

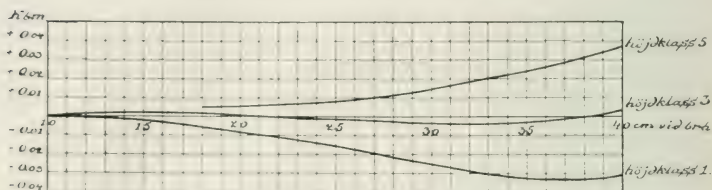

Fig. 4. Absoluta kubikmassfel vid olika höjdklasser.

4 %. De absoluta felen för formklass 0,70 och vanligen förekommande höjder överstiga icke 0,04 kbm vid intill 40 cm vid brösthöjd, d. v. s. felet understiger det som föranledes av en felbedömning av höjden på 4 dm.

Det framgår vidare av figurerna, att även för höjdklass 3, som antagits som medelhöjd, förefinnes ett fel på intill några tusendels kbm. Detta beror på, att orienteringslinjerna, som hava dragits raka, egentligen skulle vara svagt böjda. Med reservation för detta obetydliga fel, kan man påstå, att tabellen är exakt i alla de fall där *antingen* höjden *eller* formklassen överensstämmer med de höjd- och formklasser som legat till grund vid tabellens upprättande. Tabellen fig. 1 är alltså riktig dels vid formklass 0,75 för alla höjder, dels vid höjdklass 3 för alla formklasser.

Vid dessa jämförelser har utgått ifrån värdena i JONSSONS tabell som riktiga

Den grafiskt upplagda kuberingstabellen kommer att finna sin största användning då det är fråga om masskubering. Den som haft en hög på några hundratal taxationslistor att kubera inser vad det betyder, om man kan spara in endast några minuter på varje blankett. Att bläddra i en kuberingstabell och leta upp diametrarna, avläsa höjden på höjdkurvan och söka i kuberingstabellens vertikala och horisontala kolumner

för att finna rätta kubikmassan tager tid, för att ej tala om att interpolera mellan höjder och formklasser, om man vill vara noggrann. Detta har haft till följd, att prof. JONSONS tabell ej erhållit den användning som den förtjänar, i det att många använda enklare fast mindre tillförlitliga tabeller. Sedan man orienterat den grafiska tabellen, vilket är ett ögonblicks verk, kan man direkt avläsa kubikmassorna mycket fortare än man hinner skriva dem.

I praktiken kan man även säga, att man har utsikter att få riktigare resultat med den grafiska tabellen än med den bästa sifvertabellen, beroende på att den verkar i hög grad automatiskt. Man slipper läsa av höjden i meter och slipper likaledes alla interpoleringar. De göra sig själva genom att kubikmassan avläses direkt vid höjdkurvan. Någon avläsning av själva höjden behöves ej.

Det är vanligt i bestånd att formklassen är högre för smådimensionerna än för de grövre träden. Då kan man orientera tabellen snett, t. ex. för 5" orienteringslinjen 0,70 och för 15" 0,65. Därigenom vinner man en fullkomligt jämn övergång i st. för att man med en sifvertabell måste få språng vid övergången från ena till andra formklassen.

Då man mäter träden i tum har det alltid sina förtretligheter att kubera efter en centimetertabell, där man har att välja mellan en besvärlig interpolering och att kubera efter de närmast lika centimetertalen, även om dessa skilja några procent, vilket på grundytan och kubikmassan gör ett fel på dubbelt så många procent.

Vid stämplingar anser jag mig hava haft stor nytta av tabellen. Jag har därvid i en av de förut omnämnda rutlinjerade anteckningsböckerna uppritat höjdkurva för varje stämpling. Med någon vana vid hur dessa kurvor bruka falla kan man efter ett ganska litet antal provträd med rätt stor säkerhet uppdraga höjdkurvan. Det är då av vikt att provträden så mycket som möjligt äro koncentrerade omkring medelstammen för varje post eller bestånd. Ofta kan man vid stämpling på likartade trakter använda samma höjdkurva, vilket man bör förvissa sig om genom några mätningar, särskilt när det är på olika skogar. Under stämplingsresor är den grafiska tabellen dessutom den lättaste att föra med sig.

Av mera pedagogisk fördel är att man genom denna tabell direkt får en inblick i de olika massafaktorernas inbördes betydelse. Utom diametern, som är den viktigaste, är också höjden av synnerligen stor betydelse.

FORMHÖJDSTILLVÄXTEN I GRAN- BESTÄND INOM ÖVRE NORRLAND.

Vid bestämmandet av den löpande massatillväxten för såväl enstaka träd som hela bestånd användes som hjälpmedel den beräknade tillväxtprocenten, p , enligt formeln

$$\text{massatillväxten} = \frac{p}{100} \times \text{kubikmassan}$$

Allmänt brukas numera vid tillväxtprocentens beräkning de av professor JONSON utarbetade tabellerna, vari massatillväxtprocenten uppdelats i grundytans och formhöjdens tillväxtprocenter. Genom addition av dessa båda procenter erhålles trädets eller beståndets tillväxtprocent.

För att erhålla enstaka träds formhöjdstillväxtprocent uppskattas de sista toppskottens medellängd okulärt, varjämte stammens höjd samt formklassen utronas, då tabellen direkt angiver trädets tillväxtprocent i formhöjd.

Gäller det åter att bestämma ett bestånds formhöjdstillväxtprocent, kunna tvänne olika metoder anlitas. Antingen förfares — i fråga om ur beståndet utvalda provstammar — på samma sätt, som nyss angivits för det enskilda trädet, eller ock begagnas erfarenhetstal för den sökta procentens storlek vid ifrågavarande ålder.

Uppenbart är, att felbedömning av provstammarnas toppskottslängder lätt kan ske, varigenom felaktiga tillväxtprocenter erhållas. Rätt anpassade erfarenhetstal måste sålunda betraktas såsom en synnerligen god hjälp vid formhöjdstillväxtens beräkning, då därigenom dels skänkes den med arbetet mindre förtrogne ett gott stöd tills dess större färdighet uppnåtts, dels för praktiska behov större snabbhet kan utvecklas vid procentens beräkning.

Med undantag av en utav jägmästare PETRINI nyligen publicerad tabell för formhöjdstillväxtprocenter i bestånd av norrlandstall saknas emellertid dylika erfarenhetstal för bestånden i vårt lands nordliga delar.

I tabell i här nedan framläggas formhöjdstillväxtprocenter för gran, hämtade ur material från Lule, Pite och Skellefte älvdalar. Undersökningarna avsågo ursprungligen såväl tall- som granbestånd. De för tallen

erhållna erfarenhetstalen överensstämma synnerligen väl med jägmästare PETRINIS ovannämnda siffror från Vindelns och Umans älvdalar.

Vid uträknandet har förfarits på följande sätt. I sammanlagt 61 stycken utlagda provytor inom representativa, likåldriga granbestånd har stamräkning verkställt. Minst hälften av de inom ytan befintliga stammarna hava därefter undersökts med avseende på höjd och formpunkt (medels Christens höjdmätare), varvid höjdkurva upplagts. Sedan grundytamedelstammen beräknats har beståndsmedelhöjden uttagits och ytans formhöjd uträknats med stöd av medelformklassen. Efter grafisk utjämnning av de erhållna formhöjderna för var och en av boniteterna VI, VII och VIII erhölls årliga formhöjdstillväxtprocenten vid en viss ålder, $a =$

$$= 100 \times \frac{\text{formhöjden vid } a \text{ år} - \text{formhöjden vid } (a-10) \text{ år}}{10}$$

formhöjden vid a år

Emellertid rönnte ytornas formhöjdstillväxtprocenter icke någon inverkan av bonitetsklassen, varför en enda serie grafiskt utjämnade erfarenhetstal ansetts tillfyllest. På grund av förloppet av den kurva, som formhöjdstillväxtprocenten som funktion av åldern bildar (se fig. 1) anses erfarenhetstalen ej vara säkra för åldrar före den tidpunkt där maximipunkten passeras. För praktiskt bruk torde man därför ej kunna angiva några siffror för gran yngre än 60 år inom Norr- och Västerbotten.

Tabell 1. Granens formhöjdstillväxtprocenter i övre Norrland.

Beståndsålder, år	60	70	80	90	100	110	120	130	140	150	160
%	1,50	1,15	0,90	0,70	0,55	0,45	0,40	0,35	0,30	0,25	0,20

Till jämförelse meddelas i tabell 2 de av jägmästare Petrini erhållna erfarenhetstalen för norrlandstall.

Tabell 2. Tallens formhöjdstillväxtprocenter i övre Norrland.

(Enligt jägmästare PETRINI).

Beståndsålder, år	40	50	60	70	80	90	100	110	120	130	140	150	160
%	1,35	1,15	0,95	0,80	0,65	0,55	0,40	0,45	0,40	0,35	0,30	0,25	0,20

LÄMPLIGASTE BESKATTNINGS- FORMEN FÖR SKOGSBRUKET FRÅN SKOGSVÄRDSSYNPUNKT.

Föredrag vid Svenska Skogsvårdsföreningens årsmöte den 20 mars 1920.

S om herrarna hava sig väl bekant, har Kungl. Maj:t för några dagar sedan till riksdagen avlämnat proposition om ny kommunalskatte- lag för riket och i går gick remissdebatten av stapeln. Detta förslag åsyftar, som vi nog allesammans hava oss bekant, att åstadkomma en reglering av skattetrycket för medlemmarna inom varje särskild kommun, en skattereglering. Det har sagts, att vi till nästa års riksdag hava att emotse ett annat, provisoriskt förslag, som avser att åstadkomma en lättnad för de tyngst beskattade kommunerna, en skatteutjämning således. Det vi hava att fästa oss vid beträffande nyssnämnda skatteregleringsförslag är särskilt skogsbeskattningen.

Nu upprättade skatteförslag är grundat på två principer: skatt efter intresse och skatt efter förmåga. Intresseprincipen har tagit sig uttryck i fastighets- och näringskatt och förmågoprincipen i en kommunal inkomstkatt och en progressivkatt. Jag behöver icke gå närmare in på detta. Emellertid är fastighetsskatten avsedd att utgå liksom den nuvarande fastighetsbevällningen enligt taxeringsvärdet å fastigheten. Bland nyheter kan nämnas, att staten ålagts utsträckt skattskyldighet samt att den gamla indelningen i jordbruksfastighet och annan fastighet övergivits. I stället skola fastigheternas värde upptagas såsom jordbruksvärde eller såsom annat värde. Fastighets taxeringsvärde skall i förekommande fall uppdelas i ytterligare ett specialvärde, skogsvärde, nämligen värdet av växande skog till avsalu.

Näringskatten skall icke drabba jordbruk eller dess binäringar, ej heller skogsbruk, så att näringskatten kunna vi bortse ifrån. Jordbruket har visserligen ansetts böra i princip underkastas näringsbeskattning, men för att underlätta arbetet för deklareranter och taxeringsmyndigheter utgår förslaget från att jordbrukets näringsbeskattning skall verkställas genom en förhöjning av repartitionstalet för fastighets jordbruksvärde. Fastighetsskatten, näringskatten och kommunala inkomstkatten äro nämligen repartitionsskatter och repartitionstalen äro för fastighets jord-

bruksvärde 0,06 skattekrone och för fastighets skogsvärde 0,03 skattekrone, d. v. s. skogsvärdet blir precis hälften beskattat mot jordbruksvärdet.

Jag skall be att få göra några små utdrag ur lagförslaget, så att de herrar, som icke hunnit sätta sig in i frågan, få någon aning om densamma.

»§ 6. — — — Varje skogsområde, vilket är att anse såsom en förvaltningsenhet, samt varje vid skifte avsatt samfällighet, som står under särskild förvaltning, skall, även om området eller samfälligheten består av flera fastigheter eller delar av fastigheter eller utgör allenast del av en fastighet, särskilt för sig taxeras.»

De sakkunniga anföra i de särskilda anvisningarna härtill: »såsom särskild taxeringsenhet skall, bland annat, anses område, som till annan upplåtits för självständigt, mera stadigvarande nyttjande. I enlighet härmed bör torp, därå jordbruk av torpinnehavaren självständigt bedrivs, anses som särskild taxeringsenhet, även om torplegan uteslutande eller huvudsakligen utgår i dagsverken.»

»§ 7. Till grund för taxeringen lägges den fasta egendomens värde efter ortens pris (allmänna saluvärdet).»

»§ 8. Taxeringsvärde skall alltefter omständigheterna uppdelas i jordbruksvärde, skogsvärde och annat värde.

Till jordbruksvärde räknas fast egendoms värde för jordbruk med binnärningar ävensom för skogsbruk, i den mån detsamma ej, enligt vad nedan stadgas, är att hänföra till skogsvärde.

Såsom skogsvärde upptages värde av växande skog utöver husbehov.»

I jordbruksvärdet ingår således icke blott själva jordegendomens värde utan även skogsmarkens värde, och i skogsvärdet ingår den växande skogens värde till avsalu, utöver husbehov. Enligt de sakkunniga taxeras till skogsvärde virkestillgången utöver husbehovet, men i skogsvärdet skall icke inbegripas själva den skogbärande markens värde. Detta hänföres nämligen till jordbruksvärde. De sakkunniga vilja beräkna skogsvärdet med hänsyn till uthålligt skogsbruk. Detta har emellertid finansministern frångått, så att han vid sina crinringar till statsrådsprotokollet hävdar, att skogens saluvärde bör läggas till grund för värdesättningen.

»§ 10. Har fast egendoms värde genom eldsvåda, vattenflöde eller av annan dylik anledning eller genom nedrivning av byggnad eller skogsavverkning så minskats, att detsamma kan antagas hava nedgått med minst en femtedel av egendomens åsatta taxeringsvärde, skall ny taxering äga rum.»

Under den kommunala inkomstskatten upptages även inkomst av skogsbruk. Således kommer enligt detta förslag avkastning av skog att taxe-

ras såsom en ren inkomstkälla och skogsaccisen kommer att bortfalla. Inkomst från skog kommer att behandlas såsom alla andra en deklarants inkomster och kan således bliva föremål för avdrag till följd av skuld-räntor.

Enligt § 35 kan avdrag ske för alla utgifter för inkomstens förvärvande och bibehållande, såsom arrende- eller hyresavgift. Denna arrendeavgift bör således tagas hänsyn till beträffande taxeringsenheterna i skogarna, alla dessa torp och brukaregårdar. När deras innehavare skola deklarerat, så hava de rättighet att avdraga för sin arrendeavgift, men då få vi ihågkomma att arrendeavgiften oftast uppgår till ganska lågt kontant belopp men att brukarens huvudsakliga arrendeavgift utgår i form av arbetsprestation till underpris. Då måste, för att brukarens börda skall kunna bestämmas, ortens normalpris fixeras och detta jämföras med arrendekontraktets pris. Skillnaden blir brukarens börda.

Vidare får avdrag ske för ränta å lånt rörelsekapital.

»För beräkning av skattskyldigs behållna inkomst inom kommun, som i 38 § avses, må avdrag, i den mån sådant ej verkställt enligt bestämmelserna i 1 och 2 mom., äga rum från summan av den skattskyldiges där uppskattade inkomster för ränta å gäld.»

Vid uppskattning av inkomst må avdrag däremot icke ske för ränta å den skattskyldiges egna i fast egendom nedlagda kapital.

Jag ber då först få uppehålla mig litet vid skogsaccisen och frågan om dess vara eller icke vara. Jag får då uppriktigt säga, att denna fråga om skogsaccis har förskaffat mig åtskilligt huvudbry under senaste dygnet. Det var nämligen först i torsdags, som jag började genomläsa detta digra betänkande, och jag får då erkänna att efter första genomläsandet så ställde jag mig i opposition mot tanken på att vi skulle slopa skogsaccisen, ty de skäl, som i betänkandet anfördes mot skogsaccisen, verkade icke övertygande. Men då jag själv skulle börja lagga grunden för skogsaccisen och söka avväga dess storlek etc., så fann jag, att skogsaccisen kan bli en mycket farlig form för beskattning. Den vilar nämligen icke på någon fast grund. Den står fullkomligt å lösa sanden, och dess procentsats, som nu är två, kan lika väl höjas till fem eller tio eller mera. Då det är en sådan obestämd beräkningsgrund, kan icke jag gå med längre, utan i samma ögonblick jag märkte detta, så kastade jag den över bord och accepterade det nya förslaget form för beskattning av inkomst av skogsbruk.

Men detta kan jag däremot icke göra beträffande förslaget att räkna växande skog såsom fastighet och med anledning därav pålägga skogskapitalet fastighetsskatt. Växande skog hör till lösegendom och är icke fastighet. Vi, som hålla till i skogarna, veta nog hur pass lös skogen

står icke blott för naturlig åverkan genom stormar och dylikt utan också för människors åverkan, så att det vill mycket till att säga, att växande skog är fast egendom. En samling träd är icke en fastighet. De födas, leva och dö. Träden, som vi odla i skogen, äro visserligen fleråriga växter till skillnad från de växter, som vi odla på åkern, som oftast äro ettåriga men också kunna vara fleråriga. Men icke finnes det någon klok människa som vill kalla ett växande rågfält för fastighet och låta dess värde ingå som del i jordbruksfastigheten. Lika litet berättigat är det att räkna skogsmarkens alster, plantor, buskar och träd, sasom fastighet. Jag trotsar att någon advokat skulle kunna bortadvocera denna enkla sanning, icke ens kanske en nationalekonom. Då vi således måste anse den växande skogen såsom löseegendom, så få vi å andra sidan erkänna, att skogsmarken är fastighet och då skall naturligtvis denna upptagas såsom fastighet och beskattas såsom sådan. Skogsmarken är producerande, d. v. s. inkomstbringande. Inkomsten heter skogsavkastningen. Denna må beskattas såsom övriga inkomster och därmed punkt och slut.

Men om det nu, rent tekniskt sett, är otillbörligt att upptaga den växande skogen såsom fastighet och beskatta den såsom sådan, så finns ett ännu mera vägande skäl att icke göra detta, ett skäl av national-ekonomisk natur. Genom att beskatta växande skog såsom fastighet kommer statsmakten att indirekt premiera skogsskövling. Skogsägaren får icke råd att behålla sådan fastighet. Han avverkar den så långt ner, som yxan får gå. Våra timmerskogar skulle snart taga en ända. De äro mycket eftersökta förut, men skulle man betrakta timmerträdet som en fastighet, så kan man vara övertygad om att timmerskogens livslängd bleve kort nog.

Det sades igår i Röda kvarn, att England fruktade för — uttrycket föll sig visst så — hungersvält på timmer, och denna fruktan är nog grundad, ty för visso tillgripa vi vårt växande timmerkapital alldeles för hårt, och skulle det nu, som jag nyss sade, komma en sådan beskattningsform, som nu föreslagits, så skulle tillgreppet av timmer ökas ändå mera.

Vi hörde även i går i Röda kvarn en uppmaning till skogsägarna att under högkonjunktur forcera sin avverkning. Den uppmaningen kanske icke behövde göras, ty den konsten kunna de nog ändå. Jag skulle kunna lämna den ärade talaren av gårdagen i Röda kvarn en liten upplysning om, huru det går till i det verkliga livet, ute i skogslandet. Jag talar endast av egen, lang erfarenhet. När det är högkonjunktur, vilja skogsägarna uttaga mycket ur skogen för att tjäna pengar. När det är lågkonjunktur, anlitar skogsägaren ofta sina skogstillgångar över

förmågan för att möta den dåliga tiden, och timmerskogen går all världens väg. Skön fastighet.

Det sades vidare på samma ställe i går, att bolagen voro lämpligare som skogsägare än de enskilda skogsägarna. Detta påstående kanske kan behöva synas litet i sömmarna. Som stöd återopades bl. a., att Värmlandstaxeringen pavisat, att bolagen hade bättre skogsvård än de enskilda. Darom har jag mig icke något bekant, ehuru jag deltog i denna taxering, Slutresultatet visade, att bolagsskogarna och de enskilda voro nästan jämnpelta. De ena lågo över beträffande tillväxten, de andra beträffande virkeskapitalet. Högst stodo de allmänna skogarna beträffande såväl tillväxt som virkeskapital.

Jag skall förresten kunna giva den ärade föredragshållaren av i går en definition på skillnaden mellan ett bolag och en enskild skogsägare. Den är, att ett bolag är i saknad av själ. Jag är icke någon fördömare av bolagen. Tvart om, jag anser bolagen alldeles nödvändiga, ty det är genom dem som vi kunna skaffa kapital för utveckling av vår industri, transportleder m. m., men jag upprepar, att bolaget såsom sådant är i saknad av själ. Den enskilde skogsägaren däremot kan ha en själ. Han bor på platsen, han ser sin skog och kan ömma för den och kanske ofta vill skydda den med tanke på sina efterkommande, sina barn. Bolagens intressenter återigen bo ej på skogen, utan bo över hela Sveriges land. De kursa och sälja med aktier och ropa på högre utdelning, de se icke sin skog, utan de se blott sina aktier. Jag säger således ännu en gång, att bolagen sakna själ. Detta hindrar naturligtvis icke å andra sidan, att det finns bolag och kanske många bolag också — jag har mig själv bekant sådana bolag — som utöva god skogsvård och ej anlita sitt skogskapital över förmågan.

Vi gå nu efter vad jag kan förstå emot en ungskogslag, som här har diskuterats i dag, men en sådan lag hjälper oss icke till några timmerskogar, icke ens till att vi tvingas utnyttja markens produktionsmöjligheter till det yttersta. Det enda botemedlet därvidlag är naturligen en tillväxtlag, som kan tillgodose en god produktion och markens fulla utnyttjande.

Det sades i går i Röda kvarn, att en tillväxtlag förhindrar rörlighet i avverknigen. Det är ett stort misstag. Det är ingenting som hindrar även vid en sådan lags tillämpning att exempelvis borthugga mindre vaxtliga bestånd eller forcera avverknigen under högkonjunktur, bara det finnes motiv därför och bara en ordentlig bokföring sker. Men det tyckes droja, innan vi få en lag, som säger, att vi skola avverka enligt tillväxten samt på samma gång försäkra oss om att markens produktionsförmåga till slut fullt utnyttjas. Funnes denna lag, så vore det

visserligen ur skogsskövlingssynpunkt icke så farligt att beskatta den växande skogen, men lagen finns icke. Någon beskattning, som premierar skogsskövling, får således icke tillgripas. Därom kunna vi alla vara eniga.

Förslagsställarna själva tyckas för resten hava sjukt samvete, då de lagt fram detta förslag, ty, som jag nyss nämnde, de lata skogsvärdet såsom fastighet endast taxeras med hälften emot det övriga jordbruksvärdet. Det sjuka samvetet har således nedprutat 50 %.

Detta påminner mig osökt om en liten historia. Den är så kort att jag skulle kunna draga den för herrarna, innan jag slutar. Den ligger på sätt och vis inom skogsområdets sfär, och så kunna vi behöva litet omväxling i den här torra beskattningsfrågan. Saken ifråga tilldrog sig för flera år sedan men icke längre bort i tiden än att jag minns, då den hände. Själva historien utspelades i en stad som heter Halmstad. Det blev insektsjärjning utanför staden. På regeringens uppdrag dittereste vår dåvarande förnämste expert på insekternas område, en lektor vid Skogsinstitutet, som lydte smeknamnet »Flugis». Denna lektor var kunnig i mängt och mycket, förutom i insekter. Bland annat var han mycket musikalisk, kunde spela flöjt på en vanlig käpp och spela piano utan att använda fingrar men endast sitt välskapade baksäte. Det maste sägas, att man i Halmstad förstod att uppskatta »Flugis» utomordentliga sällskapstalanger, så att hotellet, där han bodde, översvämmades av gäster och källarmästaren tjänade mycket pengar under några veckors lopp. »Flugis» förstod emellertid sakens läge och inrättade sig därefter. Då han äntligen skulle resa därifrån, presenterades en dyr räkning för honom, varvid emellertid källarmästaren tillfogade: »Jag förstar att jag tjänat mycket pengar på er vistelse här, varför jag vill avdraga 50 % på räkningen». Då svarade »Flugis» ögonblickligen: »Jag kan vara lika liberal och drar alltså av den andra hälften». Vilket skedde.

Nu tycker jag, att vi kunna vara precis lika liberala. Ha förslagsställarna själva nedprutat 50 % på skatten, kunna vi skogsvårdare med gott samvete avpruta den återstående hälften, allt i skogens och därmed det allmännas intresse.

För den händelse skogsvårdsföreningen skulle vilja göra ett uttalande i denna aktuella fråga, så har jag tagit mig friheten att uppsätta ett förslag till resolution, som jag ber få uppläsa.

»Svenska skogsvårdsföreningen har, efter tagen del av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till kommunalskattelag den 12 mars 1920, velat göra följande uttalande: Föreningen finner intet fögeligga att, såsom i förslaget skett, som fastighet upptaga växande skog och i enlighet därmed pålagga densamma fastighetsskatt. Atgär-

den ifråga skulle dessutom ofta hava till följd skogens avverkning i förtid, varigenom framför allt produktionen av timmer och annat värdefullt virke äventyrades och en god skogsvård i övrigt skulle åsidosättas. Skogsmark, såsom varande fastighet, kan såsom sådan beskattas men därå växande skog bör beskattas endast i den mån, den lämnar inkomst.»

II. DISKUSSION.

Herr Ordföranden: Jag ber få framföra vår tacksamhet till föredragshållaren för hans såsom alltid av en viss humor och ett visst gemyt präglade föredrag. Det är otvivelaktigt, mina herrar, att en skatt, en kommunalskatt, som det här är fråga om, har en betydelse, som kan komma att hava ett inflytande på skogen och skogshushållningen. Man kan ju säga, att en sådan beskattningsslagsstiftning, om den icke är lagd på ett klokt sätt, kan göra kolossal skada, såsom föredragshållaren här har framhållit, därför att den kan föranleda till avverkning tidigare än vad som vore önskvärt. Det är givet att det är av ganska stor vikt att den blir lagd på ett klokt sätt, ty den kan göra skada och motverka vad man vill åstadkomma eller vinna genom en skogslagsstiftning, så att det är en rätt ömtålig fråga. Huruvida det kan vara möjligt att, såsom föredragshållaren säger, lägga den uteslutande såsom ren inkomstskatt, det vågar jag icke nu bestämt uttala mig om. Jag tror, att en inkomstskatt är en mycket naturlig sak. Man säger, att inkomsten skall beskattas, då den uppkommer och såsom sådan, men en omständighet, som man icke får förbise, är, att om man tager en vanlig landskommun, där ingen industri förekommer och där det icke finns några andra skattekällor än fastigheter, och man således endast har inkomsten från jordbruksfastighet och skogsfastighet att beskatta, det skulle kunna inträffa att vid missväxtår för jordbruket kommunen icke får någonting att utkräva sin skatt på. Det finns då inga beskattningsföremål, ty de försvinna. På samma sätt kan det tänkas i en skogskommun. På grund av en viss orsak, t. ex. till följd av mycket dåliga priser på virke kan man tänka sig att folk inställer sin avverkning, och då får kommunen icke någon beskattningskrona för sina utgifter, t. ex. för skolor och andra ändamål. Man kan kanske därför icke alldeles fullkomligt slopa en sådan säkerhetsregel, som avser att en fastighet skall ligga som garanti för att alltid någon inkomst skall uppkomma. Jag vågar dock icke uttala mig bestämt om detta. Det är att beklaga att sådana förhållandena nu äro i en del landskommuner, där prästen och klockaren, läkare och länsman och en del arbetare och andra löntagare varit de enda som skattat för inkomst, dessa fått betala en mycket dryg skatt; och om man tog bort den där säkerhetsregeln för fastighetsbeskattningen, så kunde de i vissa fall få betala alldeles oskäligt mycket.

Jag ber få fråga, om det är någon, som vill begära ordet. Någon längre diskussion kan det icke bli fråga om.

Jur. lic. **P. Jacobsson**: Jag skall icke ingå på någon polemik emot vad herr Wallmo anmärkte emot föredraget i går ifråga om Värmlandstaxeringen. Beträffande denna vill jag säga, att jag icke har betänkanget i min hand, men jag har fått det intrycket att bolagsskogarna sköttes bättre än enskilda. Det kan hända, att jag i den delen misstagit mig, men vad jag vill säga är att från min allmänna utgångspunkt kan jag icke se saken på så sätt som herr Wallmo har gjort. Det kan hända, att vårt timmer skulle kunna till följd av konkurrens från Ryssland i en framtid icke vara en lönande artikel. Det är just på grund av prisläget i världen som vi skola inrikta vår produktion. Beträffande den resolution, som framlagts, måste man säga beträffande yttrandet att virket icke är fast kapital, att det rent ut sagt är en löjlighet. Då man avskiljer fast och löst kapital är det bara en hjälp, som lagstiftningen använder, då den skall beskatta inkomst. Det viktigaste är att det för skogsbruk behöves kapital, och om detta sedan skall beskattas är en fråga, som bör avgöras med hänsyn till huru beskattningen sker för andra näringsgrenar. Den ena stora frågan enligt detta lagförslag är hur man skall kunna få rättvisa i beskattningen mellan de olika kommunerna. För att nå denna rättvisa i beskattningen måste man också beskatta den växande skogen och för min del finner jag det otvivelaktigt, att man på så sätt får en fullt rättvis beskattning. Professor **DAVIDSON** har en ypperlig framställning häröver, och han kommer till att det är den årliga tillväxten av skogen som skall beskattas. Å andra sidan kan man med mycket stort fog säga att vi aldrig kunnat få ett skattesystem, som blir fullkomligt rättvist. Man måste dock se på verkligheten, då det gäller ett skattesystem, och kan man visa att en beskattning på detta sätt av skogskapitalet kan inverka väsentligt på vårt skogsbruk får man nog rättelse därutinnan. Man får dock lov att tänka på huru lågt lantmännen taxerats sitt lantbruk. Jag skulle för min del helst vilja se, att just de orden strykas ur motiveringen till den föreslagna resolutionen och man i stället satte in att här ha vi en ur många synpunkter olämplig beskattningsform.

Den beskattning, som det här är fråga om beträffande skogen bygger på den principen, att skogsägarna skola hava intresse av de åtgärder, som kommunen vidtager, men man kan fråga sig, om verkligen en skogsägare har detta speciella intresse i en kommuns åtgärder. Jordägaren har det i viss mån, men icke skogsägaren. Jag måste vidhålla mitt yrkande.

Överjägmästare **Uno Wallmo**: Jag förstår icke den siste talarens resonemang. Skogskapitalet blir ju beskattat enligt den inkomst, som härleder sig från detsamma. Det har aldrig ifrågasatts, att icke skogskapitalet i det hänseendet skulle beskattas. Det är endast emot att skogskapitalet skall betraktas såsom fastighet och såsom sådan beskattas, som jag har opponerat mig.

Skogschefen **A. Nilsson**: Överjägmästare Wallmo har vid detta tillfälle som så många andra tagit sig friheten att yttra sig synnerligen strängt om bolagens sätt att sköta skogarna. Jag vet icke om det är behöfligt att yttra något häremot, men jag uppfattar det som en plikt att likväl motsäga honom, då han påstår att bolagen i allmänhet äro sämre skogsvårdare än såväl den enskilde som staten. Hans yttranden äro på detta område i regel utan sakligt stöd. I detta fall har överjägmästare Wallmo återopat Värmlandstaxeringens resultat som stöd för sin uppgift. Jag vill fråga herr Wallmo, om

han verkligen anser, att det material ifrån statens skogar i Värmland, som ingår i Värmlandstaxeringens bearbetning, ens tillnärmelsevis har den omfattningen, att man på grund av detta material har någon som helst rätt att sluta sig till beskaffenheten av statsskogarnas skogsvård vare sig det gäller kapital, tillväxt eller annat, eller att man av denna taxering över huvud taget kan sluta sig till skogsskötselns nivå hos de olika här förevarande skogsägargrupperna. Jag tror icke att så är fallet. Känt är att staten hittills varit skickligare än den enskilde i konsten att spara skogar. Om statens skogar äro mer eller mindre växtliga eller bättre eller sämre sköta än bolagens vill jag icke yttra mig om i detta sammanhang, men däremot vill jag påstå, att de större skogsbolagen, då de dirigera sin skogsskötsel, i regel iakttaga vad skogskunskapen otvetydigt påbjuder. Att dessa bolag sköta sina skogar bättre än hemmansägare, har jag utgått ifrån vara lika självfallen som av ingen med sakskäl motsagd sak, och jag beder få inlägga en gensaga emot vad överjägmästare Wallmo i detta stycke yttrat.

Overjägmästare **Uno Wallmo**: Ja, det är märkvärdigt, att det alltid skall vrängas bort vad man säger. Det kan väl icke förnekas att det finns en massa bolag, som hastigare eller långsammare spoliera sitt virkeskapital, men å andra sidan har jag framhållit att det även finnes bolag, som spara sitt virkeskapital. Hur kan då den siste talaren uppträda som han gör och vränga bort vad jag verkligen sagt.

För resten, det var icke jag som frambar Värmlandsskogarna såsom vittnesbörd för förhållandet mellan enskilda skogar och statsskogar utan det skedde för att korrigera ett yttrande, som fälldes i går och som gick i fel riktning. I samband därmed erinrade jag, att de allmänna skogarna i Värmland lågo högst beträffande såväl virkeskapital som tillväxt. Beträffande deras skötsel i övrigt har jag icke yttrat mig. Jag anförde blott vad de rena siffrorna visat. Om de äro felaktiga, återstår det att visa det. Lösa påståenden bevisa ingenting. Undersökningarna i fråga ha utförts så noggrant som möjligt och enligt fullt vetenskapliga metoder. En gång för alla ber jag emellertid, att det icke må läggas mig till last något, som jag aldrig sagt, tänkt eller menat, utan att man må hålla sig till vad jag verkligen sagt.

Overjägmästare **P. O. Welander**: Herr ordförande, mina herrar! Det torde vara så med många som med mig, i denna fråga, att vi icke haft tillfälle att tänka oss närmare in i detta förslag. Jag vill därför blott yttra mig om en enda punkt.

Jag tror, i likhet med vad herr ordföranden framhållit, att vi hava ringa utsikter att kunna undgå fastighetsskatt på skogsvärde. I många kommuner är det ju så, att skogen utgör en huvudsaklig del av befintliga fastighetsvärden, men avverkningarna kunna vara relativt små under flera år, och med enbart skatt på avverkad skog bli kommunens skatteinkomster alltför ojämnna, men vi måste bestämt oponera oss emot vad finansministern här har förordat ifråga om beräkandet av ståndskogens värde. Kommitterade föreslogo att det skulle vara det fastighetsvärde på skogen, som man kom till, under förutsättning att skogen underkastades en ordnad förvaltning och skötsel. Enligt vad inledaren, överjägmästaren Wallmo, relaterat har departementschefen i stället förordat den växande skogens avverkningsvärde som grund för beskatt-

ningen. Det kan icke anses vara skäligt, att de skogsägare -- och de äro nu flertalet -- som vilja ägna sina skogar en ordentlig vård och förvaltning, varmed följa stora kostnader, skola nödgas betala skatt på ett värde, som är högre än det, som är förenligt med en sådan skötsel. Jag föreslår därför, att vi uttala oss i den riktningen att det värde, som skall läggas till grund för en fastighetsbeskattning, om en sådan kommer till stånd, sättes under förutsättning av en ordnad förvaltning och skötsel av skogen, och jag tror att skogsvårdsföreningen har rätt att göra en sådan vädjan till statsmakterna att de giva skogsvården det stöd och den uppmuntran, som vi begära i detta avseende.

Jur. lic. **P. Jacobsson**: Gentemot en föregående talare ber jag få påpeka, att jag har blivit förledd av skogslagstiftningskommitténs betänkande, som just återoppar detta att vissa bolagsskogar hava större virkesförråd än andra. Detta är troligen orsaken till mitt misstag i detta fall.

Huruvida man kan för skogarna kräva en befrielse från beskattning, som kunde bliva olämplig med hänsyn till driften, är en fråga som icke kan lösas med hänsyn till enbart skogssynpunkt, utan man måste taga hänsyn till kommunernas skattebehov. Från skogsvårdshåll skulle man ju kunna framhålla sina önskingar. Här finnes ett resolutionsförslag, som jag tager mig friheten läsa upp, och som jag för egen del nog kan biträda och därför framställer.

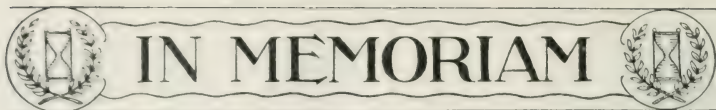
Svenska Skogsvårdsföreningen vill uttrycka den mening, att blivande kommunalskatt ej får läggas så, att den befrämjar överdriven averkning av skog, vilket kan befaras bliva fallet, om det lagförslag, som är framlagt i Kungl. proposition till årets riksdag, blir lag.

Då går man icke in på någon motivering utan framhåller det såsom ett önskemål och man tager icke någon direkt ståndpunkt till denna fråga, som ju måste ses även ur andra synpunkter.

Herr Ordföranden: Tre resolutionsförslag finnas, dels herr Wallmos, dels herr Welanders och dels herr Jacobssons. Herr Welanders förslag kan ju upp- tagas särskilt för sig och eventuellt få utgöra ett tillägg till något av de andra.

Vill föreningen över huvud taget fatta någon resolution (Ja).

Föreningen beslöt göra ett uttalandé i enlighet med herr Jacobssons förslag med herr Welanders förslag såsom tillägg.

IN MEMORIAM

THOR GEORG DE FRESE.

* 16to 1839 † 24th 11 1915.

Vid mitt tillträde av överjägmästarebefattningen i Västra distriktet år 1902 fick jag göra bekantskap med 2:ne av distriktets äldsta jägmästare, THOR DE FRESE och VICTOR HAMMARSTRAND, vilka jag förut icke kände. Denna bekantskap ledde till en intim vänskap. I flera avseenden voro dessa mina bägge vänner varandra rätt olika, men såsom tjänstemän hade de dock många gemensamheter. I fråga om arbetsamhet, plikttrohet och omutlig rättrådighet kunde nämligen bägge uppställas som mönster för en tjänsteman. I hög grad anspråklösa ägnade de hela sitt intresse åt tjänsten och detta ända till avskedets stund. Och bägge voro de personligheter med synnerligen gedigen och självständig karaktär.

Da en annan gammal vän till Hammarstrand, överjägmästaren Schmidt, som under ett flertal år tjänstgjorde som assistent å H:s revir och som därför kände honom ännu bättre än jag, i detta häfte av tidskriften tecknat en minnesruna över honom, har jag ansett lämpligt att nu samtidigt lämna en kort levnadsteckning över den tidigare bortgångna vännen De Frese.

T. G. De Frese föddes å Ekarp i Älvsborgs län den 16 oktober 1839. Han var son till kaptenen Claes Samuel De Frese och Carolina Charlotta Sundler. De Frese genomgick Vänersborgs elementarläroverk och avlade studentexamen i Uppsala 1858. Från skogsinstitutet utexaminerades De F. 1862 och blev samma år förordnad till extra överjägare i Älvsborgs län. Efter att ha varit t. f. jägmästare i Marks revir, utnämndes De F. till jägmästare i Falbygds revir 1878 och till jägmästare i Marks revir 1879. De Freses energi och intresse uppmärksammades snart. År 1872 var han erbjuden lektorat i skogshushållning vid skogsinstitutet, som han dock avböjde, och under åren 1873—1879 kallades han upprepade gånger att såsom bitradande föredragande tjänstgöra i skogsstyrelsen för kortare eller längre tider. Slutligen erbjöds De F. år 1880

skogsinspektörsbefattningen i Västra distriktet, men föredrog han att stanna på sin jägmästaretjänst i Marks revir, vilken han beklädde till sitt avsked år 1904. Den 14 november 1915 avled De Frese å sin lilla egendom Nabben invid Fristad järnvägsstation.

De Frese hade ett livligt och lätt uppbrusande lynne och besatt en mycket stor energi. Han arbetade därför mycket nervöst, vilket i väsentlig grad torde bidragit till den nervositet, som under senare åren mycket plågade honom och som bl. a. tidtals förorsakade honom svår sömnlöshet. I följd därav drog han sig efter hand tillbaka från allt umgänge och framlevde sina dagar ensam med sin hustru på sitt lilla ställe Nabben.

Då jag 1904 inbjöd distriktets skogstjänstemän till ett möte i Ljung, det första som hållits i distriktet, kunde jag omöjligt förma De Frese att komma med. Han vågade icke för sina nervers skull resa dit, särskilt därför att han skulle få lov att sammanträffa med för honom obekanta personer. Märkvärdigt nog fanns det verkligen bland den då så fåtaliga personalen i distriktet flera tjänstemän, t. o. m. revirförvaltare, som icke kände De Frese.

De Frese hörde till den gamla generationens jägmästare, för vilka skogsodlingarna voro det allra viktigaste. Särskilt i fråga om den jämförelsevis stora kronoparken Gallåsen, som till huvudsaklig del tillkom år 1876 genom inköp av mest kala ljungmarker, fick de Frese tillfälle att pröva sin energi med att fortast möjligt där uppdraga återväxt. — Avverkningarna i reviret skedde genom traktuggning och andra beståndsvårdande huggningar än rensningshuggningar och i viss mån beredningshuggningar förekommo egentligen icke, om ock å något ställe en sakta början till gallringar under De Freses tid gjordes. Rättvisligen måste likväl erkännas, att gallringsvirke — särskilt smärre sådant — vid denna tid icke kunde avsättas inom Marks revir. Först med De Freses avgång från tjänsten år 1904 började större möjlighet att avsätta gallringsvirke inträda, om ock det smärre fortfarande rätt länge var osäljbart. — Vid den svåra julstormen 1902 nedbröts en massa skog i Marks revir, som därav berördes mera än de andra reviren i Västra distriktet. På

THOR GEORG DE FRESE.

grund av personalbristen kunde icke någon hjälp ens då sändas De Frese, utan han måste ensam utföra det därmed oerhört ökade arbetet, som han villigt tog på sig, ehuru det hotade att alldeles nedbryta honom.

Om De Freses stora arbetsamhet vittnade även, att han egenhändigt utförde en stor del av skogsindelningarna i reviret och att han själv gick och mätte för sådana ända till tjänstetidens slut.

Som bevis på De Freses sega energi vill jag erinra om hans slutförande år 1904 av ett uppdrag angående avslutande av köp för kronans räkning av enskilda personer tillhöriga mossmarker å kronoparken Treningshult, vilket arbete tog en tid av 28 år. Dessa mossar ägdes av tillsammans 225 delägare, av vilka icke mindre än 150 st. ägde endast $\frac{1}{96}$ till $\frac{1}{4}$ mantal. Då nu köpeskillingen var satt till 30 kr. för helt mantal, kom på varje sådan delägare så litet belopp, att detta alls icke täckte hans kostnader för att göra försäljningen gravationsfri, varför sagda delägare icke hade det minsta intresse för dessa försäljningar. De Frese lyckades dock så småningom att genom oupphörliga skriftliga påminnelser och genom en mängd särskilda resor, därvid både pock och hot nog fick tjäna som medel, till sist slutföra uppdraget. För att få lugn för De Frese, som antagligen just med anledning av denna affär ibland av befolkningen benämndes »den leje Fresen», måste slutligen även de gensträvigaste giva sig och avsluta försäljningen och göra den gravationsfri. Då De Frese sedan för sina resor och havda särskilda kostnader under detta sitt 28-åriga arbete begärde en blygsam gottgörelse, kunde jag ock i mitt tillstyrkande utlåtande däröver uttala, »att det med ganska stor visshet kunde antagas, att detta uppdrag aldrig kunnat slutföras, om det icke lämnats i händerna på en person med den ovanliga energi, som jägmästaren De Frese besutte».

Efter avskedstagandet sysselsatte sig De Frese med bl. a. att sköta sitt lilla ställe, därvid han själv gick med i arbetet å åker och äng. Detta jämte friheten från ansvaret med jägmästaretjänsten och dess hastigt växande arbetsbörda, som han tog så allvarligt, verkade välgörande på hans nerver, varför han i brev till mig kunde tala om »småbrukarens härliga lott». Men så dog plötsligt och oväntat hans hustru efter en kort sjukdom år 1910, vilket till börja med alldeles nedbröt honom, så att den gamla nervositeten åter fick övermakt med åtföljande svår sömnlöshet. Med sin religiösa läggning fick De Frese nu en kraftig impuls att allt mera tränga in i religionens djup för att söka tröst, som han ock där fann, varav han i flera brev lät mig få del. Han fick därvid tillfälle att visa den icke vanliga förmåga han ägde att forma sina tankar på papperet; han hörde till de gamla, som kunde skriva brev. I dessa förekommo ofta om stort djup vittnande uttalanden. Så skriver

han exempelvis i ett brev till mig den 7/10 1912: »Jag undrar, om ej den svåraste, mest spridda synden är högmod. Ej trodde jag förr, att så var förhållandet med mig själv, ty i vanlig bemärkelse är jag nog en anspråkslös, enkel natur, tror jag, som ej har svårt att erkänna min egen ringhet och andras förtjänster, men dock finnes där på botten idel högmod. Jag ser det nu så väl och min Gud har sett det.» Vem hade trott, att han, som var så anspråkslös, skulle anse högmodet för sin svåraste synd. Själv hade jag förut icke tänkt på, att högmodet skulle så att säga vara roten till all annan synd, men jag tror allt mer, att den gamle vise hade rätt.

De få av denna generationens skogsmän, som kände De Frese, minnas i honom en originell, i hög grad rätträdig man, för vilken de icke kunde undgå att hysa vördnad.

Stockholm i augusti 1920.

KARL FREDENBERG.

VICTOR HAMMARSTRAND.

* 2₉ 1842 † 27₃ 1920.

Den 27 mars innevarande år avled i sitt hem i Alingsås före jägmästaren i Bohus revir VICTOR FERDINAND HAMMARSTRAND. Med honom gick en av den äldre skogsmannagenerationen allmänt känd och högt aktad person ur tiden.

Hammarstrand föddes den 2 september 1842 å kaptensbostället Hultaberg i Kungsätters socken av Älvsborgs län. Föräldrarna voro kaptenen S. J. Hammarstrand och Johanna Jonsson. Hammarstrand blev elev vid skogsinstitutet 1863, utexaminerades därifrån 1865, förordnades samma år till extra överjägare i Älvsborgs län, 1871 till extra jägmästare i Hunnebergs revir, blev 1875 t. f. jägmästare i Falbygds revir, utnämndes 1884 till jägmästare i Slättbygds revir och transporterades 1892 till jägmästare i Bohus revir, från vilken tjänst han avgick med pension den 17 september 1909.

Jägmästare Hammarstrand var en hedersman av gamla stammen. Enkel och flärdfri, försynt och något tillbakadragen, gick han sin väg fram utan att göra mycket väsen av sig.

I allt sitt görande och låtande leddes han av en starkt utpräglad plikt känsla. Ej minst gjorde denna sig gällande vid skötseln av tjänsten. I denna gick han helt upp, och vad den krävde fick aldrig vika för enskilda intressen. Också försatte han de båda revir, som anförtrotts

VICTOR HAMMARSTRAND.

honom, först Slättbygds och därefter Bohus, i ett efter den tidens förhållanden utmärkt skick. Särskilt var han en intresserad skogsodlare. Där om vittna de lyckade återväxter, han lämnat efter sig på Slättbygds revir, och de vackra ungskogar han uppdragit på de förut kala ljunmarkerna i Bohus revir. Utpräglat konservativ till sin läggning, ställde sig dock Hammarstrand, liksom flertalet av den tidens skogsmän, mera oförstående för den moderna skogsskötselns krav på beståndsvårdande huggningar.

Själ en ordningsmänniska som få, fordrade Hammarstrand ordning och punktlighet även av sina underlydande, assistenter såväl som kronojägare. Slarv och vårdslöshet fick icke före-

komma vid utförande av något arbete, vare sig i skogen eller vid expeditionen. Tjänstgöring som assistent i Bohus revir var därför en god skola.

På Hammarstrands revirexpedition rådde en minutiös ordning, men arbetet vid denna tog kanske ofta väl stela former, så att farten i arbetet nog blev lidande därpå. Detta var dock en yttring av Hammarstrands stora samvetsgrannhet.

För sin egen person och sin egen bekvämlighet hade jägmästare Hammarstrand mycket små fordringar. Under sina resor i Bohus revirs vidsträckta obygd kunde han finna sig tillrätta och trivas med de mest primitiva förhållanden såväl i avseende på kost som logi. På dessa resor medtog han aldrig mer än vad som rymdes i den lilla handväskan.

Hammarstrand var en intresserad stövarjägare, churu tjänsten under senare tiden tog hans tid i anspråk i så hög grad, att han ej ofta kunde ägna sig åt detta nöje. Han hade en mycket lätt och spänstig kropp. Även under sina sista tjänsteår var han förvånansvärt uthållig och tålde långa, strapatserande marscher i Bohus läns vidsträckta, oländiga »fjäll».

Sedan 1882 var Hammarstrand förenad i ett lyckligt äktenskap med Clara Pretiosa de Verdier. Detta äktenskap blev emellertid inom få år genom den senares död upplöst. Sorgen häröver lär hava mycket djupt gripit den känslige mannen och kvarlammade hos honom det drag av vemod, som allt emellanåt framträdde hos honom.

Efter avskedstagandet slog sig Hammarstrand ned i Alingsås. Hans sista år fördystrades av tilltagande sjukdom, som slutligen lade honom i graven. Han sörjes närmast av tvänne döttrar.

Genom sitt blida, fina väsen och sina gedigna karaktärsegenskaper vann Hammarstrand stora sympatier och, trots sin tillbakadragenhet, många vänner. Särskilt hos alla de skogstjänstemän, äldre såväl som yngre, som samarbetat med honom eller eljest lärt känna honom och uppskatta allt det goda, som fanns under den något torra ytan, kvarlämnar han minnet av en god och älsklig kamrat och förman och en hedersman som få.

Mariestad i augusti 1920.

A. W. SCHMIDT.

EMIL PALM.

* $1/3$ 1885 † $28/7$ 1920.

När högsommaren stod i sin fullaste blomstring lämnade länsjägmästaren EMIL PER OSKAR PALM livets glädje och tunga. Å en resa till sin hembygd i sydligaste Skåne träffades han av döden i Ystad, sin barndoms och skoltids stad.

Han var född den 1 mars 1885 å Bellinge gods i Sövde socken. Sina skolår tillbragte han i Ystad och avlade mogenhetsexamen därstädes den 13 juni 1904, varefter han efter någon tids matematiska studier i Lund antogs till elev vid Klotens skogsskola, och sedan denna genomgåtts, inskrevs han den 3 oktober 1906 såsom elev vid Kungl. Skogsinstitutet. Utexaminerad därifrån den 19 december 1908, blev han påföljande år förordnad till extra jägmästare i Östra distriktet, år 1910 till assistent i Gripsholms revir, år 1913 till assistent å skydds-skogsområdet i Jämtlands län och samma år till assistent i Sunnebo revir. Den 1 april 1914 antogs han till länsjägmästare i Östergötlands län, vilket fått tillgodonjuta hans huvudsakliga verksamhet. Med anslag av allmänna medel företog han år 1914 en skogsvetenskaplig studieresa till Danmark. Förutom ovannämnda tjänster hos det allmänna ävensom hos bränslekommissionen anlätades han sasom konsulterande skogsman och har bl. a. biträtt vid förvaltningen av Gunnebo bruks skogar.

Få personer torde hava haft så goda, såväl kroppsliga som andliga, förutsättningar för skogsmannens yrke som vännen Emil. Hans starka

EMIL PALM.

och sällsynt harmoniskt utbildade kropp gjorde hans gång lätt och vinnande och lät honom utan svårigheter utstå alla skogslivets strapatser. Ett logiskt skarpt intellekt och en djup matematisk begåvning medgävo ett snabbt genomskådande och klarläggande av även mycket invecklade skogliga spörsmål. Hans lugn och objektivitet gjorde, att han med en viss överlägsenhet kunde finna sig till rätta i livets alla skiften och genom sin starka och goda vilja blev han en förträfflig ledare. Hans arbetskraft var obestridlig, och han ägde en stor förmåga att anpassa den på ett sådant sätt, att dess verkan blev den största möjliga. Lägga vi här till, att han var rättvis och ordhållig,

vänfast och hjälpsam, så förstå vi lätt, att han var lika kär för kamraterna som uppskattad av förmännen och avhållen utav underordnade. Hos Östergötlands besuttna befolkning åtnjöt han ett berättigat anseende.

Vid sitt tillträde av länsjägmästaretjänsten i det stora östgötalänet fann han före sig ett väl utfört och tillrättatlagt arbete, varför det till en början blev hans uppgift att föra detta framåt, fördjupa och utvidga detsamma. Med sällsynt kraft och skicklighet och stor rättvisa förstod han att avgöra alla de många och svara konflikter, vilka ofta möta en länsjägmästare. Han medverkade vid och ledde arbetet för skogsbrukets och skogsvårdens höjande inom länet på ett sätt som rönt erkännande från alla håll. Härvid fick hans organisatoriska skicklighet stor användning. För att få en överblick över bristerna i skogsskötseln, finna utvägar för deras avhjälpan samt vinna reda och ordning började han uppgöra kulturplaner i syfte att i sinom tid få alla länets skogsbärande hemman försedda med sådana. Dessa stödde sig på ekonomiska kartverkets kartor och innehöllo en beskrivning över skogen samt forslag och föreskrifter om vilka skogsförbättrande åtgärder som borde vidtagas. Detta arbete hade vid tiden för frånfallet fortskridit ganska långt och visat sig vara till värdefull och stor nytta för skogsvårdsstyrelsens verksamhet.

Skogsmannens yrke innebär i ett avseende en djup tragik. Ytterst sällan får han skörda av sin egen sädd och hans mödas frukter mogna

långsamt. Men det har en ljusare sida. Genom de skogar han uppdragit reser sig skogsmannen ett bestående minnesmärke, under vars skugga kommande tidsskedens människor skola söka vila från livets strid och vederkvickelse från dess larm. I det gyllene Östergötland skola skogar uppblomma, i vilkas grönska och växt den bortgångne vännens verksamhet skall fortleva långt efter den tid livets vardaglighet och enahanda sänkt glömska över hans namn och minne hos östgötabygdens och skogarnas folk. Vi som voro hans vänner och kamrater i ungdomens dagar, vi som med honom delat fröjden på jaktstigar och vid lägereldar och glädjen av gemensamt arbete, vi skola alltid hålla hans hägkomst levande och med vemod erinra oss honom såsom en av de bästa och ljusaste i kamratkretsen, i förtid fäld av ett tillsynes blint och oförnuftigt öde, långt innan han ens tillnärmelsevis nått den ålder, den omloppstid, som är bestämd för träden i vår Herres park.

J. A. AMILON.

CONRAD STIERNSPETZ

* den ¹⁸ 1864 ÷ den ¹⁸ 1920.

En stor förlust drabbade statens skogsväsende, då överjägmästaren i Smålands distrikt Conrad Stiernspetz helt oförmodat den 18 februari 1920 avled.

På livets middagshöjd, mänskligt att döma alltför tidigt borttrycktes efter en kortvarig, visserligen flera gånger upprepad, men såsom jämförelsevis mindre farlig ansedd sjukdom den ståtliga, till synes så kraftige mannen.

Conrad Isidor Stiernspetz föddes den 18 augusti 1864 på Hamnaryd i norra Solberga församling av Jönköpings län. Föräldrarna voro auditören Gustaf Arvid Stiernspetz och hans andra fru, Maria Elisabeth Nilsson. Efter i Jönköping våren 1883 avlagd studentexamen genomgick Stiernspetz Ombergs skogsskola och skogsinstitutet, varifrån han utexaminerades den 1 juni 1886. Under de första åren av sin skogsmannabana tjänstgjorde han såsom skogsrättare vid Marma skogsskola, extra jägmästare och assistent i Västerås revir och e. o. tjänsteman i Domänstyrelsen. Från den 1 februari 1894 till hösten 1898 var han assistent hos överjägmästaren i Bergslagsdistriktet. Den 17 oktober sistn. år förordnades han såsom biträdande jägmästare i Örebro och Köpings revir

CONRAD STIERNSPETZ.

och övertog därmed förvaltningen av kronoparkerna Grönbo och Uttersberg. När sedermera Grönbo revir inrättats, utnämndes han den 27 april 1900 till dess förste förvaltare, vilken tjänst han innehade till den 16 november 1906, då han tog avsked och tillträdde en befattning i enskild tjänst som skogschef hos Vifsta varvs aktiebolag. Efter fyra års förlopp återinträdde han emellertid i statstjänst, i det han den 23 december 1910 utnämndes till jägmästare i det då nybildade Gullbergs revir.

År 1892 företog han med offentligt anslag en skogsvetenskaplig studieresa till Tyskland, Böhmen och Danmark.

Hösten 1911 förordnades Stiernspetz att från och med den 18 oktober s. a. efter byråchefen Meves avskedstagande uppehålla befattningen som byråchef å Domänstyrelsens katedralbyrå tills densamma kunde varda besatt med ordinarie innehavare, något som f. ö. ännu ej skett. I denna befattning verkade Stiernspetz till den 16 augusti 1917, då han tillträdde överjägmästaretjänsten i Smålands distrikt. Till denna sistnämnda hade han utnämnts redan den 9 oktober 1914.

Som yngre tjänsteman upprättade Stiernspetz ett stort antal hushållningsplaner för allmänna skogar och nedlade även ett betydande arbete vid uppskattning av staten till inköp hembjudna större skogsmarker (Kloten. Kosta m. fl.) i olika delar av landet. Spänstig och uthållig som han var, satte han i sistnämnda hänseende verkliga rekord, och ytterst få skogsmän torde kunna jämföras med honom i fråga om snabb och säker kartläggning och att med fart och drift, men med omsorg och noggrannhet uppskatta och beskriva skog.

Det är givet att en förmåga och duglighet, sådan som den Conrad Stiernspetz besatt, ej kunde undgå att observeras av enskilda skogsägare. Större delen av den tid statstjänsten lämnade övrig ägnade han ock — i huvudsak under tiden före förordnandet som byråchef — åt privatskogar.

Å enskildes skogar utförde han åtskilliga uppskattnings- och andra förrättningar och inncade uppdrag som rådgivare vid skötseln av skogar

tillhörande bruk och andra egendomar, bland vilka må nämnas Hjälmare kanalverk, Tidö och Askö fideikommiss, Skultuna bruk, Gravendals bruk, Hofors bruk och Ulfshytte bruk. Befattningen som skogschef vid Vifsta Varf är förut omnämnd.

Stiernspetz var en arbetsmyra som få. Outtröttlig vid arbetet i skogen med dess skiftande former, var han ej mindre uthållig vid skrivbordet. Han arbetade städse ihärdigt och lugnt, utan synbar hast eller brådska, men med ett resultat, som stod sig. All hans gärning präglades av allvar, ordning, en enastående plikttröhet och en omutlig rättrådighet. För överjägmästarejtjänsten, som han blott alltför kort tid fick utöva, ägde han genom sin kärlek till skogen och skogsmannens yrke och sina egenskaper i övrigt, ordningssinne, lugn och opartisk saklighet, särskilda förutsättningar. Han vann i hög grad sina underordnades aktning och tillgivenhet. Varm naturvän var han en intresserad och verksam medlem av Svenska Naturskyddsföreningen samt fungerade under ett par år som dess revisor. Han var jägare och friluftsmän och särskilt en god och uthållig simmare. Han hade ett försynt och i någon mån tillbakadraget väsen, men tvekade dock ej att, när han ansåg så böra ske, vare sig enskilt eller offentligt, uttala sin mening, därvid hans anföranden städse utmärktes av en viss lidelsefri objektivitet. Hans anspråklöshet och flärdfrihet kom honom emellertid att bliva mindre bemärkt än han på grund av sina gedigna egenskaper förtjänade.

Av yttre utmärkelser innehade han sedan år 1915 Nordstjärneordens riddartecken.

Av ett vänfast, öppet och ridderligt sinne, en man utan svek, efterlämnar Conrad Stiernspetz hos vänner, kamrater och underordnade ett ljust och sent förblekande minne.

Sedan den 10 april 1902 i äktenskap förenad med Adèle Sundberg, sörjes överjägmästare Stiernspetz närmast av henne samt tre söner och en dotter.

FREDRIK GIÖBEL.

TELL DAHLLÖF.

* $21/12$ 1845 † $19/2$ 1920.

TELL FREDRIK DAHLLÖF föddes den 21 dec. 1845 i Naglums socken av Älvsborgs län. Han inskrevs vid skogsinstitutet $3/6$ 1865 och utexaminerades jämt två år senare. Kort härefter 1867 $25/3$ anställdes han som extra överjäggare i Göteborgs och Bohus län samt som extra jägmästare i Bohus revir 1870 $31/10$. Sedan han den 6 december

TELL DAHLLÖF.

1880 blivit skogsförvaltare vid Sandvikens bruk i Gästrikland, skrevs han som extra jägmästare i Gästriklands revir den 9 maj 1881 och kvarstod som sådan i skogsstaten till den 2 april 1913. Långt tidigare eller år 1905 hade han erhållit avsked med pension från sin tjänst som skogsförvaltare och inspektor vid Sandviken.

Skogarna vid Sandvikens bruk omfatta en rätt så liten areal, vadan D:s verksamhet därstädes blev mest upptagen med anskaffande och uppköp av träkol för brukets behov, till dess att denna verksamhet övertogs av Skogens kolaktiebolag.

DAHLLÖF var en intresserad skogsmän och en varm älskare av natur och blommor. Han var också direkt botaniskt kunnig och har riktat Gästriklands flora med flera fynd. På Sandviken sysslade han mycket med blomsterodling, särskilt rosor, däribland en av honom därstädes upprägnad ny form »Diana».

När D. som 60-åring erhöll pension, flyttade han till Kongälv — trädgårdarnas stad — och fick här tillfälle att under 15 års tid helt hänge sig åt blomsterodling, och ägde bl. a. en vacker och omfattande *Cactus*-samling.

DAHLLÖF avled i Kongälv den 19 februari och har senare i år följts av sin maka, född Berggren.

Han sörjes dessutom av fem barn och barnbarn.

ALFRED PETERSSON.

* 2. 1860 † 11. 10. 1920.

Bland under året avlidna personer bör skogens män även ägna en tack-samhetens tanke åt förre jordbruksministern ALFRED PETERSSON i Påboda.

Han var född i Söderåkra i Kalmar län och övertog vid 27 års ålder sin fädernegård Påboda. Tio år senare invaldes han i riksdagens andra

kammare, där han snart gjorde sig bemärkt genom sin begåvning, sitt intresse för allmänna värv och sin arbetslust. Han placerades också i riksdagens främsta utskott — statsutskottet.

När under unionskrisen 1905 en samlingsregering bildades, kallades ALFRED PETERSSON till jordbruksminister som — »den förste bonden vid konungens rådsbord».

Under något växlande politiska vindar har han sedan varit jordbruksminister 1906—1909, 1911—1914 och 1917—1920 samt var också en gång erbjuden att som statsminister träda i spetsen för regeringen. När socialdemokraterna på våren 1920 ensamma övertogo regeringen, utnämndes han

till landshövding i Stockholms län, vilken befattning han dock ej fick tillfälle att sköta. Han var nämligen, när han lämnade regeringen, en av sjukdom och av arbete och åter arbete redan bruten man. Kanske också avbrottet från det så krävande men givetvis intressanta arbetsfältet som landets högste representant för dess två viktigaste näringar — lantbruket och skogsbruket — kom väl så hastigt. Det torde nämligen varit utom allt tvivel, att även om det ansträngande arbetet under kris-tiden å landets viktigaste post var nära nog övermänskligt även för den kraftigaste natur, så var det nog å andra sidan detta arbete med tillfälle till verkliga befruktande insatser i nationens liv, som i det längsta höll den viljestarke mannen uppe. Sedan han lämnat regeringen låg han större tiden sjuk, och döden kom som en befriare. Han sörjes närmast av hustru och fyra barn, varav en son ägnat sig åt skogsmannakallet.

I den tidskrift är ej platsen att närmare ingå på ALFRED PETERSSONS stora förtjänster för jordbrukets främjande. Vare nog sagt, att han, av alla — av politiska meningsfränder eller ej — ansågs som var skickligaste jordbruksminister och över huvud taget som en av de skickligaste fackministrar, som någonsin funnits i vårt land. Men även för skogen hade han ett betydande intresse och insåg skogsvårdens stora vikt för landets framtid. Hans namn är också för alltid knutet till de betydelsefulla propositioner, som avlätos vid 1912 och 1913 års riksdagar om

ALFRED PETERSSON.

inrättande av en skogshögskola, om utvidgning av Statens Skogsförsöksanstalt och om beredande av tidsenliga lokaler för dessa båda institutioner.

Frågan om den föreslagna skogshögskolans organisation hade flera år varit en stridsfråga i intresserade kretsar och den blev det också i riksdagen vid avgörandet, där meningarna gingo så isär, att utskottsutlåtandet i frågan hade den till det yttre underliga skepnaden av reservationer från samtliga utskottsledamöter. ALFRED PETERSSON lyckades dock i debatten, kraftigt understödd av bl. a. GUSTAF BARTHELSON, DANIEL PERSSON i Tällberg och FREDRIK WACHTMEISTER tillrättalägga frågorna och vinna i båda kamrarna en stor seger för den av honom intagna ståndpunkten. Han vederlade kraftigt den negativa ställning som flera personer, vilka man trott skulle kraftigt inse en skogshögskolas betydelse för skogsvårdens utveckling i vårt land, tyvärr intogo. Hans klara och utredande anförande finnes infört i Skogsvårdsf. Tidskr. 1912, fackavdelningen sid. 329*—334* och 361—364*. Härur må blott nu citeras ett par ord, även som ett gott exempel på hans talkonst: »Härifrån kommer jag till själva kardinalpunkten i detta förslag och i hela denna fråga, och det är den: Skola vi inrätta en verklig högskola för skogsundervisningen här i landet, eller skola vi det icke; skogshögskola sålunda eller icke skogshögskola? — Härmed sammanhänger på det allra intimaste sätt också den löneställning, som man vill giva dessa professorer. Jag vill då säga, att min uppfattning är, att skogens och skogshushållningens betydelse i hela vår ekonomiska hushållning, vårt ekonomiska liv, är så stor, att vi icke böra dröja en enda dag med att taga steget fullt ut och säga: Vi böra ha en undervisningsanstalt i detta avseende, som fullständigt står på högskolans nivå!»

Alla beundrade hos ALFRED PETERSSON i Påboda hans lätthet att sätta sig in i olika frågor, att praktiskt städse se det väsentliga. När han så, tack vare sitt klara huvud och sin administrativa träning, intagit en ståndpunkt, visste han att med kraft, kanske t. o. m. med en viss myndighet, försvara sin mening och föra den igenom. Härigenom tillvann han sig mycken både respekt och aktning hos såväl anhängare som motståndare.

Vårt näringsliv har genom ALFRED PETERSSONS bortgång lidit en oersättlig förlust.

GUNNAR SCHOTTE.

NÅGRA SYNPUNKTER PÅ VARIATIONS- OCH KORRELATIONS-RÄKNINGAR.

Genmäle till Doc. L. Mattsson-Mårn.

Jag hade verkligen inte tänkt draga ut ytterligare på diskussionen och skulle väl ej heller ha gjort det, om det inte varit för slutorden i Doc. MÅRNS genmäle. Han säger där mycket högtidligt, att »skiljaktigheterna i våra åsikter — — — — — bottna i olika uppfattning av själva grundbegreppen i variationsstatistiken.» — Vad är nu detta för prat? — Jag har sagt, att man bör studera medeltalen för att få fram säkrare värden, sedan jag visat, att Doc. MÅRN ej fått så säkra utslag, då han räknat med enskilda värden. Någon detaljerad metod för insamlande av materialet och för dettas närmare behandling har jag icke framlagt, då detta naturligtvis ej är aktuellt förrän i samband med undersökningens utförande. På tillgängligt material, som jag själv kritiserat, har jag endast i förbigående utfört ett exempel för att visa, att säkerheten skulle kunna ökas, om medeltalen användas. Doc. MÅRN anser detta exempel vara ofullständigt, och det må så vara, men på grundvalen härav kan han väl ändå inte kritisera en eventuell undersökning, vars resultat och metoder ej äro klara på förhand.

Angående Doc. MÅRNS anförda exempel, där jag ej skulle vilja ta ett medeltal mellan två grupper stammar, som vardera ha en medelhöjd av resp. 17,6 och 19,4 meter, vill jag framhålla, att om han i stället hade sagt, att jag vägrar att räkna medeltal mellan träd av 20 ms höjd och plantor av 2 decimeters höjd, så hade min ståndpunkt framgått klarare.

Doc. MÅRN gratulerar mig till att ha upptäckt, att mitt resonemang om kronformens inverkan på stamformen fått en allför koncentrerad framställning för att bli tillräckligt lättfattligt. Då får jag i min tur tacka Doc. MÅRN för hjälpen. För mig var det ingen svårighet att upptäcka, att Doc. MÅRN ej hade begripit saken, eftersom han påstod, att det ej skulle lyckas att få fram något samband mellan kronform och stamform. Sedan jag i »Formpunktsbedömning» genom att i någon ringa mån komplettera METZGERS beräkningar visat upp, att stamformen inom kronan enligt mekanikens lagar skall följa kronformen, kan numera ej Doc. MÅRNS påstående upprätthållas. Det synes mig därför egentligen mera berättigat att gratulera Doc. MÅRN till nyvunnen klarhet i frågan. Mitt resonemang har enda st förtydligats och bevisats vara riktigt, under det att Doc. MÅRNS har blivit kastat över ända.

Doc. MÅRN säger härom, att inverkan av stamdelen inom kronan spelar ingen roll, eftersom kronan vanligen ej når så långt ned på stammen. Han glömmor därvid, att resonemanget från början rörde norrlandsgranen, vars krona ofta räcker ända ned till brösthöjd.

Stockholm den 9 november 1920.

SVEN PETRINI.

samtliga delägare i nyttjoområdet i den mån eller det förhållande envar av dem har nytta av dessa grundförbättringsarbeten. I annat fall åligger det staten att bestrida kostnaderna för dessa likasom ock för byggnadet av vägar vilka kunna *anses vara av betydelse för statens skogshushållning*. Uti byggnadskostnaderna för övriga vägar äga kolonisationslägenhetsinnehavarna taga del med högst 50 %.

I lagförslagets 17 §, däri närmare angivas de grunder enligt vilka överlåtelsepriset för kolonisationslägenheterna bör beräknas, stadgas bl. a. också att priset å det virke, som utöver husbehovet förefinnes uti lägenhetens skogskifte, samt likaså å det byggnadstimmer, vilket utstämplas åt lägenhetsinnehavaren från statens skog bör beräknas enligt det pris, som var gängse *innan kolonisation å orten anordnades*.

Uti § 18 föreslås beviljandet jämväl av odlingspremier åt åbo å kolonisationslägenhet för upprödning av sådana marker, vilka av denne, innan betalning av överlåtelsepriset vidtagit, bragts i efter ortsförhållandena välhävdad åkerodling. Behövligheten av denna premiering motiverar kommittén därmed att kolonisationsverksamheten i kronoskogarna i varje fall är förenad med så stora svårigheter, att en kännbarare subsidiering av densamma från statens sida är av nöden.

Innan kolonisationslägenheterna åt enskilda med äganderätt överlätas, skola de mantalssättas.

Användningen av kolonisationslägenheterna och erläggande av överlåtelsepriset.

Därest kolonisationslägenheterna icke anses böra reserveras för statens eget behov eller särskilda allmännyttiga ändamål, överlätas de med full äganderätt åt åbon, sedan han erlagt det för lägenheten fastställda priset, dock endast under den förutsättning att denne försatt odlingslägenheten såväl i avseende å odlingar, byggnader som ock sin andel av bygdevägen i fullt nöjaktigt skick samt dessutom väl vårdat lägenhetens skog och gärdesgårdar.

Åbo tillförsäkras 5 skattefria år. Under de därpå följande 10 åren erläggas 4 procents ränta å det för lägenheten fastställda priset. Amorteringen och inbetalningen av överlåtelsesumman bör under därpå följande 33 år vara slutförd. Dock är åbo berättigad att jämväl, om han så önskar, gälda överlåtelsepriset inom kortare tid eller ock att i ett för allt erlagga detsamma.

Åbos rättigheter och skyldigheter samt förändringar i åboskapsförhållandet.

Jämte det att det åligger åbo att väl hävda och underhålla lägenhetens odlingar och byggnader, är han tillika skyldig att vårda och använda lägenheten tilldelad skog i enlighet med de anvisningar, vilka lämnats av en särskild synenämnd, vars sammansättning i huvudsak är densamma som den tidigare nämnda kolonisationsnämndens. Övervakandet av skogsvården å lägenheterna skulle enbart ankomma på *kolonisationsmyndigheterna*.

Uti § 46 stadgas bl. a. att åbo icke är berättigad från lägenheten att *avyttra* eller från densamma *bortföra byggnader*¹ eller *virke* samt ej heller genom *svedjande* röja nya odlingsområden. I § 56 bestämmes att åbo kan förklaras t. o. m. hava förverkat sin åborätt, »om han olovligen föryttrat eller från lägenheten bortfört byggnader eller virke» eller om han trots erhållen varning *vanvårdar lägenhetens skog*.

¹ Samtliga kursiveringar äro referentens.

SKOGSFORSKNINGEN

UNDERSÖKNINGAR AV I DÖS LAGRADE TRÄKOL.

Sedan undersökningar för utrönande av vattenhalten på olika djup i vid Kloten 1919—1920 i dös lagrade träkol igångsatts och under våren och sommaren fortsatts och slutförts har såsom resultat framgått, att lagring av träkol i otäckt dös är en synnerligen oekonomisk lagringsmetod, som särskilt om lagringen kommer att vara längre tid kan i hög grad nedsätta kolens värde. Frånsett en betydande avstybbning tränger nämligen nederbörden ner till ett betydande djup och avdunstningen från dösen är frånsett själva ytan minimal.

Föreståndaren vid Klotens fortsättningskola, jägmästaren Edw. Lundberg, som har haft undersökningarna om hand, har därom meddelat följande:

Vid provtagning den 5 maj 1920 visade kolen på nedanstående djup följande viktsprocent vatten på *torrvikten*:

0,2 m djup	81,88 %
0,7 " "	122,21 "
1,2 " "	75,91 "
1,5 " "	84,73 "
1,8 " "	77,52 "
2,3 " "	28,34 "
2,8 " "	33,15 "
3,3 " "	14,55 "
3,8 " "	0,56 "
4,3 " "	9,02 "
4,8 " "	11,71 "

varvid resp. procenttal framgått såsom medeltal av tio särskilda analyser. Vid jämförelse med de analyser, som gjordes under december månad 1919, framgår att en högst betydande stegring i vattenhalten inträtt trots att koldösen under februari månad genom renskottning befriades från ett annars högst avsevärt vattentillskott. Efter renskottningen fallande snö och regn nedträngde sålunda så ymnigt att kolen till ett djup av 1,5 à 1,8 meter sammankälade, och kälän höll sig i de undre delarna av detta skikt under utlastningen långt fram på sommaren.

Nederbörden under 1919 hade åstadkommit märkbar ökning i vattenhalten ned till 2,8 m och ännu på 3,3 m spåras en något högre vattenhalt än som normalt förefinnes hos under tak lagrade kol.

Det torde i detta sammanhang böra anmärkas att kol förvarat skyddat för nederbörden i fuktighetsmättad luft (100 % relativ fuktighet) efter kort tid upptager 8 à 9 % vatten och så vitt hittills gjorda försök utvisat icke vidare förmå absorbera fuktighet ur luften. Är denna hypotes riktigt, kan träkolet lagras obegränsad tid blott det skyddas för nederbörd.

Då emellertid byggandet av centrala kohlus för levererans från lager skulle draga avsevärda kostnader, torde väl oftast lagring av kolen komma att ske i provisoriska kohlus i skogen från en vinter till en annan, varvid dock större omsorg om täckningen än hittills torde böra iakttagas, men det torde där-

jämte vara av stor betydelse att få utrönt i vad mån dämda milor — eventuellt med risbetäckning över stybbetäckningen — lämnade att kvarstå från ett år till ett annat kunna motstå nederbördens nedträngande.

På jägmästare Lundbergs framställning har Domänstyrelsen därför medgivit att högst tre under innevarande år å Klotens revir kolade och dämda milor skola få kvarstå för ytterligare undersökningar i frågan.

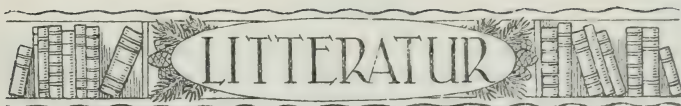
UPPLÅTANDE AV FÖRSÖKSPARKER.

Ur Domänstyrelsens underdåniga utlåtande; den 22 nov.

Chefen för skogsförsöksanstalten har nu föreslagit, att en försökspark, omfattande kronoparken Svartberget och 700 har av kronoparken Kulbäcksliden i Västerbottens län skulle inrättas år 1922, att en försökspark å kronoparken Tönnersjöheden i Hallands län skulle anordnas år 1923 samt att med anläggande av en försökspark, representerande Bergslagen eller Småländska höglandet, skulle anstå 2 å 3 år. Styrelsen för Skogshögskolan och Statens Skogsförsöksanstalt har i sitt utlåtande häröver i anslutning till av 1920 års riksdag gjort uttalande och med stöd av utav professorerna Schotte och Hesselman särskilt verkställda undersökningar tillstyrkt, att en försökspark på sätt chefen för skogsförsöksanstalten föreslagit måtte i första hand anordnas i Västerbottens län, dock, i betraktande av anstaltens övriga krävande uppgifter, först under år 1923.

I underdånigt utlåtande den 21 oktober 1919 angående inrättande av försökspark har domänstyrelsen bland annat uttalat, att styrelsen ansåge, att kronoparken Svartberget, med hänsyn till mark och bestånd, vore av mera godartad beskaffenhet än de skogar den vore avsedd att representera; att kronoparken Kulbäcksliden däremot vore mera representativ för övre Norrlands skogstrakter; samt att kronoparken Tönnersjöheden vore särskilt lämplig för det område — bokskogs och ljunghedsregionen — den vore avsedd att företräda med hänsyn till dess rika omväxling av mark och beståndstyper.

Sedan den första försöksparken under innevarande år grundats å Siljansfors egendom i Kopparbergs län synes närmast böra avgöras, till vilken landsdel nästa försökspark bör förläggas. Såsom förslagen från skogsförsöksanstalten nu föreligga gäller valet i detta avseende övre Norrland å den ena och de sydligare delarna av landet å den andra sidan. Domänstyrelsen finner det för sin del vara tydligt, att företräde vid anordnande av nästa park bör givas åt övre Norrland med hänsyn till dess ofantliga skogsvidder och vikten av att vetenskapliga undersökningar i större skala snarast möjligt komma till stånd i syfte att, om möjligt, bringa full klarhet i de för denna landsdel särskilt viktiga mark- och föryngringsfrågorna. Styrelsen, som, enligt vad här ovan erinrats, tidigare ifrågasatt lämpligheten av kronoparken Svartberget såsom försökspark för övre Norrland, anser sig däremot kunna tillstyrka det nu framburna förslaget om bildande av en försökspark sammansatt av kronoparken Svartberget och, för erhållande av vissa typiska marker, en del av kronoparken Kulbäcksliden. Vad beträffar tidpunkten för inrättande av denna försökspark anser domänstyrelsen av styrelsen för Skogshögskolan och Statens Skogsförsöksanstalt anförd skäl tala för att arbetena å densamma taga sin början först under år 1923. En följd härav lär bli, att en försökspark för de sydligare landsdelarna kommer till stånd först under år 1924.

RECENSIONER.

K. GAYER: **Die Forstbenutzung.** Ein Lehr- und Handbuch. 11 upplagan, utgiven av L. FABRICIUS på grundval av den av H. MAYR utarbetade 10. upplagan. 642 sidor, 372 figurer och 2 tavlor. P. Parey, Berlin 1919. Pris inbunden 28 mark.

Det var år 1863, som GAYER utgav första upplagan av ifrågavarande skogsteknologiska arbete. Under professor GAYERS sista levnadsår samt efter hans död år 1907 bearbetades och utgavs några upplagor av det efterfrågade och spridda verket av hans efterträdare vid universitetet i München, professor MAYR. Ifrågavarande upplaga, den elfte i ordningen, är bearbetad på grundval av äldre upplagor och utgiven av MAYRS efterträdare på samma lärostol, Professor der forstlichen Produktionslehre, doktor FABRICIUS. Då arbetet sålunda måste hava undergått en hel del förändringar sedan nionde upplagan år 1903 omnämndes i denna tidskrift, torde en kort anmälan av det samma icke sakna berättigande.

Anställer man jämförelse mellan denna och närmast föregående upplaga finner man, att författaren på ett lyckligt sätt lyckats lösa den lika svåra som hedrande uppgiften att sofra allt gammalt och omodernt samt ersätta detta genom att i sin upplaga inflieta det sista decenniets betydelsefulla forskningsresultat inom skogsteknologiens vittomfattande område.

En av de mest framträdande förändringarna i denna upplaga är författarens uteslutande av kapitlet om de olika huggningsmetoderna vid skogens avverkning, en avdelning som givetvis ej hör hemma i ett skogsteknologiskt arbete utan i stället faller inom den egentliga skogsskötselns område. En avsevärd utökning har å andra sidan skett av arbetets andra, större huvuddel, i vilken skogens biprodukter och deras tillvaratagande avhandlas. Dessa omfatta som bekant bark och kåda, användbara frukter och frö, nyttiga svampar, barr och löv till foder, torv m. m. I denna del spårar man resultat av krigsårens hårda självförsörjningsplikt, då de tyska skogarna tack vare energiskt forskningsarbete av kemister och skogsmän i mycket hög grad blevo i stånd att lämna landet sådana produkter, såsom garvämnen och hartser m. m., på vilka brist förelåg på grund av den stängda importen.

Återgå vi till arbetets första, stora huvuddel, finna vi, att skogens huvudprodukt, virket, här behandlas i tre delar, virkets tekniska egenskaper, virkets avverkning och framforsling samt virkets användning och förädling.

Författaren skiljer på anatomiska, kemiska och fysikaliska egenskaper samt behandlar i samband härmed trädens form och virkets felaktigheter. Han har i motsats till MAYR sökt skilja trädens anatomi och fysiologi från de olika verkesslagens tekniska egenskaper och således ställt sig mera på GAYERS ståndpunkt, då däremot MAYR på ett mera spekulativt sätt sökt sätta dessa förhållanden i samband med varandra. Om GAYER och FABRICIUS sålunda mera hållit sig på verklighetens fasta grund, inviterade å andra sidan MAYRS framställning med all säkerhet intresserade läsare till vidare bearbetning av

hans intressanta perspektiv. Dock torde det kunna förmodas, att de invecklade spörsmålen rörande det inbördes förhållandet mellan virkets olika egenskaper samt deras förhållande till respektive trädsdrag icke låta sig lösas enbart av botaniska och matematisk-statiska lagar, utan torde härvid med all säkerhet den rent teknisk-praktiska erfarenheten komma att spela en framträdande roll.

Framställningen av virkets avverkning och framforsling har i det stora hela mindre intresse för oss svenskar, då vi redan inom dessa grenar av skogsteknologien kunna berömma oss att hava uppnått en hög grad av fulländning och även äro i besittning av god litteratur i ämnet. Emellertid finnes dock här åtskilligt att taga vara på. I all synnerhet gäller detta beträffande rundvirkets klassificering, som hos oss alljämt lämnar en del övrigt att önska. Jag tänker härvid närmast på exakta och allmängiltiga formuleringar å fordringar, benämningar och inmättningsregler för de olika virkessortimenten, förhållanden, beträffande vilka våra tyska kolleger ännu hava stort försprång. Författarens ingående beskrivningar över skogsjärnvägar av olika slag, linbanor för virkestransporter samt moderna dammbyggnader äro mycket intressanta, men väl ingenjörsmässiga. De tillhöra bättre speciallitteraturen. Som avslutning på denna del lämnas en systematisk framställning av virkeshandeln.

I tredje delen behandlas virkets användning och förädling. Författaren lämnar först en ingående beskrivning över använda maskiner och verktyg vid virkets bearbetning. Särskilt rekommenderas bandsågar till större användning än hittills även vid sönderdelning av de grövsta timmerdimensioner. Dessa anses såväl i Amerika som i Tyskland såsom framtidens maskinsågar. Av stort intresse är kapitlet om de olika metoderna för höjande av virkets varaktighet. I detta finna vi för en gångs skull svenska undersökningar refererade. Jag avser författarens omnämmande av G. v. HEIDENSTAMS impregneringsmetod med användning av kresolkalcium. Den synnerligen intressanta framställningen av virkets olika användningsområden och förädlingsformer avslutas med sammanfattningar rörande dessa förhållanden, ordnade träslagsvis, för såväl de europeiska som de viktigaste utomeuropeiska träslagen.

Många skulle kunna tycka, att väl stort utrymme ägnats redogörelsen för virkets användning och förädling. Det torde emellertid vara av synnerligen stor betydelse för virkets rätta avmätning och behandling i skogen att hava elementär inblick i virkets vidare användning och förädling, speciellt i länder, där varje kubikfot rundvirke redan i skogen kan avsättas till sitt särskilda ändamål. Man måste understryka författarens påstående, att ingen åtgärd i skogen har större inflytande på skogsbrukets räntabilitet, än virkets rätta aptering. För möjliggörande av en dylik erfordras emellertid livlig kontakt mellan rundvirket och de förädlade trävarorna, d. v. s. mellan skogen och träförädlingsfabrikerna.

I likhet med G. LANG har författaren i stor utsträckning i sitt arbete sökt införa tyska benämningar på virkets beståndsdelar och egenskaper¹. FABRICIUS har dock ej gått så långt i denna sin strävan som LANG, vilkens förtyskningsiver till och med från tyskt håll rönt delvis berättigad kritik.

MAGNUS NORDQUIST.

¹ G. LANG. *Das Holz als Baustoff*, seine Wachstum und seine Anwendung zu Bauverbänden. Wiesbaden 1915.

ALARIK BEHM: **Jaktlexikon**. Praktisk uppslagsbok för jägare och naturvänner. Stockholm 1920. Wahlström & Widstrand. 518 sid. Pris häft. 18 kr., inb. 25 kr.

Sedan HAHRS utmärkta jakthandbok år 1881 utkom i en andra tillökad och omarbetad upplaga har något försök mig veterligen ej gjorts att utgiva ett svenskt jaktlexikon. Jag bortser då från de på senare tid utkomna handböckerna »Konsten att skjuta» av ARVID KNÖPPEL och »Nya jaktboken» av THOR HÖGDAHL.

Intendenten BEHMS goda avsikt är alltså värd allt erkännande. Förf. anger i sitt förord arbetet som »ett första försök till ett modernt svenskt jaktlexikon», där »förefintliga artiklar av lämplig art och innehåll sammanförts ur tillgängliga in- och utländska uppslagsböcker. Vid återgivande av examineringschema för djurriket har i övervägande grad använts Lönnbergs 'Sveriges Rygggradsdjur'.

Då författarens välkända namn antagligen hos flera än undertecknad ansetts borga för ett fullt vederhäftigt arbete, måste man beklaga att t. o. m. ett flyktigt studerande av boken ifråga ger ett i många fall motsatt intryck.

En fackman har i Sv. Dagbl. n:o 321 kallat arbetet »ett besynnerligt jaktlexikon» och vänder sig rättvisligen först mot själva redigeringen eller det för olika djurslag och jaktsätt anvisade utrymmet. Jag vill här nedan påvisa endast något av det »besynnerligaste.»

Haren får på sin lott 2 spalter, och harjakten avfärdas sålunda: »Haren är föremål för ivrig jakt som bedrivs på olika sätt. Vanligaste sättet torde vara med drivande stövare.»

Räven får 1 spalt. »Räven jagas på mångahanda sätt, som torde vara överflödigt här meddela.»

Fladdermössen få 4 spalter, falkarna 18, ugglorna 22!

Änderna och andjakten ha dock, för att vara rättvis, fått på sin lott 33 spalter, ehuru jag tvivlar på att jägaren känner sig tilltalad av de beskrivna jaktmetoderna.

Vilken publik detta jaktlexikon närmast avser att träffa är litet svårt att förstå.

Åt *hunden*, d. v. s. jakthundarna, kunde gärna ägnats något mer än två spalter, trots att både foxterrier, spaniel, tax och vorstehhund få sina speciella omnämmanden.

Många värdefulla notiser och uppslagsord påträffas visserligen i detta jaktlexikon. Jag har givetvis ej kontrollerat alla, men otaliga äro direkt och ordagrant hämtade ur Nordisk Familjebok, och jag höll på att säga — de övriga ur Hahrs Förklaring över de brukligaste jakterternerna». Många notiser smaka även direkt översättning från tyskan. Man söker förgäves efter en hel del *moderna* uttryck och facktermer.

Av intresse för skogstjänstemannen kan ju möjligen — ur forskningssynpunkt — vara att »ordinarie kronojägarbefattningar äro sedan 1906 382 stycken», »kronoparkernas antal 1905 var 1,082», och »inkomsterna» (från kronoparkerna) »upptogs i 1910 års riksstat till 9 mill. kr.» etc. etc. Allt som synes rätt älderstigna och för det närvarande intetsägande uppgifter, vilka med ringa besvär kunde bättrats. *Det* bandet av Nord. Fam. bok utkom nämligen redan år 1911.

»Jägarens föda under jakt» är ett, delvis dyrbart kapitel som kompletteras med flera »delikatesser», såsom *a la daube, fines herbes, kroppkakor* o. s. v. men *kolbullar* finnas även beskrivna (enl. Nord. Fam. bok). *Fetknopp* är en »skämtsam benämning på en person, som har fullt upp av denna världens goda».

Ordet söndagsjägare saknas. En rad upptager: *skogseld, se moteld*. Och *moteld*, »sista medel att bekämpa en utbredd skogseld!» Om »första medel» får man ingen anvisning.

Flera befintliga ord kunde saklöst utgå. Vad har strängt taget »*acta*» (ad *acta*) här att göra, för att ej nämna »*fylleri*» och »*lemon squash*» (särskilt när det senare översattes med citronkräm!)

Fågelskrämna har fått en så att säga negativ utläggning: »De fåglar, kråkor, skator, gråsparv m. fl. för vilka en dylik utsättes ha mycket liten rädsla för densamma. — Om man jagar in en mård i ett ihåligt träd och ej är försedd med bössa, sticker man en käpp i marken, hänger på den en mössa, näsduk eller dyl., och kan man lugnt gå hem efter bössan. Mården misstror i hög grad denna 'skrämma'.» Så lyder faktiskt förklaringen.

Att gå vidare torde vara överflödigt. Det kan redan tyckas som om jag väl mycket *sökt* felan. Jag vill därför framhålla att boken ingalunda saknar förtjänster. Så finnas flera goda examineringschema över däggdjur och fåglar, fullständig jaktlag och jaktstadga o. s. v. för att ej nämna de varje ny bokstav åtföljande smakfulla vignetterna. Och att skriva ett fullständigt svenskt jaktlexikon torde ingalunda vara någon lätt uppgift. Men med något antitande av fackmän kunde helt visst det nu gjorda försöket blivit bättre.

E. G.

TIDSKRIFTSÖVERSIKT.

Skogsskötsel och skogshushållning i allmänhet.

Über Sturmgefährdungen, Dr A. SCHMAUSS, Forstwissenschaftliches Centralblatt, H. 5 1920.

Chefen för Bayerns meteorologiska undersökningsväsen, ger en kortfattad, klar och mycket intressant översikt över de meteorologiska erfarenheterna angående de för skogen farligaste vindriktningarna. Vissa studier ha gjorts närmast för ändamålet att utreda vindförhållandena för lufttrafik, och SCHMAUSS meddelar utdrag ur denna statistik. Det visar sig att starka vindar, d. v. s. med över 10 m:s hastighet per sekund, vanligast ha riktningen från SV eller V. De rena sydvindarna av denna styrka äro sällsynta. Närmast i frekvens komma de *nordvästliga* vindarna. — Uppsatsens avsikt är att visa, att det är just dessa nordvästliga vindar som utgöra den största faran för skogen, trots sin relativt ringa frekvens. Anledningen härtill är trefaldig. För det första är en vind i viss mån rytmisk, så att den kommer i vågformiga stötar, med ett intervall ungefär lika med medelvindhastigheten, så att t. ex. en vind av 10 m:s medelhastighet per sekund växlar mellan 5 och 19 m:s hastighet; vartill kommer, att även medelhastigheten har vissa variationer. I detta avseende äro de nordvästliga vindarna de mest varierande och få alltså största stötkraften. För det andra föregås en nordvästlig storm vanligen av mild temperatur och nederbörd, varigenom marken uppmjukas, så att träden ej stå så

säkert; vidare kommer nordvästen med kalla luftmassor, som alltså äro tyngre än de från söder kommande och sålunda besitta en större levande kraft. För det tredje har nordväst vinden just på grund av sin utpräglade vågformiga struktur stor benägenhet att glida över kantråden för att sedan med betydligt ökad dynamisk styrka bryta in i beståndet innanför, där någon svag punkt finnes. Det sista är av speciellt intresse för svenska förhållanden med anledning av en utav jägmästare Beronius planerad undersökning, orsakad av liknande erfarenheter, att stormskadorna bli störst — icke i kanten av beståndet, utan innanför denna kant. S. P.

Skogsuppskattning.

Yield tables for single trees of Deodar, Kail, Chil, Spruce and Silver Fir. C. G. TREVOR. Indian Forester, September, 1920.

För ovan uppräknade trädslag ha sammanställt resultaten av 20 års mätningar i Kulu-distriktet. Mätningarna ha verkställts dels vid avverkingarna och dels på särskilt för ändamålet fällda provträd. Uppställningen är avsedd att i första hand besvara frågan: huru lång tid åtgår för att producera ett träd av 12" diameter, av 13", 14" etc., och vilken höjd har trädet? Måtten äro angivna i eng. tum vid 4½ fot från marken, alltså ej fullt brösthöjd, och tre boniteter särskiljas. Utbytet av olika tumtal anges även i kubikfot och här skiljes på grövre sågvirke och klenare (resp. logs och scantlings). Angående gran och silvergran framgår det vid en jämförelse, att i Indien synes silvergranen växa betydligt långsammare än granen. För att uppnå 12" behöver nämligen silvergranen 73 år, granen 57, för 15" äro motsvarande siffror 90 och 69 år, för 25" 146 och 111 år, för 30" 178 och 133 år. För granen upptagas diametrar ända till 40" under det att för silvergranen ej medtagits längre än till 32". Höjdsiffror äro medtagna t. o. m. 160 eng. fot. S. P.

Rapport du diamètre à 1 m 30 au diamètre de la souche. H. DE LA HAMELINAYE. Revue des Eaux et Forêts No 5, 1920.

En undersökning på ganska stort material, varav här publiceras siffror för ek, rörande förhållandet mellan stubbens diameter och brösthöjdsdiameter. H. anser att stubbens diameter bör mätas i jämnhöjd med marken och formulerar en minnesregel, att omkretsen vid brösthöjd är lika med summan av största och minsta stubbdiameter, d. v. s. att reduktionstalet, varmed stubbmedeldiameter skall multipliceras för att brösthöjdsdiameter skall erhållas, är 0,64. Reduktionsfaktorn är olika för olika bestånd och varierar inom materialet från 0,60 till 0,85. S. P.

Die Aufstellung neuer Ertragstafeln für die Sächsischen Staatsforsten. Dr MARTIN, Tharandter forstl. Jahrbuch. Heft 3 1920.

Dr MARTIN framhåller otidsenligheten hos de i Sachsen använda produktionstabellerna och drar upp riktlinjerna för uppställningen av nya och bättre sådana. Det bör också vara på tiden att en ändring sker, då man ännu alltjämt i Sachsen begagnar PRESSLERS tabeller från år 1857. Huru utmärkta de än må ha varit för sin tid, så äro de givetvis nu ohjälpligt föråldrade. MARTIN uppmanar skogsindelingsanstalten att utnyttja sitt material till uppställande av moderna produktionstabeller. S. P.

Skogsindustri och handel med skogsprodukter.

Holzpreise in Süddeutschland in früherer Zeit, K. RUEBER, Forstwissenschaftliches Centralblatt, h. 6, 1920.

En kort utredning för åtskilliga sydtyska städer om huru prisförhållandena på virke, framför allt brännved, ställde sig före järnvägarnas tid, då städerna huvudsakligen voro beroende av tillgången på trä i deras omedelbara närhet. Förvånande höga priser rådde i början av 1800-talet. Siffrorna omfatta perioder så långt tillbaka i tiden som från år 1766. S. P.

Statistik.

Statistique des Forêts de l'Alsace-Lorraine, G. HUFFEL, Revue des Eaux et Forêts N:o 7, 1920.

Uppgifter meddelas om skogarna i Elsass-Lothringen, som nu återkommit under fransk förvaltning. Totala arealen skogsmark uppgår till omkring 440,000 har. År 1916 utgjorde nettoinkomsten per har 23,60 Mk. Skogsmarken har minskats betydligt till sin areal under den tyska regimen, beroende på de verkställda nyodlingarna. Statistiken ända från 1872 till 1916 är förd med tysk noggrannhet, och särskilt intressanta uppgifter finnas över priserna på gagnvirke och ved under hela denna tid. Det är att hoppas, att eftersom HUFFEL fått hand om det värdefulla materialet, man har att motse vidare utredningar om prisstegringen på virke. S. P.

NYUTKOMNA BÖCKER.

Arco. Byggnadssystem för Väggar & Bjälklag. A.-B. Arcus, Stockholm. 1920. 29 sid. 24 fig. 4:0.

V. ARNOLD, OTTO och WALLER, ERIK: Lantmannens Fick-kalender 1921. 18:e årg. Uppsala & Stockholm 1920. 352 sid. Pris bunden 5 kr. 1921 Almanack. Innehåller bl. a. Påminnelse om Skogen, Jakten och Fisket. Sammanställning gjord av GEORG E. RISBERG. Ivar Wennbergs Bokhandels förlag, Västerås. Förutom 40 sid. vanl. almanacka 48 inhäftade sidor. Pris 60 öre.

ANDERSSON, GUNNAR. Kraft och kultur. Kol, petroleum, vattenkraft och vind i människans tjänst. Del I. Stockholm 1920. Hugo Gebers förlag. 204 s. 41 fig. och kartor. Pris 15 kr.

ARMFELT, CARL-GUSTAF: Vildmarksliv i Paraguays urskogar. Stockholm 1920. Alb. Bonniers förlag. 240 sid. Pris 15 kr., bunden 19,50 kr.

BEHM, ALARIK: Jaktlexikon. Praktisk uppslagsbok för jägare och naturvänner. Stockholm 1920. Wahlström & Widstrand 518 sid. Pris bunden 25 kr.

BERG, BENGT: Hägrar och storkar. En bok om skånska fåglar. Stockholm 1920. Åhlén & Åkerlunds förlags-A.-B. 268 sid. 4:0. Pris 42 kr., inbunden 48 kr.

BERGSTRÖM, P. R.: Om stadgad åborätt. Kameralhistorisk utredning efter offentligt uppdrag verkställd. (Bilaga till kronolägenhetskommissionens

- betänkande). Första delen, Stockholm 1920, 318 sid., andra delen (författningar och motiv), Stockholm 1919, 731 sid.
- Betänkande, Kronolägenhetskommisionens. II: Betänkande med förslag till lag om besittningsrätt för obegränsad tid till kronojord och annan publik jord m. m. Andra delen. Historik m. m. Statistik. Stockholm 1920. 520 sid. 4:0.
- Betänkande, Underdånigt, avg. av den av K. M:t d. 3 okt. 1902 tillsatta kommitté rörande reglering av statens ämbetsverks och myndigheters löneförhållanden m. m.
62. Utredning och förslag beträffande ny definitiv lönereglering för befattningshavare vid statsdepartement och centrala ämbetsverk. Stockholm 1920. 183 s. 4:0. Pris 4 kr.
- Betänkande över Skogslagstiftningskommitténs lagförslag, av den 9 december 1918 avgivet av kommitterade (Carl Hederstierna, A. J. Hansson i Bringåsen, Joh. Karsberg, W. Dybeck och Karl F. Mellquist), utsedda å mötet mellan Skogsvårdsstyrelserna i riket 25—28 november 1919. Stockholm 1920. 47 sid. 4:0.
- Betänkande, Abokommitténs. 4. Utredning ang. under bruk skatteköpta hemman och lägenheter. Stockholm 1920. 370 sid. Nord. Bokhandeln. Pris 6 kr.
- EKMAN, WILH.: Skogshushållningen och den träförbrukande industrien. Sep. ur Festskrift, utgiven med anledning av Tekniska Föreningens i Gävle 25-årsjubileum 23—25 sept. 1920. Gävle 1920, 6 s. 4:0.
- ERIKSON, JOHAN: Hallands Väderö, Hovs Hallar. Stockholm 1920. Björck & Börjeson. 160 sid. samt en försättsplansch och 23 bilder i texten.
- Förordningar, K. Maj:ts, om automobiltrafik jämte Kungl. automobilklubbens trafikreglemente för stad och landsbygd. Linköping 1920. Henric Carlsons bokh. 52 sid. Pris 1,25 kr.
- HEMBERG, EUG.: Jaktbara däggdjurs gångarter och spår. Stockholm 1920. 278 sid. 59 fig. i texten, 24 planscher. Pris 12 kr.
- HOLMBÄCK, ÅKE: I socialiseringsfrågan. Stockholm 1920. Sv. Andelsförlaget. 117 sid. Pris 4 kr.
- Industri- och exportkalender, Svensk. 1920, 1921. Utg. av Sveriges allmänna exportförening. 6:e uppl. Stockholm 1920. Hasse W. Tullbergs förl. 840 sid. + annonser. Pris bunden 25 kr.
- Iron and Steel in Sweden. Utgiven under Jernkontorets omedelbara medverkan och kontroll. Stockholm 1920. Aktiebolaget Svenska Teknologföreningens förlag. Pris 25 kr.
- Utredning angående kolvedstillgången i Norrland och Dalarna m. m. Verkställd av Malmkommissionen och Jernkontoret. Stockholm 1920. 216 sid., 1 karta. Pris 5 kr.
- Landtbruksveckan år 1920. Handlingar till Landtbruksveckan år 1920. Utgiven av Landtbruksveckans styrelse. Stockholm 1920. 634 sid. Innehåller bl. a.: Avverkningen å häradsallmanningarna av SVEN CALLIN, s. 505—517.
- LUNDBERG, GUSTAF: Bara en hare och andra berättelser. Stockholm 1920. Ahlén & Åkerlunds förlags A.-B. 192 sid. Pris 7,50 kr.

- Lustgården. Årsskrift för Föreningen för Dendrologi och Parkvård. Redaktör N. SYLVÉN. 8 planscher, 200 sid. och ett stort antal illustrationer i texten. Landskrona 1920. Pris 15 kr. Medlemmar i föreningen erhålla års skriften mot medlemsavgiften, 10 kr., vilken kan inbetalas till dr. Nils Sylvén, Svalöv.
- LÖFGREN, C. D.: Tabeller för utbytesberäkning och kubering av ståndsskog efter formpunktsmetoden. Stockholm 1920. 136 sid. Pris bunden 20 kr.
IC 1
- Meddelanden från Statens Skogsförsöksanstalt, H. 17. 1920. Stockholm 1920. 360 sid. 43 fig. och 4 tavlor. Pris 9 kr. Innehåller: EDVARD WIBECK: Det norrländska tallfröets grobarhet; GÖSTA MELLSTRÖM: Skogsträdens frösättning år 1919; O. TAMM: Markstudier i det nordsvenska barrskogsområdet; IVAR TRÄGÅRDH: Undersökningar över nunnans uppträdande i Gualöv 1915—1917; EDVARD WIBECK: Om olika skogsodlingsmetoders förhållande till uppfrysningsskolan i Norrland samt årsberättelser för de olika avdelningarna.
- MODIN, ERIK. Från norrländska skogar och vatten. Hugo Gebers förlag. Stockholm 1920. Pris 8,50 kr.
- MÖLLERSVÄRD, JOHN: Med stövare i skogen. Åhlén & Åkerlunds förlag. Stockholm 1920. 206 sid. Pris 7,50 kr.
- Mötet mellan skogsvårdsstyrelserna i riket, hållet i Stockholm den 25—28 november 1919. Stockholm 1920. 100 sid. 8:0.
- RONGE, E. W.: Tvåpristabellen. Huggning och körning av timmer (sågtimmer, pappersved m. m.). Tvåprissystem baserat på stycketal och verklig kubikmassa för beräkning av accordspris och avverkningskostnad. Andra tillökade upplagan. Ljusdal 1920. E. Erikssons bokhandel. 4 sid. Pris 2 kr. Kan rekvireras från Skogsvårdsföreningens kontor, Stockholm.
- SCHREIBER, TOR: Svenska Jaktens litteratur intill år 1910. Försök till en bibliografisk förteckning. Uppsala 1920. Tryckt i 200 numr. ex. 63 sid., 5 planscher.
- Skogshögskolans katalog. Høstterminen 1920. Stockholm 1920. 28 sid.
- Skogssällskapets med anledning av nådig remiss avgivna yttrande över den år 1911 tillsatta Skogslagstiftningskommitténs betänkande rörande »Förslaget till lag angående vård av kommunsskogar, sockenallmänningskogor samt vissa stiftelsers, föreningars och sällskaps kogor», ävensom över kommitténs yttrande ang. »Beredande av understöd åt kommuner för bildandet av kommunskogor». Göteborg 1920. 47 sid. och 1 plansch.
- Statens meteorologiska hydrografiska anstalt. Årsbok I 1919. 1. Månadsöversikt över väderlek och vattentillgång. Stockholm 1920. P. A. Norstedt & Söner. 27 sid. och 1 karta. 4:0. Pris 2,50 kr.
- Statistik, Sveriges officiella. Industri och bergshantering. Industri. Berättelse för år 1918 av Kommerskollegium. Nordiska bokh. 170 sid. Pris 2 kr.
- Sweden as producer of wood goods, pulp, paper, tar and other forestproducts. Utgiven av Svenska Trävaruexportföreningen, Svenska Cellulosaföreningen, Svenska Trämasseföreningen, Svenska Pappersbruksföreningen, Sveriges Snickeriexportförening och Föreningen Svenska Trädestillationsverken. Stockholm 1920. Aktiebolaget Svenska Teknologföreningens förlag. Pris 25 kr.

- Sveriges officiella statistik. Socialstatistik. De ideella föreningarna i Sverige och deras ekonomiska förhållanden år 1917 av K. Socialstyrelsen. Stockholm 1920. VIII + 45 sid.
- Sveriges officiella statistik. Socialstatistik. Olycksfall i arbete år 1916 av K. Socialstyrelsen. Stockholm 1920. 67 sid.
- USSING, CARL: De kollektiva avtalens framtid. Sveriges industriförbund. Avd. småskrifter, n:r 18. Stockholm 1920. 31 sid. Pris 80 öre.
- WIBECK, EDVARD: Om olika skogsodlingsmetoders förhållande till uppfrysningssafaran i Norrland. (Meddelanden från Statens Skogsförsöksanstalt H. 17, 1920, n:o 5) sid. 329—348. Stockholm 1920. Pris 1 kr.
- Vägunderhållet, allmänna, på landet. Statistisk tabell, angivande för varje väghållningsdistrikt och län de allmänna vägarnas längd och kostnaden för väghållningen m. m. för år 1918. I enl. med uppgifter från vägstyrelserna upprättad. Stockholm 1920. (K. Jordbruksdepartementets XXXXVIII.) 68 sid. 4:0.
- Västra Sveriges Skogsvårds-Förbunds årsskrift 1920. Borås 1920. 48 sid. Innehåller bl. a.: JOHN LINDNER: Om beståndsvård sid. 25—37.

* * *

- BONNIER, GASTON: Les plantes des Champs et des bois. Paris 1920. J. B. Bailliére et fils. 568 sid. med 853 fig. 30 pl. Pris 20 fr. (I Sverige 12 kr.)
- BRUNES, STEPHAN: Der schweizerische Nationalpark. 3. Aufl. Basel 1920. 320 sid, med talrika illustrationer, profiler och en karta.
- BRUUN, DANIEL: Danmark. Land och folk. Bd III. Köbenhavn 1920. 931 sid. Talrika illustr., planscher och kartor. Pris bunden 68 kr.
- DALGAS, J. M.: Tilvækst- og Udbytteoversigter over Danske Skovtræer. Udgivet af den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. København 1920. 94 sid.
- DECOPPET, M. u. HENNE, A.: Allgemeine Orientierung über kriegswirtschaftliche Massnahmen betreffend Waldwirtschaft, Nutzungen und Holzverkehr 1914—1919. Bern 1920. 110 sid., 20 tabeller och 8 grafiska bilagor.
- Empire Timber Exhibition. Holland Park Skating Rink London W. 5th-17th July 1920. Catalogue of Exhibits. Organised by the Department of Overseas trade. London 1920. 323 sid. Pris 2 s. Part II, s. 106, — 285 innehåller: »Alphabetical list of botanical names with descriptions».
- FITSCHEN, JOST: Gehölzflora. Ein Buch zum Bestimmen der in Deutschland und den angrenzenden Ländern wildwachsenden und angepflanzten Bäume und Sträucher. Leipzig 1920. 221 sid. 342 fig. Quelle & Meyer. Pris bunden i Sverige 5,80 kr.
- Forsøgsvesen (Det forstlige) i Danmark. Femte Bind. H. 4. København 1920. S. 293—352. Innehåll: Et Forsøg med fremmede Løvtræer paa Esrom Skovdistrikt af C. J. HOLM; Tillvirkning og Anvendelse af Dansk Gavntræ af A. OPPERMANN; Kemisk-biologisk Undersøgelse af Skovjord under overnærede Graner i Lyngby Skov af FR. WEIS og K. A. BONDORFF.
- FÖNHUS, MIKKJEL: Det skriker fra Kvervilljuvet. Kristiania 1920. H. Aschehoog & C:o. W. Nygaards förlag. Pris 6,75 kr.

- GRÆBNER PAUL: Lehrbuch der nichtparasitären Pflanzenkrankheiten. Berlin 1920. Paul Parey. 333 sid. Pris bunden 43 mark + 25 % dyrtidstillägg.
- HANSEN, ADOLPH: Die Pflanzendecke der Erde. Eine allg. Pflanzengeographie. (Kultur und Welt). Leipzig 1920. 276 sid. 1 karta och 6 taylor. Pris bunden 39,60 mark. (I Sverige 13,85 kr.)
- HUFFEL, G.: La forêt sainte de Haguenau en Alsace. Paris 1920. Berger-Levrault. 164 sid. med 3 gravyer och 3 fotografier. Pris 12 fr.
- JOHNSEN, BJARNE and HOVEY, R. W.: Utilization of Waste Sulphite Liquor. A review of the Litterature. (Departm. of the Interior, Canada, Forestry Branch, Bulletin n:o 66). Ottawa 1919. 195 sid.
- KYNOCH, W. and CODERRE, J. A.: Creosote Treatment of Jack Pine and Eastern Hemlock for Cross-ties. (Departm. of the Interior, Canada, Forestry branch, Bulletin n:r 67). Ottawa 1919, 24 sid. 9 fig.
- LANGE, HALFDAN: Fugleliv i Ribesnegn. Viborg 1920. F. V. Bockhausens Bogtrykkeri. 150 sidor jämte en karta.
- LEWIS, R. G.: Forest Fires in Canada 1918. (Departm. of the Interior, Canada, Forestry Branch, Bulletin n:o 70). Ottawa 1920. 20 sid. 12 fig.
- MATTOON, WILBUR R.: Forestry and Farm income. U. S. Dep. of agr. Farmers Bulletin 1117. 34 sid. 13 fig.
- Meddelelser fra Vestlandets forstlige Forsøksstation n:r 3. Bind 2. Hefte 1. Beretning om stationens virksomhet i 1917, 1918, 1919. Avgit i henhold til forsøksstationens reglement § 6 ved stationens styre. Bergen 1920. 26 sid. 7 fig. 4:0.
- Mitteilungen über die Wirtschaftsergebnisse der Braunschweigischen Forstverwaltung für das Jahr 1918—1919. Bearbeitet in der Kammer, Direktion der Forsten. Braunschweig 1920. 56 sid. fol.
- MORTON, B. R.: The Care of the Woodlot. (Departm. of the Interior, Canada, Forestry Branch, Bulletin n:r 69). Ottawa 1920. 52 sid. 28 fig.
- MÜLLER, TH. CH.: Freie Wirtschaft oder Zwang? Ein Beitrag zur Wirtschaftsgeschichte des Hessischen Waldes. Darmstadt 1920. C. W. Leske. 48 sid. 4:0.
- Report of the Director of Forestry for the fiscal year ended March 31 1919. Ottawa 1920. 52 sid. 14 fig.
- Resources (The Forest) and Industries of Newfoundland. Memorandum prepared for the British Empire Forestry conference. London juli 1920. 9 sid. fol. + 1 karta.
- Skogbruket. Særtryk av Landbruksboken. Kristiania 1920. 544 sp. Inb. 11,60 kr.
- SKOVGAARD, P.: Den sorte Stork særlig i Danmark. Viborg 1920. F. V. Bockhausens Bogtrykkeri. 56 sid. och talrika fig.
- SCHWAPPACH, ADAM: Untersuchungen über die Zuwachsleistungen von Eichen-Hochwaldbeständen in Preussen. Zweiter Teil (1906—1919). Neudamm 1920. J. Neumann. (Mitt. aus dem forstl. Versuchswesen Preussens) 37 sid.
- TEESDALE, L. V.: Manual of Design and Installation of Forest Service water spray dry kiln. Washington 1920. U. S. Dep. of agriculture. Bulletin n:o 894. 47 sid. 13 fig.
- UNWIN, A. HARALD: West African Forests and Forestry. London 1920. T. Fischer Unwin. 527 sid. 110 illustr. Pris bunden cirka 64 kr.

- WEGGE, PAUL: Vejledning i Behandling of smaa Skovejendomme. Udgivet af Dansk Skovforening med Tilsskud fra Landbrugsministeriet og Julius Skrikes stiftelse. Gyldendalske Boghandel. Nordisk forlag. Kjøbenhavn og Kristiania 1920. 128 sid. 71 fig. Pris bunden 4 kr.
- Yearbook of the United States Department of Agriculture 1919. Washington 1920. 790 sid.

TIDSKRIFTSÖVERSIKT. (forts.)

Skogsindelning.

Die Fortbildung des sächsischen Forsteinrichtungsverfahren. Prof. MARTIN. Tharandter forstl. Jahrbuch h. 3—6, 1919 forts. 1920.

Alltsedan PRESSLERS tid har Sachsen tilldragit sig skogsmännens särskilda intresse, så snart det gällt frågor av betydelse för skogshushållningens ekonomi. I Sachsens statsskogsförvaltning har tillämpats markrätteprincipen, och problemet om den forstliga rättefoten har där sina rötter. Det har alltså sitt stora intresse att studera, på vilka utredningar sacharna stödja kalkylerna för skogsbrukets planläggning. D:r MARTINS noggranna redogörelse är så mycket mera välkommen som det är den första sammanfattning, som publiceras härom, då intet offentligt sachsiskt indelningscirkulär existerar, utan alla föreskrifter i detta avseende bestå i instruktioner, som blott äro tillgängliga för tjänstemännen.

Alltsedan COTTAS tid äro fasta beståndsgränser genomförda i Sachsen. Baserne upphuggas till 9 ms bredd, parallellerna till 4,5, och beståndens storlek håller sig omkring 15 à 20 har. I allmänhet utgöra vägarna gränser. Inom varje bestånd finnas emellertid talrika underavdelningar, vilkas minsta storlek är 20 ar. (I Preussen och Bayern är minimiarealen i regel 1 har.) Vidare ha inrättats fasta körskiften och fasta hyggesföljder. Omloppstiden i skogarna (huvudsakligen gran) är 85 år. Kartorna göras i skalan 1 : 20,000. Å kartorna anges mark beväxt med olika trädslag medelst olika färger, och åldern på skogen betecknas med olika nyanser (ju äldre, desto mörkare). Boniteterna antecknas på kartan, och avverkningstrakterna inläggas undan för undan. Revisioner utföras vart 10:de år.

I dessa tekniska avseenden är sålunda en högt driven organisation genomförd. Men då vi komma till uppskattningsmetoderna, möta diverse överraskningar. Över huvud taget företages knappast några undersökningar av skogen. Tillväxtundersökningar, säger D:r MARTIN, är en sak som det tillkommer försöksväsendet att utföra. Klavar användas aldrig vid skogsindelningsarbeten. Uppskattningarna bestå däri, att sedan förrättningsmannen åsatt beståndet dess bonitetssiffra, avläses tillväxt och kubikmassa och vad man för övrigt önskar veta ur en erfarenhetstabell. Skogen över 40 års ålder anses dock böra uppskattas noggrannare, varför dess kubikmassa bedömes *efter ögonmått*.

Om nu åtminstone de erfarenhetstabeller som användas vore tillförlitliga i medeltal, kunde kanske någon uppfattning om tillväxtförhållandena på skogen erhållas på det sachsiska sättet. Men D:r MARTIN säger själv, att de äro omoderna, vilket ej bör förvåna, då man vet, att de innehålla oförändrade samma siffror som PRESSLER konstruerade fram år 1870.

Ehuru resonemangen om fastställande av omloppstid, beräkningar av utbyte etc. äro av stort intresse, kan man ej värja sig för den uppfattningen, att det är slöseri med arbetskraft att med användning av så osäkra siffror, uppgöra vidlyftiga och skarpsinniga kalkyler. S. F.

Aus dem Gebiete unserer Forsteinrichtung. *Die Carl Heversche Formel.*

H. BURGER. Schweizerische Zeitschrift für Forstwesen N:o 9—10 1920.

Dr PH. FLURY, adjunkt vid skogsforsöksanstalten i Zürich, har föregående år utgivit en bok med den titel som satts till överbubrik här ovan. Boken har refererats i denna tidskrift i år h. 3—4. I Schweiz har arbetet väckt stort intresse, och en del av den diskussion som uppstått i tidskrifterna har även blivit omnämnd i Skv. förens Tidskr. h. 7—8. Av intresse är kanhända också att omtala, att en del av kritiken mot FLURY härstammar från en av hans kolleger vid försöksanstalten, assistent BURGER.

BURGER har i ett föregående inlägg vänt sig emot FLURYS påstående, att man kunde ungefär jämställa den löpande tillväxten, medeltillväxten och huggbarhetsmedeltillväxten för en hel skog, då de skulle ge ganska lika resultat. (Medeltillväxten = kubikmassan dividerad med åldern, huggbarhetsmedeltillväxten = medeltillväxten vid omloppstidens ålder.) BURGER visar att detta förhållande växlar med omloppstidens längd, så att t. ex. för gran på Bon. III vid 100-årig omloppstid är löpande tillväxten redan 14% högre, vid 80-årig 24% högre och vid 60-årig 35% högre än medeltillväxten. Detta har FLURY naturligtvis aldrig förnekad, utan gällde hans uttalande för omloppstiden = 120 år.

Emellertid växlar givetvis de ovan angivna tillväxtkvantiteternas inbördes storlek även allt efter skogens normalitet med avseende på åldrar och virkesförråd. och BURGER visar, att endast huggbarhetsmedeltillväxten är användbar för beräkning av normalförrådets storlek, eftersom den är oberoende av den tillfälliga åldersfördelningen. Skall vidare årsavverkningens storlek beräknas med hjälp av CARL HEVERS formel, så bör även här huggbarhetsmedeltillväxten

insättas. HEVERS formel lyder: $E = WZ + \frac{WV - NV}{a}$, där E betyder avverk-

ningsbeloppet, WZ tillväxten, WV verkliga förrådet och NV normala förrådet samt a betyder år. Andra termen är avsedd som korrektion för abnormt förråd, i det att skillnaden mellan verkliga och normala förrådet — antingen denna skillnad är positiv eller negativ — anses kunna utjämnas på en period av a år.

BURGER visar upp, att man med HEVERS formel lätt kommer till orimliga resultat, om löpande tillväxten lägges till grund för densamma. Av FLURYS svaromål i häfte 5 och 6 i år av samma tidskrift framgår, att även han hyser samma åsikt, fastän han i sitt arbete »*Aus dem Gebiete unserer Forsteinrichtung*» har förbisett att betona, att huggbarhetsmedeltillväxten oskiljaktligt hör ihop med HEVERS formel. S. P.

TRÄVARUMARKNADEN

Det kan sägas att försäljningarna av trävaror för avskjeppning 1920 nu praktiskt taget äro avslutade. In alles äro sålda omkring 885,000 standards och fördela sig siffrorna på olika marknader på följande sätt:

till England c:a ...	495,000 standards	Transport c:a	767,000 standards
» Frankrike » ...	100,000 »	till Andra europeiska	
» Tyskland » ...	2,000 »	länder c:a	30,000 »
» Holland » ...	64,000 »	» Sydafrika c:a ...	39,000 »
» Belgien » ...	60,000 »	» Australien » ...	9,000 »
» Danmark » ...	13,000 »	» Andra utomeuro-	
» Spanien » ...	33,000 »	peiska länder c:a	40,000 »
Transport c:a	767,000 standards	Summa c:a	885,000 standards.

Siffrorna hava sitt stora intresse och visa att England köpt ej långt ifrån lika mycket från Sverige som under rekordåret 1916 och över 170,000 stds mera än medeltal under åren 1904—1913. Frankrike har köpt c:a 60 % av sin medelimport från Sverige under samma period. Tyskland har ju praktiskt taget intet köpt i stället för sina c:a 140,000 stds i medeltal, Holland har ungefärligen vanlig import under 1920, medan däremot Danmark kommer synnerligen lågt med mindre än 9 % av 1916 års import och drygt 14 % av medelimporten 1904—1913. Spanien håller sig ungefär vid medelsiffran, andra europeiska länder likaså. Sydafrika har ökat högst betydligt eller med c:a 25,000 stds över 1916 och 16,000 stds över medeltalet för 1904—1913. Vad slutligen angår Australien och andra utomeuropeiska länder, ligga dessas inköp något under medeltalet.

Beträffande de slutsatser, som kunna dragas ur förestående jämförelser, är naturligtvis klokt att vara så försiktig som möjligt. Dock skulle jag för min del vilja framhålla, att varken slutsiffran av exporten från Sverige för 1920, som utgör c:a 91 % av medeexporten för 1903—1920, ej heller de olika ländernas importsiffror borde giva anledning till att se allt för mörkt på marknadsläget.

För 1921 torde hittills vara sålda c:a 30,000 stds, huvudsakligen till England och Spanien och till fulla priser. Emellertid råder för tillfället fullkomlig stiltje i marknaden, lika mycket beroende på obenägenhet från säljarnas sida att lyssna till en och annan köparens låga priserbjudanden som på köparnas olust att överhuvudtaget göra affärer. Det torde vara tydligt, att ingen fördel kan ligga uti att nu sänka priserna varken för köpare eller säljare. För köparna bör ju vara angeläget att icke utbud av nya varor skämja priserna på deras lager. För säljarna bör återigen ligga fullständigt klart, att de höga råvaru- och arbetskostnaderna betinga fullt ut de priser, som 1920 års försäljningar lämnat. Även om dessa priser bibehållas för 1921, lider intet tvivel att självkostnaderna icke stå i rätt förhållande till försäljningspriserna, utan att goda skäl finnas för att minska självkostnaderna.

Den milda hösten har varit synnerligen gynnsam för skeppningarna, som in i det sista pågått även från de nordligaste östersjöhamnarna och ännu pågå från sydligare hamnar.

Avverkningarna torde i stort sett ännu icke hava kommit igång på allvar. Kustlandet ända upp i Norrbotten saknar snö och även inne i landet är föret otillräckligt.

—M.

1921 års skogsvecka kommer att förläggas omedelbart före lantbruksveckan eller i andra veckan av mars månad.

Skogsvårdsföreningens årsmöte 1921 är avsett att hållas fredagen den 11 mars.

Förslag till föredrag och diskussionsämnen till mötena kunna insändas snarast möjligt och i varje fall före 10 januari 1921 till sekreteraren, professor G. Schotte.

Årsavgifterna 1921. I enlighet med Föreningens beslut är årsavgiften höjd från 3 till 5 kr., mot vilket erhålles tidskriften Skogen. Skogsvårdsföreningens tidskrift kommer att enligt styrelsens beslut till medlemmar betinga ett prenumerationspris av 15 kronor; d. v. s. för båda publikationerna sammanlagt blir kostnaden 20 kr. Då avgifterna före kristiden voro sammanlagt 13 kronor — förra året 15 kronor — motsvarar förhöjningen ej på långt när de ökade kostnaderna för publikationernas tryckning. Höjningen är procentuellt lägre än vad bokmarknaden i allmänhet stigit till och lägre än den höjning, flertalet andra föreningar ansett nödvändigt att införa.

FRÅN SKOGSVÅRDSSTYRELSENA

Fördelningen av behållna skogsvårdsavgifter. Nädigt brev till statskontoret den 1 okt. 1920.

Uti 4 § i förordningen den 11 oktober 1912 (n:o 275) om skogsvårdsavgift har förordnats, bland annat, att av de genom skogsvårdsavgiften inom varje landstingsområde inflytande medel skola tio procent redovisas till Eder för att av oss i mån av förefallande behov fördelas mellan samtliga skogsvårdsstyrelser i riket.

I skrivelse den 16 december 1919 har skogsvårdsstyrelsen i Göteborgs och Bohus läns landstingsområde anhållit, att Vi vid nästa fördelning av de reserverade skogsvårdsavgifterna måtte tilldela nämnda skogsvårdsstyrelse högsta möjliga andel.

Till följd av remiss har domänstyrelsen den 25 maj 1920 avgivit utlåtande häröver och därvid ej mindre överlämnat hos styrelsen gjorda framställningar från skogsvårdsstyrelserna i Blekinge och Malmöhus läns landstingsområden angående tilldelning av behållna skogsvårdsavgifter efter ett betydligt högre procenttal än hittills än även avgivit förslag till fördelning av hos Eder vid utgången av år 1919 reserverade skogsvårdsavgifter.

Till följd av remiss har ni den 30 juni 1920 avgivit utlåtande i ärendet och därvid meddelat, att behållningen av de till Eder under år 1919 redovisade skogsvårdsavgifter utgjorde i runt tal 388,000 kronor.

Vid ärendets föredragning denna dag hava Vi, som funnit ifrågasvarande fördelning av skogsvårdsavgifter böra ske i nära överensstämmelse med de av oss i nionde huvudtiteln av statsverkspropositionen till 1920 års riksdag föreslagna och av riksdagen godkända grunder för fördelningen av anslaget till skogsvårdens befrämjande, prövat skäligt att med tillämpning härav förordna, att ifrågasvarande medel skola mellan nedannämnda skogsvårdsstyrelser för delas efter följande procenttal nämligen:

Skogsvårdsstyrelsen inom	Stockholms läns landstingsområde	4	procent
»	» Uppsala »	3,5	»
»	» Jönköpings »	6,5	»
»	» Kalmar » norra »	2	»
»	» » » södra »	5	»
»	» Gottlands »	5	»
»	» Blekinge »	5	»
»	» Kristianstads »	11	»
»	» Malmöhus »	7	»
»	» Hallands »	13	»
»	» Göteborgs och Bohus läns »	20	»
»	» Älvsborgs läns »	7	»
»	» Skaraborgs »	4,5	»
»	» Västmanlands »	6,5	»

Tillika hava Vi förordnat, att av den skogsvårdsstyrelsen inom Kalmar läns södra landstingsområde tillerkända andel i omfördelade skogsvårdsavgifter hälften skall användas för skogsodling å Öland.

SKOGSADMINISTRATIONEN

ANSLAG AV MEDEL.

Domänstyrelsens underdåniga framställning om anvisande av medel till lån åt skogsstatens förvaltande personal för inköp av motorcyklar m. m.; den 15 nov.

Genom nädligt brev den 13 februari 1920 har Eders Kungl. Maj:t bemyndigat domänstyrelsen att av domänfondens avkastning för innevarande år använda ett belopp av intill 120,000 kronor för att därav till skogsstatens förvaltande personal för inköp av motorcyklar, automobiler eller andra motorvagnar, avsedda för resor i tjänsten, utlåna lån till ett belopp av högst 3,000 kronor för varje att betalas inom loppet av fem år och löpande med fem procents ränta samt mot av styrelsen godkänd säkerhet.

Enär jämväl under nästkommande år dylika lån torde komma att utlånas, om ock i något mindre utsträckning än under innevarande år, får domänstyrelsen i underdånighet anhålla om bemyndigande att för nämnda ändamål och på sagda villkor av domänfondens avkastning för år 1921 använda ett belopp av intill 120,000 kronor.

AVLÖNINGS- OCH ERSÄTTNINGSFRÅGOR.

Domänstyrelsens underdåniga utlåtande i anledning av skogsingenjörernas framställning hos K. Maj:t att fortfarande uppbära samma avlöning som jägmästare;

den 15 nov. Genom nådig remiss den 20 oktober 1920 har Eders Kungl. Maj:t infortrat domänstyrelsens underdåniga utlåtande över en av samtliga i Västerbottens och Norrbottens läns kustland nu tjänstgörande skogsingenjörer å ordinarie stat gjord underdånig framställning, att den måtte medgivnas rätt att med stöd av bestämmelserna i 14 § sista stycket i avlöningsreglementet för tjänstemän vid domänverket den 22 juni 1920 fortfarande från och med den 1 januari 1921 uppbära samma avlöning som jägmästare.

Till åtlödnad härav får domänstyrelsen med remissaktens återställande i underdånighet anföra följande.

Enligt åberopade avlöningsreglementet, som provisoriskt skall lända till efterrättelse under år 1921, har skogsingenjör hänförts till 7:e lönegraden, medan åter jägmästare placerats i 9:e lönegraden. Härigenom har visserligen en avvikelse från nuvaranden förhållanden skett i det avseendet, att jägmästare och skogsingenjör hittills i avlöningshänseende varit likställda. Men domänstyrelsen, som redan i sitt underdåniga utlåtande den 23 februari innevarande år ansett sig icke kunna tillstyrka en liknande framställning från skogsingenjörerna, finner icke att sådana nya skäl anförts, som kunna föranleda styrelsen att frånträda sin förut intagna ståndpunkt.

Sökandena ifrågasätta icke heller, att någon förändring i avlöningsreglementet skall vidtagas till deras förmån. De begära endast, med hänvisning till sista stycket i 14 § avlöningsreglementet, att *nuvarande* innehavare av ordinarie skogsingenjörstjänster måtte — enär dessa befattningar enligt deras förmenande genom det nya avlöningsreglementet nedflyttats till lägre lönegrad — få uppbära lön i den lönegrad, befattningarna förut tillhörde.

Den tolkning, sökandena givit åberopade författningsrum, kan domänstyrelsen emellertid icke godkänna, då, såvitt styrelsen kan förstå, ifrågavarande bestämmelse endast avser att reglera det fall, att en befattningshavare under den tid det nya avlöningsreglementet äger giltighet genom innehavande befattnings nedflyttande till lägre lönegrad skulle erhålla lägre avlöning än förut. Något sådant förhållande föreligger icke i nu förevarande fall, vadan styrelsen i underdånighet får hemställa, att framställningen måtte av Eders Kungl. Maj:t lämnas utan avseende.

Övergång till provisorisk lönestat för tjänstemän vid domänverket enligt avlöningsreglementet den 22 juni 1920. Domänstyrelsens underdåniga utlåtande; den 20 nov.

Genom nådiga remisser den 17 innevarande månad har Eders Kungl. Maj:t infortrat domänstyrelsens underdåniga utlåtanden över sakkunnigas för utredning rörande allmänna

föreskrifter beträffande domänverkets personal med mera underdåniga förslag dels till bestämmelser i fråga om övergång till provisorisk lönestat för tjänstemän vid domänverket enligt avlöningsreglementet den 22 juni 1920, dels ock till kungörelse angående vissa tilläggsbestämmelser till nämnda avlöningsreglemente.

Till åtländnad härav får domänstyrelsen i underdånighet anföra följande.

Styrelsen finner det anmärkningsvärt, att de sakkunniga först den 15 november avlämnat betänkanden i förevarande ämnen. Ty genom detta försenande av ärendets behandling har domänverkets personal blivit försatt i en vansklig ställning, då det ju jämlikt 33 § i ovan återopade avlöningsreglemente åligger tjänsteman, som icke vill underkasta sig reglementets villkor och bestämmelser, att därom göra anmälan till domänstyrelsen före den 1 december 1920. Som personalen, innan ett ställningstagande i nu nämnda syfte kan av densamma göras, bör äga kännedom om de sakkunnigas förslag, åtminstone i fråga om övergångsbestämmelserna, och tiden icke medger, att anmälan om dylikt ställningstagande inkommer hit före den i nästinstundande december, synes det styrelsen vara ofrånkomligt, att anmälnings-tiden framflyttas till den 10 december 1920.

Vad själva saken beträffar har domänstyrelsen funnit anledning till följande erinringar. Att punkt 5 i förslaget till bestämmelser i fråga om övergång till provisorisk lönestat för tjänstemän vid domänverket enligt avlöningsreglementet av den 22 juni 1920 bör så vitt ske kan givas en formulering, som medger jämväl skogsingenjör, förordnad under tiden 1916—20, att efter övergång till den nya provisoriska lönestaten tillgodonjuta den rätt till tjänste-årsberäkning, som hittills tillkommit honom.

Likaledes bör i nämnda punkt inrymmas bestämmelse om rätt för domänfiskalen att tillgodoräkna sig den tid han omedelbart före sin befordran till nuvarande befattning innehade förordnande som extra advokatfiskal vid kammarkollegium.

Vidare bör punkt 9 i samma förslag erhålla sådan lydelse, att byråjägmästare skall vid placering i löneklass tillgodoräkna sig den tid han innehaft befattning icke blott »såsom notarie å skogsbyrå inom domänstyrelsen», utan även i allmänhet som tjänsteman i nuvarande första lönegrad.

På grund av det nu anförda får styrelsen i underdånighet hemställa; att tiden för anmälan om önskan att ej ingå å den nya avlöningsstaten måtte framskjutas till den 10 december 1920;

att i punkt 5 av förslaget till övergångsbestämmelser måtte inryckas följande: »Skogsingenjör, förordnad under tiden 1916—20, skall efter befordran till tjänst inom 8. eller 9. lönegraden vid placering i löneklass äga tillgodoräkna sig den tid han tjänstgjort som skogsingenjör. Likaledes skall nuvarande domänfiskalen äga rätt att tillgodoräkna sig den tid han omedelbart före sin befordran till nu innehavande befattning innehade förordnande såsom extra advokatfiskal vid kammarkollegium; samt

att i punkt 9 av nämnda förslag orden »såsom ordinarie notarie å skogsbyrå inom domänstyrelsen» måtte ersättas med orden »såsom tjänsteman i nuvarande första lönegrad hos domänstyrelsen».

Beträffande förslaget till kungörelse angående vissa tilläggsbestämmelser till avlöningsreglementet den 22 juni 1920 för tjänstemän vid domänverket har styrelsen funnit skäl föreslå vissa ändringar särskilt ifråga om befattningshavarnas indelning i lönegrupper. Så snart förslag i detta avseende blivit av styrelsen utarbetat, skall detsamma ofördröjligen överlämnas till Eders Kungl. Majt.

Bestämmelser i fråga om övergång till provisorisk lönestat för tjänstemän vid domänverket; Kungl. brev till domästyrelsen den 26 november. Sedan VI den 22 juni 1920 utfärdat avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket att provisoriskt lända till efterrättelse under år 1921 från och med den 1 januari samma år ävensom bemyndigat chefen för jordbruksdepartementet att tillkalla särskilda sakkunniga med uppdrag bland annat att avgiva förslag till nödiga bestämmelser ifråga om övergång till den nya provisoriska lönestaten för tjänstemän vid domänverket, hava de sålunda tillkallade sakkunniga med skrivelse den 15 november 1920 överlämnat förslag till dylika bestämmelser och därvid tillika yttrat sig över en från föreningen Sveriges ordinarie jägmästare inkommen framställning angående tolkningen av 33 § i avlöningsreglementet.

Häröver har Ni avgivit infortrat utlåtande den 20 november 1920.

I en till OSS ingiven skrift hava därjämte samtliga nu tjänstgörande skogsingenjörer anhöllit att med stöd av 14 § sista stycket i avlöningsreglementet fortfarande efter den 1 januari 1921 få uppbära samma avlöning som jägmästare. Utlåtande häröver har den 15 november 1920 avgivits av Eder.

Då VI nu låtit dessa ärenden OSS föredragas, hava VI funnit gott utfärda följande

Bestämmelser ifråga om övergång till provisorisk lönestat för tjänstemän vid domänverket enligt avlöningsreglementet av den 22 juni 1920.

A. *Bestämmelser beträffande den personal, som övergår till den nya lönestaten.*

1. De nya provisoriska avlöningsbestämmelserna skola, med nedan angivna inskränkningar omedelbart, efter deras trädande i kraft varda gällande för samtliga ordinarie tjänstemän, så som om bestämmelserna varit tillämplade under vars och ens hela tjänstetid i oavbruten följd vid domänverket: dock att bestämmelserna i 10 § 3 mom., sista stycket, och 4 mom. samt i 16 § 2 mom. skola undantagas från berörda tillämpning.

2. Tjänsteman må icke genom tillämpningen av det nya avlöningsreglementet vid övergång till den nya provisoriska lönestaten lida minskning i den sammanlagda löneinkomst, han enligt hittills gällande bestämmelser skulle hava från och med den 1 januari 1921 uppburit i den befattning, han omedelbart före övergången innehade.

Med sammanlagd löneinkomst skall härvid förstås lön samt, i förekommande fall, tjänstgöringspenningar, arvode, den till visst värde uppskattade förmånen av fri bostad jämte fri uppvärming och belysning, ortstillägg, tillfälligt löneförbättring samt personligt lönetillägg.

3. Gottgörelse för genom övergången minskad löneinkomst skall utgå i form av personligt lönetillägg att av tjänsteman tillgodonjutas i den mån han icke genom avlöningsförhöjning, vare sig till följd av uppflyttning till högre löneklass inom samma eller högre lönegrad eller ock på grund av förflyttning till annan ort, erhåller en löneinkomst, som uppgår till den, han enligt den 31 december 1920 gällande avlöningsbestämmelser skulle hava innehaft efter övergången med tillämpning av det i nästföregående punkt angivna beräknings sättet.

4. För bestämmande av vad tjänsteman, som åtnjuter personligt lönetillägg, bör avstå av sin avlöning vid tjänstledighet enligt 16 eller 17 §, skall så anses, som åtnjote han lön enligt den löneklass, vars belopp å tjänstgöringsorten närmast motsvarar summan av tjänstemannens lön och personliga lönetillägg, eller, om denna summa faller mitt emellan beloppet för två löneklasser, enligt den lägre av dessa. Överstiger nämnda summa lönen enligt 26:e löneklassen ankommer det på domänstyrelsen att bestämma det avdrag, tjänstemannen bör vidkännas.

5. Tjänsteman, som enligt stadgade villkor och bestämmelser för åtnjutande av hittills gällande avlöningsförmåner för skogsstaten samt för statens skogsskolor ägt att för rätt till ålderstillägg tillgodoräkna sig den tid, varunder han innehaft befattning såsom a) föreståndare, b) underlärare, c) skogsrättare vid statens skogs-kola, d) föreståndare för enskild skogsskola, som åtnjtit understöd av statsmedel, e) statens skogsingenjör före år 1916, f) ordinarie tjänsteman i första lönegraden hos domänstyrelsen eller g) jägmästare i domänstyrelsen må även efter övergång till den nya provisoriska lönestaten tillgodonjuta den rätt till tjänsteårsberäkning, som sålunda medgivits honom. Enahanda rätt tillkommer dels skogskolföreståndare och jägmästare för tid, då han under åren 1916—1920 innehaft befattning såsom skogsingenjör eller biträdande skogsingenjör, dels ock skogsrättare för tid, varunder han innehaft tjänst som kronojägare eller tillsyningsman.

6. Tjänsteman må ej efter övergång till den nya provisoriska lönestaten lida minskning i de honom enligt den 31 december 1920 gällande bestämmelser tillkommande förmåner i fråga om semester eller motsvarande tjänstledighet. Härvid skall månad alltid räknas såsom 30 dagar.

7. Tjänsteman, som vid övergången å den nya provisoriska staten innehar tjänstebostad eller -boställe, skall vidkännas sådant avdrag, som omförmåles i 22 § 1 mom., å det belopp vilket jämlikt brevet den 22 juni 1920 angående det samma dag utfärdade avlöningsreglementet skall till honom utbetalas vid ingången av januari månad 1921.

8. Tjänsteman, som övergår på den nya provisoriska staten, är i fråga om resekostnadsersättning (respenninganslag) och tjänstgöringstraktamente (traktamentsersättning) skyldig underkasta sig de ändrade bestämmelser, som därom kunna varda utfärdade.

9. För jägmästare i domänstyrelsen utfärdad fullmakt (konstitutorial) skall gälla såsom konstitutorial å befattning såsom byråjägmästare.

10. För förste vaktmästare och vaktmästare utfärdad konstitutorial skall gälla såsom konstitutorial å befattning såsom respektive förste expeditjonsvakt och expeditjonsvakt, med rätt för sådan tjänsteman att i fråga om placering i löneklass tillgodoräkna sig den tid, han innehaft mot den nya befattningen sålunda svarande tjänst.

11. För kvinnligt biträde av första respektive andra lönegraden utfärdad konstitutorial skall gälla såsom konstitutorial å befattning såsom respektive skrivbiträde och kontorsbiträde, med rätt för sådan befattningshavare att i fråga om placering i löneklass tillgodoräkna sig den tid, vederbörande innehaft mot den nya befattningen sålunda svarande tjänst.

12. Tjänsteman, som övergått på provisorisk lönestat enligt avlöningsreglemente av den 22 juni 1920 och icke är villig att övergå på den ordinarie stat, som därefter kan komma

att definitivt framställas, må, då nämnda provisoriska lönestat upphör att gälla, åga återgå på den före den 1 januari 1921 gällande lönestaten.

13. För tjänsteman, som övergår på den nya provisoriska lönestaten, skall i fråga om pension, pensionsavgifter och dessas inbetalning m. m. så anses, som om han i den befattning, han vid övergången innehar eller till vilken han efter den 31 december 1920 befordras åtnjöt lönen enligt de intill sistnämnda dag gällande lönebestämmelser; dock att för tjänsteman, som under avlöningsreglementets av den 22 juni 1920 giltighetstid utnämnes till ordinarie befattning eller vinner befordran till tjänst inom högre lönegrad, må med erläggande av ny eller ökad pensionsavgift för den månad, under vilken utnämningen eller befordran skett, anstå, till dess lönen för månaden utfaller.

B. Bestämmelser beträffande den personal, som anmäler sig vilja kvarstå på nu gällande stat.

1. Tjänstemän, som anmält sig vilja kvarstå på nu gällande stat, men under den nya provisoriska statens giltighetstid vinner befordran till högre befattning vid domänverket, inträder därigenom omedelbart på sistnämnda stat.

2. Tjänsteman, som kvarstår på nu gällande stat, må tillvidare åtnjuta tillfällig löneförbättring enligt de vid utgången av år 1920 därom gällande bestämmelser.

Beträffande den i domänstyrelsens utlåtande berörda fråga om rätt för domänfiskalen J. C. A. Lilliesköld att vid övergång å den nya avlöningsstaten tillgodoräkna sig den tid han omedelbart före sin befordran till den nu innehavda befattningen innehaft förordnande såsom extra advokatfiskal vid kammarkollegium vilja VI framdeles meddela beslut i samband med prövning av en av bemälda Lilliesköld gjord, nu till utlåtande av statskontoret remitterad ansökning om rätt att för ålderstillägg såsom domänfiskal tillgodoräkna sig nyssnämnda tjänstetid.

Den av skogsingenjörerna gjorda framställningen hava VI funnit icke kunnat bifallas.

Detta meddelas Eder till kännedom och efterrättelsesamt för vederbörandes undererrättande. Stockholms slott den 26 november 1920.

CIRKULÄRSKRIVELSER.

Nr 23. Ang. ersättning för upplåtande av koj- och stallbyggnader vid avverkningsplatserna. Till överjägmästarna i samtliga distrikt; den 7 okt.

I cirkulär nr 9/1920 har Kungl. domänstyrelsen meddelat föreskrifter angående anläggande av basvägar och uppförande av koj- och stallbyggnader vid avverkningsplatserna och därvid framhållit, att dessa byggnader skulle mot skäligen ersättning under drivningstiden upplåtas till de arbetsgivare, som ombesörja utdrivningen av från skogarna inköpta effekter.

För åstadkommande av enhetligt förfaringsätt vid bestämmande av ovan nämnda ersättning vill Kungl. styrelsen härmed föreskriva att byggnaderna i fråga skola, på sätt förut nämnts, upplåtas emot en avgäld, som — räknad för drivningstiden varje år — skall uppgå till minst 15 % och högst 30 % av anläggningskostnaderna för desamma. Vid avgäldens beräkning skall hänsyn tagas till den längre eller kortare tid, varunder byggnaderna genom sålunda inflytande av gålder beräknas kunna bli amorerade.

Härom har Ni att omedelbart lämna vederbörande jägmästare inom Edert distrikt besked.

Nr 24. Ang. arbetspris vid upphuggning av kolved. Till överjägmästarna i de 7 nordligaste distrikten; den 29 okt.

Enär till Kungl. styrelsens kännedom kommit att vid upphuggning av kolved å kronans skogar under senaste tiden betalats priser, som med hänsyn till rådande förhållanden måste anses orimliga, får Kungl. styrelsen, under erinran att cirkuläret nr S. IV: 1351 den 29 augusti 1918 allt fortfarande äger tillämpning, härmed anmoda Eder tillse att å reviren inom Edert distrikt upphuggning av kolved, som kan kolas under innevarande kolnings säsong, icke sker till kostnader som motsvara högre tillverkningspris för träkol än 35 kronor per vagnkuberad läst fritt banvagn.

Och införfäntar Kungl. styrelsen därjämte snarast möjligt uppgift om de högsta pris, som inom Edert distrikt betalats vid upphuggning av dylikt virke ävensom meddelande, var dessa pris förekommit.

I fråga om upphuggning av kolved, avsedd att kolas under nästa år, vill Kungl. styrelsen, under erinran att tillstånd till sådan upphuggning förut icke lämnats, härmed hava föreskrivit, att upphuggning av kolved för nästa kolnings säsong icke må ske till större kostnader, än som motsvara ett tillverkningspris av träkol per vagnkuberad läst fritt banvagn av 30 kronor.

Därest sådan ved i stället skulle kunna få användning som brännved, lär den icke heller kunna bära större huggningskostnader.

Härom har Ni att giva Eder underlydande jägmästare besked.

N:r 25. Angående fredande av vissa rovfåglar på de allmänna skogarna; den 2 nov.

Kungl. domänstyrelsen vill härmed, till förhindrande av att vissa rovfågelarter, vilka äro stadda i starkt avtagande, skola helt försvinna ur landets fauna, framhålla *dels* önskvärdheten av att, där så utan olägenhet för bevarande av stammen av matnyttigt vilt på viss trakt kan äga rum, vid avverkningen ä de allmänna skogarna sådana träd, som utgöra boplatser för örn, glada samt å vissa orter, där så kan befinnas lämpligt, även fiskgjuse, tillsvidare lämnas orörda, *dels* angelägenheten av att dessas ävensom andra särskilt sällsynta fåglars bon på kronans marker icke plundras på ägg och ungar.

FINANSER.

Inkomstförslag för statens domäner under år 1921. Domänstyrelsens und. skrivelse den 10 dec.

Vid avgivande av underdånigt generalförslag för år 1921 den 17 sistlidne november har styrelsen anhållit att sedan resultatet av höstens skogsauktioner blivit känt före den 10 innevarande månad få till Eders Kungl. Maj:ts inkomma med beräkning ifråga om inkomsterna från statens domäner under samma år.

Från samtliga överjägmästare hava numera inkommit uppgifter å beräknade inkomster av skogsmedel under år 1921. Enligt dessa uppgifter komma skogsmedlen att uppgå till följande brutobelopp:

Övre Norrbottens distrikt	5,522,300
Nedre » »	5,950,600
Skellefteå »	4,571,300
Umeå »	7,405,000
Härnösands »	4,194,000
Mellersta Norrlands »	1,946,000
Dalarnas »	5,578,000
Bergslags-distriktet	2,275,000
Stockholm—Gävle »	3,162,500
Östra distriktet	2,864,600
Västra »	3,141,000
Smålands »	3,257,000
Södra »	2,043,000
Summa kr. 51,910,300	

vilken summa torde kunna avjämnas till 52,000,000 kronor.

Läggas härtil de till 2,000,000 kronor beräknade inkomsterna för statens jordbruksdomäner, skulle domänverkets inkomster för år 1921 komma att uppgå till 54,000,000 kronor.

Det är synnerligen vanskligt att för år 1922 beräkna de inkomster, som komma att inflyta från statens skogar. Bestämmande för desamma bliva auktionerna under hösten 1921, vid vilka med stor sannolikhet på grund av det allmänna prisfallet lägre priser än under innevarande år komma att uppnås. Emellertid torde tillföljd av väntat ökat behov av virke större kvantiteter än beräknats komma att försäljas. Styrelsen beräknar därför att inkomsterna för år 1922 skola med 5 miljoner kronor överstiga 1921 års inkomster.

I fråga om driftkostnaderna under år 1922 får styrelsen, med utgångspunkt från de i generalförslaget för år 1921 beräknade utgifterna, anföra följande.

Så vitt styrelsen nu kan bedöma, torde 1921 års beräknade utgifter, 37 miljoner kronor, komma att minskas, så vitt de avse dyrtidstillägg och arbetskostnader, men å andra sidan ökas i fråga om kostnader för byggnader. Tages därjämte hänsyn till de ökade utgifter, som bliva en följd av den nya kommunallagstiftningen, vars verkningar emellertid för närvarande undandraga sig domänstyrelsens prövning, torde med viss grad av sannolikhet kunna beräknas, att driftkostnaderna för år 1922 med en miljon kronor komma att överstiga de för år 1921 beräknade.

Med stöd av det nu anförda anser styrelsen sig kunna beräkna domänverkets inkomster och utgifter under år 1922 sålunda:

inkomster från statens skogsdomäner	57,000,000 kronor	
» » » » jordbruksdomäner	2,000,000 »	
	Säger 59,000,000 kronor	
utgifter för domänverket	38,000,000 »	
	Nettobehållning 21,000,000 kronor	

Driftkostnaderna för Domänverket under år 1921.

Kungl. domänstyrelsens generalförslag i fråga om driftkostnader under år 1921 för domänverket upptager nedanstående utgiftsposter.

I. Kostnader för domänstyrelsen.

Avlöning för ordinarie tjänstemän	259,000	
Extra byråer hos styrelsen	41,400	
Arvoden åt amanuenser m. m.	120,000	
Förstärkning av kameralbyråns arbetskrafter	87,500	
Extra notarie å domänfiskalskontoret	6,200	
Pensionering av styrelsens personal	2,800	
Postbefordringsavgifter	219,500	
Styrelsens expenser		
Rese- och traktamentsersättning åt styrelsens personal		
Tryckningskostnader för styrelsen	1,400	
Arvodestillägg till tjänstemän i 6:e lönegraden för handhavande av inköp för domänverkets räkning		737,800

II. Kostnader för statens skogsdomäner.

Skogsstatens ordinarie personal	3,478,200	
» extra »	1,308,500	
Pensionering av skogsstatens personal	127,000	
Kvinnliga tjänstemän vid överjägmästarexpeditionerna	22,700	
Resersättningar	1,200,000	
Ersättning för expeditiionslokaler	75,000	
Förnyelsefond för återväxtkostnader	3,300,000	
Egentliga förvaltningskostnader	21,536,000	
Inköp av automobiler	150,000	
» » skriv- och räknemaskiner	10,000	
» » utombordsmotorer, kassaskåp och kojsängsutrustningar ...	21,800	
Skogsstatens vidare utbildning	30,000	
Oförutsedda och diverse ändamål	649,300	
Flottledskostnader	700,000	
	32,608,500	

Avgår:

a) Ordinarie anslag för tillsyn å enskildas skogar i lappmarkerna samt Särna och Idre socknar	650,000	
b) Ordinarie anslag för tillsyn å enskildas skogar i Västerbottens och Norrbottens läns kustland	450,000	1,100,000
		31,508,500

III. Kostnader för statens jordbruksdomäner.

Avlöning av domänintendenter	53,700	
Resekostnader vid domänförvaltningen	100,000	
Övriga med förvaltningen av jordbruksdomänerna förenade kostnader	100,000	253,700
IV. Kostnader för statens skogsskolor och fortsättningskolan vid Kloten	230,000	

Avgår:

Ordinarie anslag för ändamålet	239,000	
V. Dyrtidstillägg för år 1921		4,500,000
	Summa	37,000,000

LAGAR OCH FÖRORDNINGAR.

Anq. tolkning av 13 § Kungl. förordningen 18 juni 1915 s. k. kustlandslagen. Till Riksdagens Justitieombudsman Domänstyrelsens utlåtande den 4 dec.

I skrivelse till Eder den 20 februari 1919 har Sveriges kronojägareförbund med förmälan dels att föreskrifterna i 13 § nådiga förordningen den 18 juni 1915 om förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken, angående beslagare tillkommande del av åklagareandelen tolkades sålunda, att beslagaren merendels erhöle endast del av nettot å det beslagtagna virkets värde, medan denne rätteligen borde erhålla anpart även av utdömda böter, dels att åklagare vägrat till tillsyningsman utbetala andel av jämlikt samma nådiga förordning utdömd ersättning för olovligen avverkat virke, som undgått beslag, på uppdrag av tillsyningsmännen i Västerbottens läns kustland velat för Eder kännedom och beivran anmäla förhållandet samt anhållit få framställa förfrågan, huruvida vid skogsstaten anställd tillsyningsman, som jämlikt förenämnda nådiga förordning verkställt beslag, vore berättigad till andel i böter, som utdömts till följd av beslaget, samt om dylik befattningshavare vore berättigad till hälften av åklagareandelen för virke, som på tillsyningsmannens utredning och angivelse dömts förbrutet, men undgått beslag.

Med överlämnande av sagda skrivelse jämte densamma åtföljande bilagor har Ni i skrivelse den 6 sistlidna november anhållit, att Kungl. domänstyrelsen ville i ärendet avgiva utlåtande och därvid bland annat meddela upplysning, dels huruvida enligt domänstyrelsens mening 13 § i meranämnda nådiga förordning borde tolkas sålunda att med ordet åklagareandel menades andel i såväl böter som behållning å virket eller andel allenast i behållning å virket och icke i böterna, dels och huruvida domänstyrelsen skulle anse lämpligt att bevakningspersonalen på skäl, som i kronojägareförbundets skrivelse anförts, även då virke ej tagits i beslag, finge del i »åklagareandelen».

Beträffande först ifrågasatta olika tolkningar av vad som avsåges med ordet »åklagareandelen» synes det domänstyrelsen som av själva ordalydelsen i 13 § av nådiga förordningen den 18 juni 1915 om förekommande av överdriven avverkning av ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken, skulle framgå, att därmed avsåges andel i såväl böterna som behållning å virket. »Åklagareandelen» måste givitvis avse allt vad som tilldömes åklagaren, då ingen som helst inskränkning i detta ords omfattning göres i lagtexten. Att i sagda § första stycket sista meningen talas om den, som verkställt beslaget, kan icke anses göra någon inskränkning i åklagareandelens omfattning utan avse allenast de fall, då virke tagits i beslag av annan behörig person än åklagaren.

Ett stöd för en dylik tolkning torde och kunna utläsas ur departementschefens anförande till Kungl. Majts proposition nr 70 till 1915 års riksdag med förslag till förordning om förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken, där i motiven till 13 § framhålles att böter torde böra fördelas på samma sätt som genom försäljning av förbrutet virke uppkommen behållning av och utdömd ersättning för virke, som undgått beslag. Nu torde ju häromot kunna invändas, att nämnda uttalande endast avsåg böternas m. m. fördelning emellan kronan å ena och åklagaren å den andra sidan, men bör man då erinra sig att i förenämnda förslag till förordning aldrig ifrågasatts att icke skogsstatens tjänstemän, som berättigade verkställa beslag å olovligen avverkat virke också skulle få uppträda såsom åklagare. Då det emellertid aldrig rätt någon tvekan om huru behållningen å försålt förbrutet virke skulle fördelas, även då annan behörig än åklagaren verkställt beslaget, torde ändock statsrådets förenämnda uttalande få anses som ett kraftigt stöd för styrelsens härtörut uttalade åsikt i förevarande hänseende.

Vidkommande åter frågan huruvida domänstyrelsen skulle anse lämpligt, att bevakningspersonalen på skäl som i kronojägareförbundets skrivelse anförts, även då virke ej tagits i beslag, finge del i »åklagareandelen», får styrelsen framhålla, att det helt visst ofta tillgår så som kronojägareförbundet framhållit, att då en bevakare gjort anmälan om sådan lagöverträdelse, denne fått utföra en rätt stor del av förarbetet och verkställa utredningen, innan åklagaren instämmer målet, varefter dennes arbete torde bliva tämligen lätt och föga tidskrävande utöver själva inställelsen vid rätten. Men det kan också mycket väl tänkas, att åklagaren själv får efter en anmälan från bevakare verkställa den huvudsakliga utredningen, till följd varav det kan föreligga ganska ringa anledning att tillerkänna bevakaren del i »åklagareandelen», och bör man ej förbise, att i fall, varom nu är fråga, man icke utan en ingående prövning i varje särskilt fall kan avgöra, om den av bevakaren förebragta utredning varit tillräcklig för lagöverträdarens fällande till ansvar. Helt annat är förhållandet då beslag verkställts, ty härmed torde i regel tillräcklig bevisning föreligga för att konstatera lagöverträdelsen.

Ehuruväl domänstyrelsen i princip anser det både lämpligt och ändamålsenligt att bevakningspersonalen i densamma åliggande fiskalisk tjänst erhåller någon uppmuntran för ett nitiskt arbete genom andel i utdömda böter m. m. dyl., så finner sig styrelsen dock föranlåten att i anledning av vad som nyss anförts avstyrka att i förevarande fall bevakare erhåller del i »åklagar-andelen».

I anslutning till ovanstående får domänstyrelsen därjämte framhålla att skogsstatens förvaltande personal enligt samma förordning tillkommer enahanda beslagsrätt som den bevakande.

I svensk författningssamling utkomna förordningar rörande skogsväsendet.

Kungl. kungörelse med särskilda grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid domänverket; given den 25 september 1920, n:r 637.

Kungl. Maj:ts skrivelse till domänstyrelsen angående Vaddetjåkko nationalpark i Norrbottens län; given den 25 september 1920, n:r 677.

Kungl. Maj:ts skrivelse till domänstyrelsen angående utsträckning av ansökningstiden till kursen 1920—1921 vid fortsättningskolan vid Kloten m. m.; given den 1 oktober 1920, n:r 648.

Kungl. kungörelse angående fastställande enligt kungörelsen den 30 juni 1920 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst av grundtal att gälla tillsvidare från och med oktober månad år 1920, given den 11 oktober 1920, n:r 672.

Kungl. kungörelse angående fastställelse av tabeller till hjälp vid uträkning av befattningshavare i statens tjänst, f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer samt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst m. fl. tillkommande dyrtidstillägg (grundtal = 176); given den 11 oktober 1920, n:r 673.

Kungl. kungörelse angående fastställelse av tabell till hjälp vid befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk tillkommande dyrtidstillägg; given den 22 oktober 1920, n:r 704.

Kungl. kungörelse angående ändrad lydelse av 33 § i avlöningsreglementet för tjänstemän vid domänverket den 22 juni 1920, given den 26 november 1920; n:r 736.

SKOGSUNDERVISNING.

Domänstyrelsens underdånga utlåtanden över Svenska naturskyddsföreningens ansökan om åtgärder för användning vid rikets läroanstalter av en handledning i naturskydd; den 27 okt.

Återställande nädiga remissakten angående Svenska naturskyddsföreningens underdåniga ansökan om åtgärder för användning vid rikets läroanstalter av en handbok i naturskydd får domänstyrelsen i underdånighet anföra följande.

Det syfte, Svenska naturskyddsföreningen avser med sin verksamhet, och som föreningen nu vill ytterligare befrämja genom den föreslagna handboken i naturskydd, kan visserligen i viss mån sägas stå i motsatt förhållande till fordringarna på en rationell skogsvård. Domänstyrelsen har emellertid vid flera tillfällen fäst skogsstatspersonalens uppmärksamhet på önskvärdheten och behövligheten av att mera säregna naturföreteelser av olika slag bliva lämnade det skydd, förhållandena medgiva. Bland annat har styrelsen den 10 oktober 1913 utfärdat en cirkulärskrivelse till samtliga skogsstatstjänstemän, vari styrelsen anmodar desamma att var och en i sin stad verka för att områden och föremål å kronans mark, som äro att anse såsom naturminnesmärken bliva fredade och för den skull avgiva förslag om deras fridlysande.

De från statens skogsskolor utexaminerade lärjungarna, som komma att såsom bevakare handhava den närmaste tillsynen i såväl kronans som enskildas skogar, torde mer än de flesta komma i beröring med områden och föremål i naturen, som ur olika synpunkter böra fredas och bevaras. Det är därför av vikt att under deras utbildningstid till skogsmän deras blick och intresse i detta avseende väckes och utbildas. Domänstyrelsen anser därför en handbok i den riktning, föreningen tänkt sig, vara på sin plats vid studierna vid statens skogsskolor.

De för dessa utbildningsanstalter fastställda läroplaner medgiva dock på grund av den begränsade utbildningstiden ej att undervisning i naturskydd utbytes såsom särskilt läroämne under det däremot skolföreståndarna såväl vid den teoretiska undervisningen i särskilt botanik, zoologi och geologi som under de praktiska övningarna och exkursionerna i skogen böra kunna ägna denna fråga nödig tid och beaktande.

Domänstyrelsen, som sålunda icke anser sig kunna föreslå att undervisning i naturskydd

göres till särskilt läroämne vid statens skogsskolor, finner det önskvärt att, sedan ifrågasvarande handbok utarbetats, föreståndarna för sagda skolor vid undervisningen ägna behörig uppmärksamhet åt naturskyddet med ledning av berörda handbok och kommer att därom anmoda nämnda föreståndare.

Under sådana förhållanden anser domänstyrelsen att förevarande framställning icke bör föranleda någon Eders Kungl. Maj:ts vidare åtgärd i vad den avser de under styrelsen stående utbildningsanstalterna.

ÖVRIGA ÄRENDEN.

Överläggningsämnena vid överjägmästarmötet nov. 1920.

Till den 8 nov. hade Domänstyrelsen kallat rikets samtliga överjägmästare till sammanträde inför Kungl. styrelsen för överläggning i bland annat följande ämnen:

Angående kommitterades förslag till grunder för beräkning av arrendevärden för gårdar och torp med arbetsskyldighet.

Angående kommitterades förslag till enhetligt ordnande av den förvaltande skogsstatspersonalens expeditioner.

Riktlinjer för lagstiftning beträffande vård av enskildas skogar, närmast med anledning av skogslagstiftningskommitténs betänkande.

Kan något åtgöras till förekommande av skogseldar?

Anses mera enhetliga föreskrifter rörande hyggesbevis samt däri lämnade avverkningsföreskrifter för de 7 övre distrikten erforderliga?

Bör i fråga om avlägsnare eller i övrigt mindre värdefulla skogar ytterligare förenkling av skogsindelningsarbetet äga rum och bör i sammanhang därmed någon del av detta arbete kunna uppdragas åt därför lämpliga kronojägare?

Angående möjligheten av att i vinter upphugga och nedforsla brännved i sammanhang med andra virkesavverkningar i de nordligare distrikten för utflottning till kusten i och för tillgodoseende av landets vedbehov under brännsesåsongen 1922—23.

Önskemål vid utarbetandet av nya reglementariska föreskrifter.

Böra reseräkningarna avskaffas och ersättas med för ett år i sänder fastställda fasta reseanslag jämte dagarvoden?

Kan utbetalningen av avlöningen till skogsstatens personal övertagas av domänverket under dess nuvarande organisation?

Anställande och avlöning av skrivbiträden å jägmästarexpeditionerna.

Centralisering av inköpen av för skogsstaten behövliga inventarier med mera.

Vad kan åtgöras för nedbringande av föryngringskostnaderna?

PLATSNOTISER FÖR SKOGSTJÄNSTEMÄN

15 DECEMBER 1920.

Kungl. Domänstyrelsen.

K. Maj:t har meddelat byråchefen Th. Hermelin fortsatt tjänstledighet 1—15 dec. för fullgörande av sakkunniguppdrag med jägm. M Rasch som vikarie.

Upphävt förordnande:

e. jägm. S. Grönqvists förordnande som e. amanuens i domänstyrelsen har upphävts fr. o. m. den 11 dec.

Skogsstaten.

Allmänt uppdrag:

Kungl. Maj:t har medgivit jägmästaren i Gästriklands revir G. J. Sandberg tillstånd att t. v. till 1 juli 1921 kvarstå i Bränslekommissionens tjänst.

Tjänstledighet har beviljats:

jägmästaren i Tärenö revir Ragnar Tjernberg för sjukdom 27 nov.—5 dec. med assistenten Philip Cederqvist som vikarie;

jägmästaren i Hede revir Wiking Wendt för enskilda angelägenheter samt för hälsans vårdande 21—31 dec. med t. f. överjägmästarassistenten Per Björk som vikarie.

Till t. f. jägmästare har förordnats:

revirassistenten M. Peterson i Volgsjö revir f. o. m. 1 dec. t. v.

Till t. f. skogsingenjör har förordnats:

extra skogsingenjören Felix Nicolin i Nysätra södra skogsvårdsområde f. o. m. 5 dec. tills tjänsten blir tillsatt.

Till revirassistent har förordnats:

e. jägmästaren H. J. Lundberg i Vinlidens revir t. v. under december;

e. jägmästaren Henrik Björkman i Enköpings revir 11—22 dec.

Till skogsindelingsassistenter har förordnats:

e. jägmästaren Paul Andersson i Stockholm-Gävle distrikt 15 nov.—10 dec.

e. jägmästarna Birger Hallding i Västra distriktet f. o. m. 16 nov. t. v. 1920 och Leif Övergaard i Västra distriktet f. o. m. 22 nov. t. v. 1920.

Avsked har beviljats:

kronojägaren i Hallebergs bevakningstrakt av Hunnebergs revir Frithiof Julius Österblom f. o. m. 1 dec.

Tjänstledighet har beviljats:

kronojägaren i Laxsjö bevakningstrakt, Åre revir Oscar J:son Bragée 1—7 dec. för att som sakkunnig verkställa utredning m. m. betr. allm. föreskrifter i anledn. av för domänverket utfärdat avlösningsreglemente med extra kronojägaren O. E. Peterson som vikarie.

Till kronojägare har antagits:

extra kronojägaren J. M. E. Löfgren i Landsjärvs bevakningstrakt, Västra Korpilombolo revir f. o. m. 1 dec.

Till t. f. kronojägare ha förordnats:

f. d. kronojägaren F. J. Österblom 1—5 dec. samt e. kronojägaren J. E. Östergren f. o. m. 6 dec. under vakans i Hallebergs bevakningstrakt av Hunnebergs revir.

Till extra kronojägare med arvode ha förordnats:

e. kronojägaren Johan Verner Johansson i Norsjö revir f. o. m. 1 dec. t. v. 1921;

e. kronojägaren A. Lindberg i V. Stensele revir f. o. m. 1 dec. t. v. 1920;

utex. skogslärningen Ture Evald Nylund i Malingsbo revir f. o. m. 13 nov. t. v. 1920.

Till extra kronojägare har förordnats:

utex. skogslärningen Johan Verner Johansson i Norsjö m. fl. revir av Skellefteå distrikt;

utex. skogslärningen Johan Emil Joel Östergren i Hunnebergs m. fl. revir av Västra distriktet;

utex. skogslärningen Johan Gustaf Åslund i Granviks m. fl. revir av Västra distriktet;

utex. skogslärningen Paul Hernqvist i Ulricehamns m. fl. revir av Smålands distrikt.

LEDIGA TJÄNSTER.

Kronojägarbefattningen i Hallebergs bevakningstrakt av Hunnebergs revir sökes hos jägmästaren i reviret, adress Lilleskog, före kl. XII på dagen den 6 jan. 1921.

Kronojägarbefattningen i Östhammars bevakningstrakt av Norra Roslags revir sökes hos jägmästaren V. Olofsson, adress Uppsala, före kl. 12 på dagen den 17 jan. 1921.

Varje intresserad skogsman bör skaffa sig
Studiehandbok för Skogshögskolan

utgiven av dess Lärareråd.

Innehåller uppgift på studiekurserna vid Skogshögskolan, inträdesfordringar m. m. samt lämnar anvisning på lämplig litteratur i olika ämnen.

Pris 4:50 kr.

Rekvireras från

SVENSKA SKOGSVÅRDSFÖRENINGENS FÖRLAG
 Stockholm, Jakobsbergsgatan 9.

LANTMANNENS FICKKALENDER

för år 1921, 18:e årgången, 130:e tusendet,

utgiven av O. VON ARNOLD och E. WALLER, erhålles i varje bokhandel.

Innehåller interfolierad almanack, avdelningar för dagboks- och kassaanteckningar, tabeller för alla slag av lantmannens övriga anteckningar samt rikt och upplysande textinnehåll.

Pris: klotband kr. 5.—, mollskinnband kr. 6.25, separatupplagan (tunnare, 94 sidor speciella lantbruksanteckningstabeller uteslutna) inpregnerat klotband kr. 5.—.

HERRAR SKOGSÄGARE,

som önska fast anställa eller för tillfällig hjälp anlita skogsmän, som genomgått K. Skogsinstitutets kurs för utbildande av privata skogstjänstemän eller Skogshögskolans forstmästarekurs, erhålla kostnadsfritt anvisning å platsökande sådana genom Svenska Forstmästareförbundets ombudsman,

Skogsförvaltaren, Forstmästare

Frank Lyon, Gimo.

Smålands Skogsbyrå

utför skogsindelningar, skogsräkningar, taxeringar och skyndsamma överslagsvärderingar. Upprättar avverkningsplaner och verkställer utstämplingar i enlighet med gällande skogslag. Förvaltar skogar. Anskaffar köpare till avverkningsrätter och skogsegendomar. Skogsbrandförsäkring.

Uppdrag mottagas över hela landet.

Forstmästare Frih. Carl Rappe

Kontor: Östra Storgatan 11
 JÖNKÖPING.

Riks 10 50.

Skogsfrö

från Finland

levererar med garanterad grobarhet för leverans omedelbart eller nästa vår

THOMÉS SKOGSBYRÅ

HELSINGFORS, V. Kajen 12

Telegramadr.: THOMÉS

SKOGSINSTRUMENT

alla slags
ständigt i lager

GEODETISKA
INSTRUMENT

INSTRUMENTFABRIKS A.-B.

LYTH
STOCKHOLM

På Svenska Skogsvårdsföreningens förlag har i dagarna utkommit en av
förste bibliotekarien vid Kungl. Biblioteket, dr. L. LINDER
under medverkan av professor G. SCHOTTE utarbetad

Bibliografisk förteckning över Svenska Skogsvårdsföreningens publikationer 1902–1919

jämte utförligt register över det förtecknade innehållets gruppindelning
samt författarregister med kortfattade biografiska anteckningar och uppgifter
om författarskap.

Arbetet, som omfattar 288 sidor, föreligger dels i en vanlig
upplaga till ett pris av 25 kronor — varje medlem erhåller
ett exemplar till nedsatt pris av 15 kr. — dels i en bibliofil-
upplaga i 100 numrerade exemplar å bättre papper till ett
pris av 50 kronor — för medlemmar 30 kronor.

Rekvision sker genom insändande av postanvisning å beloppet till
SVENSKA SKOGSVÅRDSFÖRENINGENS KONTOR,
JAKOBSBERGSGATAN 9^{III}, STOCKHOLM.

Pärmar

till Skogsvårdsföreningens Tidskrift till ett pris av Kr. 2:50 per st.
Skogen » » » » 2:— » »
finnes att tillgå hos alla Bokhandlare, på tidskriftens expediton samt hos

J. A. KRITZ och KURT LINDBERG, Bokindustriaktiebolag
15-17 Gamla Brogatan - STOCKHOLM

Utför till billigaste priser alla inom ett modernt tryckeri förekommande arbeten såsom:
Läroböcker, speciellt i matematik och musik, romanarbeten, kataloger, illustrationsverk,
tidskrifter och tidningar, blanketter för affärsmän och statens verk samt alla slag av
bokbinderiarbeten

Införda kostnadsförslag

ÄLDRE ÅRGÅNGAR

av Skogsvårdsföreningens Tidskrift försäljas
under **november** och **december** till **nedsatta priser.**

Årg. 1906 per årg. kr. 2: 50

» 1908—1913 » » 2: 50

(Allmänna uppl.; kompl. fackuppl. endast av årg. 1911: pris kr. 4:—)

Årg. 1914—1917 per årg. kr. 6:—

» 1918—1919 » » » 9:—

Pris för samtliga kr. 50:— + porto.

Pärmar till samtliga årgångar kr. **2: 50** per st.

SVENSKA SKOGSVÅRDSFÖRENINGEN

JAKOBSBERGSGATAN 9, STOCKHOLM.

ÅRG. 1914—1919

av **TIDSKRIFTEN SKOGEN** försäljas
under **november** och **december** till **nedsatta priser.**

Bundna i originalpärm kr. **3:—** per årg.

I häften » **1: 50** » »

Pärmar till samtliga årgångar kr. **2:—** per st.

SVENSKA SKOGSVÅRDSFÖRENINGEN

JAKOBSBERGSGATAN 9, STOCKHOLM

A. B. OTTO HELLSTRÖM

STOCKHOLM

Konsulterande inom träförädlingsindustrien
och skogsbruket.

Kontor: Kungsgatan 56, uppg. A, 3 tr. Postadr.: Stockholm 1.
Telegramadr.: Trärådgivare. R. T. 228 13, 228 14.

Handlägger tekniska och ekonomiska utredningar för företag inom träförädlings-
industrien o. skogsbruket. Upprättar planer för nyanläggning o. ombyggnad av
sågverk, brädgårdar, lädfabriker o. andra arbetsföretag inom träförädlingsindustri.
Åtager sig kontroll över utförandet av omförmälda byggnader o. anordningar,
ävensom skogsförvaltning samt kontroll över arbetsföretag inom skogsbruket.

CEDERQUISTS GRAFISKA AKTIEBOLAG

TELEFONER:
RIKS 27 51
ALLM 79 21

KLICHEER FÖR
TRE- & FYRFÄRGS-
TRYCK-AUTOTYPI
...FOTOTYPI...

GRAFISK ANSTALT
ILLUSTRYCKERI BOKTRYCKERI
13 KOMMENDÖRSGATAN 13
STOCKHOLM Ö.

GULDMEDALJ:
HELSINGBORG 1903
NORRKÖPING 1906
...LUND 1907...

SILVERMEDALJ
STOCKHOLM 1897
...LUND 1907...
DRESDEN 1909

C. C. SPORRONG & C:o

KUNGSGATAN 17 :: STOCKHOLM I

KNAPPAR
EMBLEM
FÖRENINGSMÄRKEN
MEDALJER

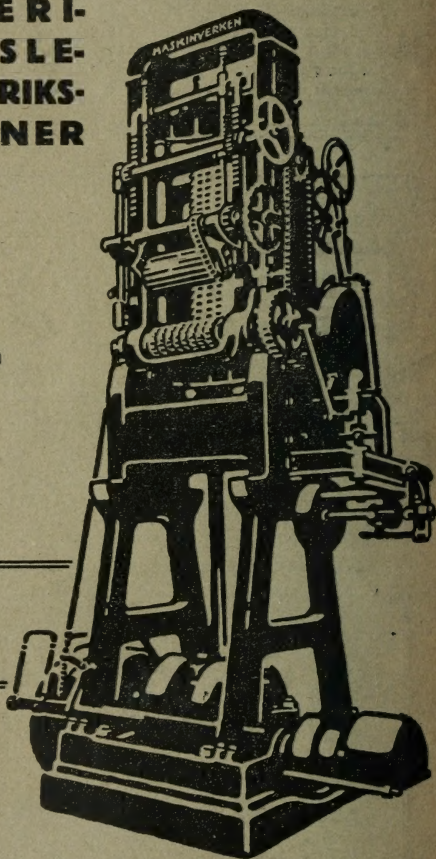

SÅGVERKS

-HYVLERI-
-BRÄNSLE-
-LÅDFABRIKS-
-MASKINER

ÅNGPANNOR
TRANSPORT
ANORDNINGAR

UNIVERSALSÅGRAM
NY
PATENTERAD
UNIK PRESTATIONSFÖRMÅGA

NAMNANROP

A.-B. SVENSKA **MASKINVERKEN** STOCKHOLM